

ДАВАР

ГОДИНА 2013.

БРОЈ 47

ЧАСОПИС МИТРОПОЛИЈЕ ДАБРОБОСАНСКЕ

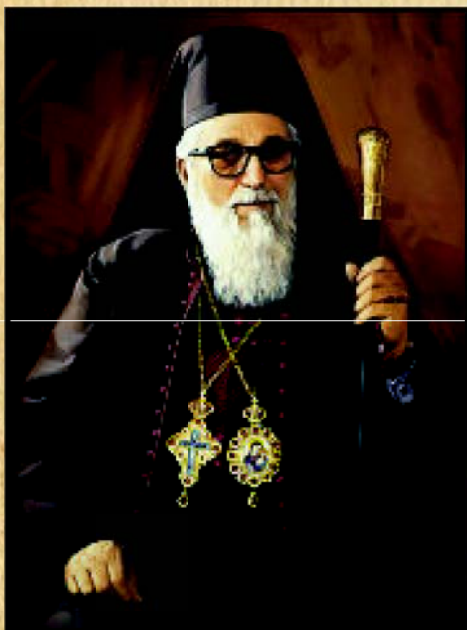
ТРПЉЕЊЕ

Трпљење ради
Бога доноси
велику награду.

Не бојте се ...
Ко трпи ради
Бога, тај, уколи-
ко су жешћа ње-
гова страдања,
утолико ће се
више удостојити
награде. Тешећи
себе овим, хра-
бро и са захвал-
ношћу подноси-
те вређања, про-
слављајући Бога
за све што вас
сретне у животу
...

(Златоуст)

1952. – 1973. – 2013.

Еванђеље по Св. Јовану почиње са мистеријом Сина Којега назива *Λογος*. Превести то име са *Реч* или *Глагол* значи осиромашити смисао тога израза на грчком који је, уствари, бескрајно богатији. **ДАБАР** - јеврејска реч - је по смислу блиска појму Мудрости, живог Присуства Божјег и које избија у Прологу четвртога Еванђеља као Светлост и Живот.

Гласник СПЦ (бр. 11, новембар 1970.)

На насловној страни: Саборни храм Рођења Пресвете Богородице у Сарајеву

ЗНАЧАЈАН ЈУБИЛЕЈ: МОНАХ 60, А АРХИЈЕРЕЈ 40 ГОДИНА

Његово високојероасвешћенство митрополић дабробосански ѓосјодин Николај обиљежава два велика јубилеја - 60 година монашког и 40 година архијерејског служења, а ова година му је и 21. на шроу митрополића дабробосанских.

Митрополит Николај је рођен 17. августа 1927. године у селу Смољана, заселак Крња Јела, код Босанског Петровца, од оца Милана и мајке Милице рођене Кубурић, а на крштењу је добио име Гојко.

Послије основне школе у родној Смољани и мале матуре у Смедеревској Паланци, 1946. године се уписује у Богословију, најприје у Београду, а потом у Призрену.

„Кад сам се одлучио да учим Богословију нисам мислио да ћу бити монах и да ћу завршити високо богословско школовање. Све што се догађало било је Божија ствар, а не лично моја. Бог ме на овом путу којим идем водио и ја сам се трудио да познам вољу Његову“ – рекао је једном приликом митрополит Николај.

Иако су и његова породица и владика Николај имали великих проблема од тадашњих комунистичких власти, зато што је одлучио да заврши Богословију, од тога није одустао.

Замонашио се у манастиру Копорину 1953. године и тада је добио монашко име Николај, по његовој крсној слави Светом Николи.

Послије Богословије уписао се на Богословски факултет у Београду 1953. године, који је завршио у редовном року 1957. године.

Желио је последије студија да настави усавршавање у Грчкој, али му тадашње власти нису издале пасош, иако је захтјев за то подносио чак осам пута.

Умјесто одласка у Грчку, Свети архијерејски синод га 1957. године поставља за суплента у Богословији „Светог Саве“ у манастиру Раковица у Београду, и на тој дужности је

остао до 1964. године. У међувремену је, 1963. године, положио професорски испит.

Године 1964. Свети архијерејски синод му повјерава обнављање Богословије „Света три Јерарха“ у манастиру Крки. Доласком у манастир Крку обављао је дужност управника

двогодишње Богословије, старјешине манастира и пароха манастирске парохије. Отварањем петоразредне Богословије, 1966. године, постављен је за њеног ректора.

ПРВА АРХИЈЕРЕЈСКА СЛУЖБА У АУСТРАЛИЈИ

На овој дужности је остао до 1973. године, када је изабран за Епископа аустралијско-новозеландског. Хиротонисан је 8. септембра 1973. године у Саборној цркви у Београду, руком патријарха српског Германа.

Дошавши у Аустралију, као први епархијски архијереј, организује епархијска тијела, доводи и рукополаже нове свештенике, оснива нове парохије, подиже и освећује нове цркве, купује земљу на којој ће оснивати црквене центре.

На једном таквом земљишту подигао је манастир Светог Саве, конак и старачки дом.

Основао је прво српско гробље у Аустралији, а на Новом Зеланду оснива манастир Успења Пресвете Богородице код Велингтона - први правослазни манастир у историји те државе.

Први је српски свештеник који је посјетио Тасманију и први српски архијереј који је боравио у Јужној Африци гдје је 1978. године освештао темеље цркве посвећене светом апостолу Томи и темеље Српског центра.

„Гдје сам год ишао и био постављан, постављан сам на сами почестак, па сам до сада седам кућа скућио“ – рекао је једном приликом владика Николај.

ЕПИСКОП ДАЛМАТИНСКИ И РЕКТОР БОГОСЛОВИЈЕ У КРКИ

Свети архијерејски сабор га је 1978. године изабрао за Епископа далматинског и на тој дужности је остао до маја 1992. године, када је епархију предао новоизабраном епископу далматинском Лонгину.

Због избора ректора Богословије у манастиру Крка, архимандрита Митрофана, за епископа моравичког, владика Николај је, поред својих редовних дужности, до 16. октобра 1992. године, обављао и дужност ректора Богословије.

За вријеме службовања у Епархији далматинској подигао је зграду Богословије, укупне површине 1700 метара квадратних, седам нових цркава и шест других црквених објеката.

У гласилу „Истина“, листу за богословску науку и пастирску практику, у броју од јула 1991. године, о епископу Николају је објављено: „Ректор Николај био је неуморан радник. Дошао је у стару оронулу зграду древног манастира Крке, да би за девет година из темеља обновио здање. Било је то вријеме подвига и спартанског рада ученика и професора. Само они који су били ту знају натчовјечанске напоре и одрицања, будући да је манастир био без пута и у тешким условима за живот.“

За вријеме службовања у Епархији далматинској, епископа Николаја Свети архијерејски сабор је одредио за администратора Епархије бихаћко-петровачке.

На тај начин је обновио бившу бихаћку епархију са сједиштем у Босанском Петровцу, пошто се одавно осјећала потреба за постављањем епископа на том простору.

Остало је записано да је епископ Николај „за годину и по дана, успио

да ту епархију у потпуности организује и као такву је преда свом наслједнику епископу Хризостому“, сада епископу Зворничко-тузланском.

НА ТРОНУ МИТРОПОЛИТА ДАБРОБОСАНСКИХ ВЕЋ 21 ГОДИНУ

На редовном засједању Светог архијерејског сабора, маја 1992. године, преосвећени Николај је изабран за митрополита дабробосанског, са сједиштем у Сарајеву.

Нажалост, због ратних дејстава сједиште Митрополије је пресељено из старог дијела Сарајева у Соколац гдје је, захваљујући властима Републике Српске, откупљен објекат за њено привремено сједиште.

Из наведених разлога митрополит Николај је у трон митрополита дабробосанских уведен тек 11 година након што је дошао на чело епархије, јер за овај свечани чин прије тога није било услова.

У трон митрополита дабробосанских увео га је 2003. године Његово високопреосвештенство митрополит загребачко-љубљански господин Јован, као изасланик Његове светости патријарха српског госпо-

дина Павла и Светог архијерејског сабора у храму Рођења Пресвете Богородице у Сарајеву.

Митрополит Николај је у Епархију дабробосанску дошао у најтеже вријеме, у вријеме рата, када се зло помијешало са човјековом душом и кад је српском народу преко Дрине запријетила опасност од потпуног уништења.

Владика Николај је за вријеме рата дијелио и добро и зло са својим народом. Непрекидно је путовао од парохије до парохије, посјеђивао рањене и болесне, организовао хуманитарну помоћ, одлазио у иностранство - упућујући апеле за мир и трудећи се да у свијет продре истина о српском народу.

За то вријеме организовао је рад Кола српских сестара, и покренуо двије крупне иницијативе: за оснивање Духовне академије „Светог Василија Острошког“ у Фочи, тадашњем Србињу, и пресељење Богословије „Света три Јерарха“ са Дивчибара у Фочу, која је 1995. године прогнана из манастира Крка.

При Епархији је основао пензионирани фонд свештеника митрополије.

Кад је Богословија „Света три Јерарха“ 1995. године, на бруталан начин протјерана из манастира Крка, митрополиту Николају, као њеном првом ректору, било је веома тешко. Прогон богослова и скрнављење светиња доживио је као одузимање завичаја и гашење огњишта, али у свему томе, често је истицао, највише је бринуо за дјецу, за младе богослове, који су се ни криви ни дужни, нашли у великој опасности.

Иако још нико није направио статистику о томе колико је ко у новије вријеме подигао или обновио светих храмова, извјесно је да у тој области црквене праксе истакнуто мјесто припада и митрополиту Николају.

За ово вријеме од када се налази на катедри Сарајевских митрополита обновљено је 17 цркава поруше-

них у последњем рату, а подигнуто је 26 нових храмова. Реновирана је зграда митрополије у Сарајеву.

Рукоположио је 61 свештеника и свештеномонаха и 13 ђаконa и свештенођаконa и попунио све парохије у Федерацији БиХ са жељом да се преостали српски живаљ задржи на тим просторима. Стрпљиво ради на обнављању монашког кадра као и на изградњи манастира.

Упркос својој стрпљивости и упорности, упркос своме угледу у земљи и иностранству, митрополит Николај још није успио да оствари своју велику жељу и жељу вјерника, да СПЦ буде враћена зграда Богословије у Сарајеву.

ВЕЛИКА ЉУБАВ ПРЕМА ДЈЕЦИ И МЛАДИМА

Посебно мјесто у архијерејској служби митрополита Николаја заузима васпитно-образовни рад и одгој младих нараштаја.

Често је митрополит истицао да је просвјетни радник, али да је у томе увијек дјеци био прво родитељ, а онда учитељ.

Протојереј-ставрофор Ранко Билинац каже да су за митрополита Николаја дјеца чисте душе, срца без корова, неугажени пут, у којима највише има љубави, поштења, доброте и радости, и да је зато пред вјероучитељем, у овом времену, тежак задатак да приђе дјеци, да упозна њихову душу и да им на пријемчив начин приближи знање о Богу, цркви и животу уопште.

У свему томе, истиче митрополит Николај, љубав према дјеци најважнија је особина вјероучитеља. То није осјећање да су дјеца „слатка“, или обожавање „малих анђела“, нити то значи вољети сву дјецу подједнако.

„Тешко је и претешко бити свједок страдања најближих и рушења светиња, али кад сретнем своје некадашње ученике, кад видим да су зре-

ли људи, да су по много чему надмашили своје учитеље, буде ми лакше, јер видим да се остварује промисао Божија, видим да ће та некадашња дјеца, у коју сам увијек вјеровао, још упорније и још истрајније градити порушено и освјетљавати пут Христовог Јеванђеља“ – наглашава владика Николај.

Због тога митрополит Николај вјерује у препород православља, у обнову свих порушених храмова и изградњу нових и повратак вјерника на своја вјековна огњишта.

Имајући у виду богословско-научни и просвјетни рад митрополита Николаја, Наставно-научно вијеће Богословског факултета у Београду додјелило му је титулу почасног доктора богословских наука, а Универзитет у Источном Сарајеву додјелио му је 6. децембра 2006. године звање почасног доктора наука */honoris causa/*.

ВЕЛИКА ДЈЕЛА И ВЕЛИКА СКРОМНОСТ

Носилац је више црквених и свјетовних одликовања, међу којима су орден Светог Саве првог степена, орден Његоша првог степена /1993/, орден заставе Републике Српске са златним вијенцем /2010/, те орден Републике Српске на ленти /2012/, којим га је одликовао председник Републике Српске.

Епархија милешевска одликовала га је орденом Бијелог анђела првог

степенa /2011/, Епархија банатска орденом Светог Теодора Вршачког, а свештенство Митрополије дабробосанске Златним орденом Светог Петра Дабробосанског /2012/, поводом 20 година очинског старања и архипастирског управљања Митрополијом дабробосанском.

„Мојих 40 година архијерејске службе брзо је прошло. Много сам путовао да бих био тамо гдје ми је мјесто, али ја нисам позван да говорим о својим дјелима. Једино што могу рећи јесте да сам се трудио да уви-

јек мислим о добру, као одбљеску благодати, „зраку који показује Бога“, подражавајући божанско човјекољубље и покушавајући да чиним добро“ – рекао је митрополит Николај поводом овог свог великог јубилеја и додао:

„Ако је нешто у мом раду добро и вриједно, ако је јеванђелско и православно, то више припада људима с којима сам радио и онима од којих сам учио вјечне истине Божје, а све што није било добро у мом раду припада мени. А колико сам успио и успијевам на том јеванђелском путу, могу да цијене други, а сама истина о томе је у Божјим рукама.“

*Приредили:
протојереј-ставрофор
РАНКО БИЛИНАЦ и
НЕВЕНКО ЕРИЋ*

МОЛИТВА ПРОГОЊЕНОГ ЧОВЕКА

Благодарим Ти, Господе и Боже мој, за све што се догађа са мном! Благодарим Ти за све бриге и искушења, које си ми Ти послао ради очишћења грехова којима сам упрљао, грехова којима сам ранио моју душу и тело!

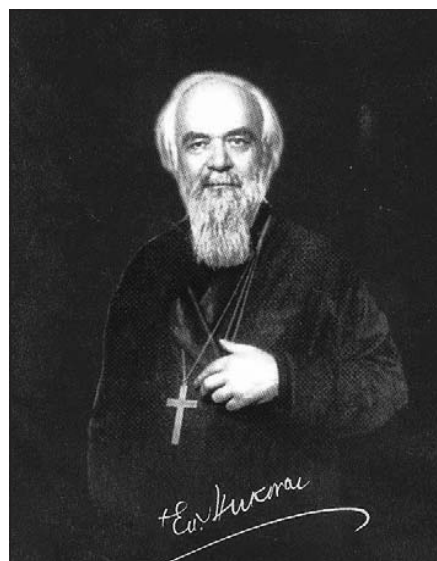
Помилуј и спаси оружја која си Ти употребио за моје лечење: те људе, који су ме жалостили. Благослови их у овом и у будућем веку! Урачунај им у врлину то што су учинили ради мене! Одреди им обилне награде од Твојих вечних блага!

А шта сам Ти ја приносио? Какве благоугодне жртве? Ја сам приносио једино грехе, једино нарушавање Твојих божанствених заповести. Опрости ми Господе, опрости кривоме пред Тобом и пред људима! Опрости неодговорноме! Даруј ми да се искрено уверим и сазнам да сам ја грешник! Даруј ми да одбацим лукава оправдања! Даруј ми покајање! Даруј ми скрушеност срца! Даруј ми кротост и смирење! Даруј љубав према ближњима, љубав непорочну, исту према свима, и онима који ме теше и онима који ме жалосте! Даруј ми трпљење у свим мукама мојим! Умртви ме за свет! Узми од мене моју греховну вољу, и насади у срце моје Твоју свету вољу, да творим једино њу, делима, речима, помислима, и осећањима мојим.

Теби приличи слава за све! Теби једином приличи слава! Једино што је моје - стид лица и ћутање уста. Стојећи пред страшним Твојим судом у мојој убојој молитви,

не налазим у себи ниједно добро дело, ниједну врлину, и стојим, одасвуд окружен једино небројеним мноштвом мојих грехова, као густим облаком и маглом, са једином утехом у мојој души: са надом на неограничену милост и доброту Твоју. Амин.

Свјетли Игњатије Брјанчанинов
Аскетски огледи

ИМА ЛИ ДАНАС ПРАВИХ ХРИШЋАНА

Има их, има пуно. Да их нема, сунце би се јарко угасило. Јер нашто би тако скупочено кандило светлило једном зверињаку?

Требало би мени много хартије да испишем дивне примере пра-

вих хришћана, које сам само ја срео у животу. И теби много времена да читаш и душу своју наслађаваш. За сад огледај себе у овом једном примеру.

Били смо прошлог лета у Мачви. На једној малој станици чекали смо воз. Ја смотрих једну старицу сељанку покрај шина. Увело старачко лице, но обасјано оном чудном тајанственом светлошћу, која се често запажа на лицима духовних људи. Упитах је:

- Кога чекаш, сестро?

- Пааа, кога ми Господ пошље, рече она.

Из даљег разговора сазнадосмо ово: сваки дан она долази на станицу да види да ли ће бити неки сиромашни путник који би потребовао хлеба и конака. Па кад се такав деси, она би га примила радосно као од Господа послата. И водила би га својој кући, која је ту на један километар даљине.

Још разумесмо из разговора, да она чита Свето Писмо, и одлази у цркву на службе, и пости, и држи сав закон Божији. Њени суседи после нам рекоше, да је та жена права светица.

На крају ја покушах да похвалим њено јеванђелско гостољубље. Но пре него ја доврших она уздахну и рече:

- Зар нисмо ми Његови гости сваки дан, целога живота? И сузе јој се засијаше у очима.

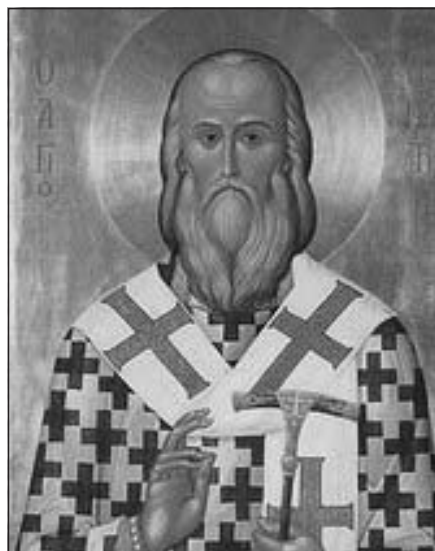
О милостива и слатка душо народна! Мој млади пријатељу, ако се зовеш учитељем народним, можеш се често и постидети, но ако се зовеш учеником народним, нећеш се постидети никада.

Свјетли Владика Николај
Мисионарска писма

РАЗМИШЉАЊЕ О ВЕРИ

Изливам речи срца мог, тихо усталасаног нетрулежном и неизрецивом радощу. Браћо! Проникните чистом мишљу у речи моје, и насладите се за духовном трпезом! Вера у Христа - јесте живот. Онај који се храни вером, још за време земаљског странтовања окуша вечни живот, намењен праведницима по завршетку тог странтовања. Господ је рекао: Који вјерује у мене има живот вјечни (Јн. 6, 47). Вером су угодници Божији претрпели жестока искушења: носећи у грудима богатство и насладу вечног живота, они земаљски живот са његовим прелестима нису сматрали ни за шта. Вером су они примали тешкоће и страдања, као дар од Бога, којим их је Бог удостојио да подражавају и присаједињују се Његовом пребивању на земљи, када је Он благоизволео да Једним од Својих лица прими нашу природу и изврши наше искупљење. Безмерна наслада, коју рађа вера, упија љутину тешкоће, тако да се у време страдања осећа једино наслада. То је посведочио великомученик Евстратије, у својој предсмртној молитви, стављајући главу под мач. „Телесне муке“, говорио је он Богу, „јесу радост слуги Твом!“ Вером су се свети погрузили у дубину смирења: они су чистим оком вере увидели да су жртве које човек приноси Богу - дарови Божији у човеку, човекови дугови, непотребни Богу, али неопходни, спасоносни за човека, ако се човек труди да их приноси, умножава, подмирује. Слушај, народе мој, каже Бог, и говорићу ти;

Израиљу, и засведочићу ти: Бог, Бог твој Ја јесам. Нећу те за жртве твоје карати: јер је Моја васељена и пуноћа њена (Пс. 49, 7-8, 12). Шта ли имаш што ниси примио? Ако си примио, што с хвалиш као да ниси примио? (1. Кор. 4, 7) А од свакога коме је много дано, много ће се и тражити; а коме је повјерено много, од њега ће се више исказати (Лк. 12, 48). Свети Божији су чудотворили, васкрсавали мртве,

предвиђали будуће, били опијени духовном сладощу, и уједно су се смиривали, били у трепету, гледајући са недоумицом, чуђењем и страхом како је Бог изволео да се смиљује на прах, како је пролазном поверио Свог Светог Духа. О, ужаса! Од гледања тих тајни ум који гледа обузима ћутање, срце обузима неизрецива радост; језик посустаје у приповедању. Вером су свети задобили љубав према непријатељима: око ума, просвећено вером, непоколебљиво гледа у Бога и његов промисао, и том бо-

жанском промислу приписује све спољашње околности. Тако је Давид, гледајући Господа свагда пред собом, како би остао непоколебљиво одважан у свим тешкоћама и искушењима, који се труде да поколебају и помуте срце (Пс. 15, 8), рекао за Симеја, гада га је Симеј проклињао и гађао камењем: Господ му је рекао: Псуј Давида. Шта је вама до мене синови Серујини, то јест, гневне и осветољубиве помисли! Оставите га нека ме псује, јер му је Господ заповједио: да ако Господ погледа на невољу моју (2. Сам 16, 10-12). Душа прима искушења, као лек за своје немоћи, захваљује Лекару - Богу, и поје: Испитај ме, Господе, и окушај ме; претопи бубреге моје и срце моје (Пс. 25, 2). При таквом сагледавању искушења, људи и друга оружја искушења остају по страни, као оружја. Нема злобе према њима, нема непријатељства! Душа која славослови Творца, која захваљује небеском Лекару, опијена неизрецивим осећањима, почиње да благосиља оружја свог лечења. И ето! Изненада се у њој рађа љубав према непријатељима, човек постаје спреман да положи душу за свог нерпијатеља - у томе види не жртву, него дуг, неизоставан дуг недостојног слуге. Од сада, небо нам је отворено - уђимо у љубав према ближњима, њоме и љубав према Богу, пребивајмо у Богу и Бог ће пребивати у нама. Ето какво благо крије у себи вера - заступник и давалац наде и љубави.

Амин.

1840. год. Сергијева пустиња
Свети Игњатије Брјанчанинов,
Аскетски огледи

ТРПЉЕЊЕ

Трпљење се састоји у томе да се невоље великодушно срећу и трпљиво, без роптања подносе, и гњев који се распаљује укроћава... и у свему на Божју вољу ослања.

Невоље се догађају и побожнима и безбожнима, али их једино побожни трпљиво и великодушно подносе...

Право трпљење је не само не светити се него и не хтети светити се ономе који нас је увредио, ма нас срце и подстицало на то. Веће и највеће трпљење је не осећати увреде и болове у срцу своме. Такав је заиста умро за свет, тело и грех, а жив за Христа. Такав се не размеће похвалом, нити вређа увредама. Он је и у срећи и у несрећи подједнак, постојан, тих и кротак (Тихон Задонски).

Истинско хришћанско трпљење из вере проистиче, и без вере не може бити. Пошто тело наше увек хоће своју вољу да слуша, да живи у угодностима овог света, па зато кад се догоди противно, буну се и негодује. Али вера која живи у срцу ову буну укроћава и смирује, указујући да се све то по Божјем промислу догађа; да Бог шаље казне не из гњева него из љубави, јер кога Бог љуби, онога и кара (Јевр. 12,6); да ће невоља брзо проћи; да после пролазне жалости долази вечна радост; да се нетрпљењем и негодовањем вређа доброта Божја – и тако се узбуђено срце

укроћава и утешава (Тихон Задонски).

Трпљење најбоље укроћава насилнике

Заиста ништа тако не обуздава оне који вређају, као кротко трпљење увређених. Оно их не само уздржава од даљих порива, него их приморава да се раскају и за раније, и чини да одлазе од увређених дивећи се њиховој кротости, и најзад од непријатеља постају пријатељи. Освета, напротив, производи потпуно супротне последице ... (Златоуст).

*Св. Тихон Задонски
(новија руска икона)*

Трпљење неопходно за спасење

Ко жели да угоди Богу, постане наследник Божји по вери и назове се сином Божјим, рођеним од Духа Светога, тај пре свега треба мушки да трпи све невоље које на њега наиђу,... било то телесне болести и страдања, било срамоће-

ње и увреде од људи, или различите невидљиве невоље, какве наводе на душу лукави духови, са намером да је ослабе, баце у лењост и нетрпљивост, а тиме и да јој спрече спасење ...

Зато душа треба да буде готова да за Христа претрпи сваку невољу и свако искушење, јавно или тајно, и у Господа да се нада, зато што је у Његовој власти да се душа, по Његовом допуштењу, подвргава невољама и да је Он избавља из свакога искушења и невоље...

Душа која се моли Богу, узда се у Њега и од Њега очекује помоћ не може бити остављена. Уколико се она више подвизава, прибегавајући Богу са вером и надом и очекујући од Њега помоћи и заштите, утолико је брже Господ избавља из невоља у које је запала... А ако душа не подноси чврсто невоље и искушења, него почне да се љути и малаксава, да негодује и да се једи,... или чак и да очајава, таква душа није достојна живота, зато што се није угледала на светитеље и није ишла стопама Господњим ...

Кад људи лончари знају колико времена треба да држе у ватри суд који су од земље направили, да би он био што бољи за употребу, колико боље зна Премудри и Савршени Бог, колико треба да се искушава душа човекова, која жели да Му угоди и стекне вечни живот.

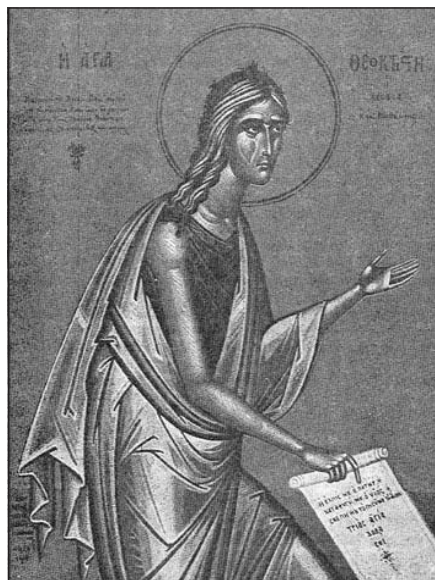
Као што није згодан за употребу суд који се не испече, или не испече довољно, тако и душа која се не прекали искушењима и невољама ... (Јефрем Сирин).

ЖИТИЈЕ ПРЕПОДОБНЕ МАТЕРЕ НАШЕ ТЕОКТИСТЕ ПАРОСКЕ

На Егејском Мору постоји острво Парос. На том острву бејаше прекрасна црква у име Пресвете Владичице наше Богородице. Цело то острво, па и сам храм, опусте не зна се због чега, и постаде обиталиште не људи него звериња.

Једном неки ловци из приморског града Евбеје договорили се да лађом оду на то пусто острво у лов, пошто тамо бејаше врло много јелена и дивљих коза. Допловивши до острва, ловци са својим оружјем изиђоше из лађе и кренуше по острву иштући лова. Међу њима беше један ловац, човек богобојажљив и пун бриге о свом спасењу. Он се одвоји од своје дружине и сам хоћаше по пустом острву трагајући за зверињем; тако наиђе на споменуту запустелу цркву, уђе у њу и стаде се молити како је умео и знао, јер беше човек прост и неписмен. Клањајући се и молећи се, он угледа на земљи малену јамицу и воду у њој, а у води потопљено семе од сунцокрета, пошто тог растина има много на том острву, и помисли у себи: Овде има неки слуга Божји, који се храни овим семењем. - Ипак ловац изиђе из цркве, журећи да стигне своју дружину. И ловци остадоше на том острву неколико дана, наловише колико су хтели јелена и коза, па кренуше са богатим ловом на лађу. Споменути ловац се опет издвоји од дружине, па уђе у цркву да се помоли Пречистој Богородици. Притом се надаше да види онога који је потопио у води семење од сунцокрета. А када се, стојећи у средини цркве, мољаше, он угледа с десне стране светог престола густе мреже паучине, а иза њих некакво створење као ветром љуљано. Желећи да дозна шта је то иза паучине, он приђе, и таман хтеде да покида паучину, он тог тренутка чу глас који говораше: Стој, човече, и не прилази ближе, стид ме је, јер сам нага жена. - Чувши то ловац се

уплаши и хтеде да бежи, али од великог страха не могаше, пошто му ноге дрхтаху, и коса му се диже на глави поставши оштра као трње, и он стајаше у ужасу. А кад се мало прибра, он се усуди те упита: Ко си ти, и како живиш у овој пустињи? - И поново чу глас који говораше иза паучине: Молим те, добаци ми одећу, и када покријем наготу своју казаћу ти о себи што ми Господ нареди.

Ловац скиде са себе горњу одећу, положи је на земљу, па сам изађе из цркве. Почекавши мало док се та жена обуче у његову одећу, он поново уђе и угледа је где стоји на истом месту на коме бејаше и малочас. Изглед њен беше веома страшан, једва је личила на људско биће: не виђаше се на њој жив човек него сва беше као мртвац: кости - само кожом покривене, коса - бела, лице - црно са нешто белине, очи - дубоко упале; и уопште сав изглед њен беше као изглед мртваца који лежи у гробу; она једва само дисаше, и могаше само тихо говорити. Угледавши је такву, ловац се још више препадне; па павши на земљу, он стаде искати од

ње молитве и благослова. А она, окренувши се истоку, подиже руке своје и мољаше се; но ловац не могаше чути речи њене молитве, једино он чујаше глас који тихо говораше к Богу. Затим, окренувши се ловцу, рече:

Бог нека те помилује, човече! Но кажи ми, због чега си дошао у ову пустињу? Шта теби треба ова пустиња, у којој нико не живи? Али, пошто те је, мислим, Господ упутио овамо ради моје смерности, и ти желиш да сазнаш о мени, то ћу ти ја испричати све. И она стаде причати овако:

Отачество је моје Лезвија; рођена сам у граду Метимни; име ми је Теоктиста; по животу сам монахиња. Јер када још као дете остадох без родитеља, рођаци ме дадоше у женски манастир, и ја се замонаших. Једном на празник Васкрсења Христова, у својој осамнаестој години, ја с благословом отидох у оближње село да посетим своју сестру која је тамо с мужем живела, и заноћих код ње. Међутим у поноћ нападоше на тај крај Арабљани, предвођени чувеним по злу Низаром, опленише сва села, а запленише и мене са осталима; и кад свану потоварише нас у своје лађе, па отпловише. Пловивши цео дан, они увече пристадоше уз ово острво, па стадоше искрцавати заробљенике, разгледајући их и одређујући им цену којом би се ко могао откупити. Са другима бих искрцана и ја, но угледавши у близини луг ја полетех к њему и дадох се у бекство. Но за мнош појурише они што ме беху заробили, и гонише ме као ловци звери, али ме пустиња сакри од њих, или боље рећи: Бог ме у пустињи покриваше благодаћу својом и заштићаваше од руке гонитеља, те ме они не могаше ни наћи ни стићи. Ја побегох у унутрашњу пустињу овога острва, и не престадох бежати од страха док ми се ноге страховито не израђавише од бодљикавог дрвећа, трња и оштрог камења, и

ја, без снаге да даље бежим, падох на земљу као мртва, и крв из рана мојих зали земљу. И сву ноћ ту ја проведох у тешким боловима, али благодарих Бога што ме спасе из руку непријатеља мојих и сачува неоскрнављеном. И радије волах - у овој пустињи одмах умрети у девичанској чистоти, него живети међу поганим људима и погубити посвећено Христу девичанство. Сутрадан изјутра ја видех да су безбожни разбојници отпловили од острва, и ослободивши се њиховог ропства ја се испуних такве радости да заборавих на своје болове. И ето од тада до сада ја тридесет шест година живим на овом острву. Храним се семењем сунцокрета кога овде много има; а нарочито се храним речју Божјом: јер све псалме, песме и читања, што у манастиру своме научих, памтим до сада, и њима се тешим и храним душу своју. Одећа пак моја убрзо се подера и ја остадох нага, имајући само благодат Божију као покривач који ме покрива од свих зала.

Испричавши то, преподобна девојка подиже к небу руке своје и узнесе благодарност Богу за неисказану милост Његову, показану на њој. Затим, обративши се опет ловцу, рече: Ето, ја ти све казах о себи; једно само молим од тебе, а то ми учини Господа ради: када идуће године дођеш на ово острво ради лова, - а сигурно ћеш доћи пошто Бог тако хоће, - узми у чист сасуд честицу Пречистих и Животворних Христових Тајни и донеси ми овамо, јер откако се настаних у овој пустињи, ја се не удостојих причестити се. Сада пак иди с миром к својој дружини, и никоме не причај о мени.

Ловац обећа да ће испунити налог, и поклонивши се тој дивној слушкињи Христовој оде радујући се и благодарећи Бога што му откри такву ризницу Своју и удостоји га видети и разговарати и удостојити се молитава и благослова оне које не беше достојан сав свет. А кад стиже на обалу он затече своје пријатеље где га чекају забринуте што га нема, јер мишљаху да је залутао у пустињу. Но он им не откри тајну коју је по наређењу чу-

вао, и они отпловише дома. Међутим ловац тај очекиваше наредну годину као велику радост, желећи да поново види чисту невесту Христову која живљаше у пустињи као у палати. А када настаде очекивано време, он се опет договори са својим друговима да отплове на острво Парос ради лова. Пред одлазак пак на лађу он узе од презвитера у малени чисти кивотић честицу Пречистих и Животворних Христових Тајни, као што му беше наредила блажена Теоктиста, и чесно је чувајући код себе отплови. А када стигосе на острво, он са Божанственим Тајнама оде к запустелој цркви Пресвете Богородице, у којој прошле године разговара с блаженом. Но ушавши у цркву, он не нађе у њој свету Теоктисту. И помисли он да је преподобна или отишла у најудаљенију пустињу или учинила себе невидљивом, пошто са њим беху дошли и неки други од пријатеља његових. И изиђе ловац из цркве тужан, и иђаше за друговима својим. Затим се кришом одвоји од њих, и сам се врати цркви, - и одмах се појави преподобна Теоктиста на оном истом месту где је први пут стајала, одевена у ону одећу коју јој ловац даде прошле године. Угледавши блажену, ловац паде на земљу, и поклони јој се. А она му брзо приђе и са сузама рече: Не чини то, човече, јер носиш Божанствене дарове; не бешчести Христове тајне, и не ожалошћуј моју убогост, јер сам недостојна. - И ухвативши ловца за одећу, подиже га са земље. А он, извадивши кивотић са Божанственим Тајнама, даде јој. Преподобна најпре паде на земљу пред Божанственим Тајнама и окваси земљу сузама. Затим устаде, узе Свете Дарове у своје руке, причести се, и са умилењем говораше: Сада отпушташ слушкињу Твоју, Господе, јер видеше очи моје спасење Твоје, и јер у руке своје примих отпуштење грехова. Сада одлазим куда наређује доброта Твоја.

Рекавши то она подиже горе руке своје и стајаше дуго молећи се и славећи Бога. Затим с благословом отпусти ловца к његовој дружини. Ловци се пак задржаше у пустињи неколико дана и наловише

много коза и јелена, па кренуше к лађи. А онај ловац се поново издвоји од њих и пође сам цркви, желећи да се удостоји од преподобне молитава и благослова за пут. Ушавши у цркву он се осврте тамо-амо, да би видео светитељку. И тек кад приђе месту где је први пут с њом разговарао, он угледа преподобну где лежи мртва на земљи: руке јој беху прекрштене на грудима, а света душа јој отишла у руке Божије. И припаде ловац к чесним моштима њеним, и целиваше свете ноге њене, и сузама их омиваше. И беше у недоумици шта да ради, јер веома прост, он је више времена провео по пустињама, међу зверињем, неголи по градовима, међу људима. Штавише њему не паде на памет ни то, да пође к својој дружини и извести их о томе, те да заједно с њима погребе то свето тело. Међутим, он сам на брзу руку ископа малу рупу у земљи и положи у њој тело преподобне. При томе он се дрзну, те откину руку од светог тела преподобне на благослов себи, желећи да ту руку чесно чува у дому свом. Но премда он то и учини са вером, из љубави и усрђа према преподобној, ипак то не беше Богу по вољи, као што ће се видети из даљег казивања. Откинувши дакле руку, он је уви у чисту мараму, сакри је у своја недра, па оде својој дружини на лађи, и ништа им не каза. Касно увече они се отиснуше од обале, и разапевши једра запловише при повољном ветру. И сви ловци мишљаху да њихова лађа плови брзо, лети као птица, и надаху се да рано изјутра стигну до Евбејске горе. Но у расвитаку они се поново обретоше на истом месту - крај обале острва Пароса, и њихова лађа стајаше непокретна као котвом укопана или пак враћена натраг рибом ремором. Од тога све њих спопаде страх, и они се питаху међу собом, не сагреси ли ко, и не задржава ли их на месту нечији грех, те лађа ни с места макнути не може. Тада ловац што узе руку преподобне, познаде грех свој, па сиђе са лађе и кришом од другова својих оде цркви. И пришавши моштима преподобне он придружи свету руку њену к саставу на њено место, и, помоливши се мало, врати се к својој дружи-

ни. И када он уђе у лађу, тог часа лађа се покрену са свога места, и стаде пловити без икакве сметње, те се сви обрадоваше. Брзо пловећи, лађа се већ приближаваше Евбеји, и ловац онај поче причати друговима својим све што му се догодило: како он прошлога лета обрете преподобну Теоктисту, а како јој овога лета донесе Божанствене Дарове, и како када светитељка умре он узе руку њену, те због тога они бише сву ноћ задржани.

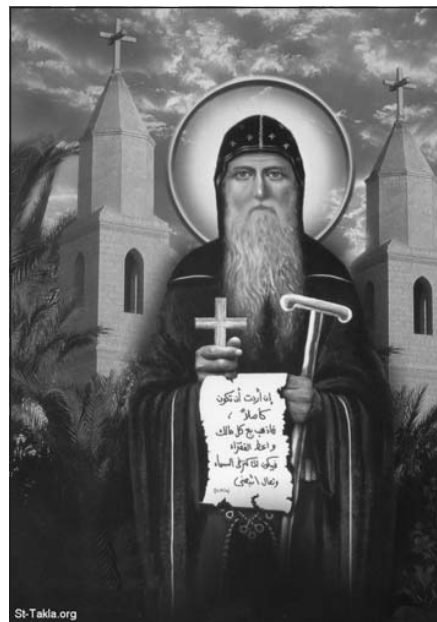
Чувши све то, ловци беше тронути, али на овога ловца стадоше силно роптати и љутити се што им не каза још док беху на острву Паросу, „да бисмо се“, говораху они, „и ми удостојили благослова од угоднице Божије“. И окренувши лађу, они са великом журбом запловише натраг ка острву Паросу. Када стигоше на острво, они сви заједно одоше цркви, са страхом уђоше у њу и приступише месту где лежаше чесно тело преподобне. Они нађоше место, али тела не нађоше; видеше само отиске на земљи од тела које је лежало ту, пошто су се јасно распознавали трагови где је лежала глава а где ноге. И сви се силно зачудише, и беху у недоумици где се то сакри преподобна. Неки од њих говораху да је васкрсла, а други говораху да није васкрсла пре свеопштег васкрсења него рукама анђела пренесена на неко друго место и погребена, као некада света мученица Екатерина. И онда се сви они разиђоше по целом острву, не би ли је нашли: или васкрслу - живу, или пак мртву на друго место пренесену. Прости и неуки, они хоћу да докуче тајне Божије, које никоме нису познате. И пошто је свуда врло марљиво тражише, и не нађоше, они се онда вратише у цркву, и са умилењем целиваше место на коме је лежало тело преподобне, и помоливши се, вратише се натраг кућама својим. И причаху свима све о преподобној Теоктисти. И сви дивећи се слављаху Бога, дивног у светитељима Својим; Њему слава вавек. Амин.

*Преподобни Јустин Ђелијски
Житија Светих
за новембар*

ВЛАДАЈТЕ СЕ ХРИШЋАНСКИ

Буди прилежан у читању светих списа, и нарочито у читању Светога Писма. Оно ће одагнати од тебе све нечисте помисли. Ако са усрдношћу будеш читао поменуте списе и испуњавао заповести Божије, Божија милост биће са тобом.

Више воли прекор и грдњу, него поштовање и част; више воли умор тела него одмор и недостатак потребних ствари него сувишак излишних.

Када си у цркви не мисли о световним стварима, нити о томе како ћеш уредити своје земаљске послове.

Не откривај своје мисли свакоме, да не саблазниш ближњега. Не исповедај свима помисли своје, но само онима који могу излечити душу твоју.

Према свакоме буди пријатељски расположен, али нека ти свако не буде саветник.

Владај се тако да те сви људи благосиљају.

Клони се лажи, јер ће лаж одагнати од тебе страх Божији. Уста твоја нека говоре само истину.

Не куни се нити заклињи ни у истинитој, а камоли у сумњивој ствари или послу.

Ако си почео неки посао, па видиш да није по вољи Богу, одмах га напусти.

Угледај се на оне који су бољи од тебе, који љубе Бога свим срцем својим и који чине добра дела. Њих питај и од њих савета тражи.

Од световних људи који световно мисле и говоре само о земаљским стварима, уклањај се.

Не дружи се са гордим људима, већ са кроткима и благима.

Буди у свему скроман: у покрету тела, у говору, у оделу, у седењу, у устајању, у дому своме, у свему пред свим и сваким.

Ако би те ко и невиног прекорео за какав грех који ниси почињо, не љути се, већ се смири, и Бог ће те наградити.

Не гневи се и не буди злопамтило на онога који те је разљутио, јер може бити да си и сам у томе крив.

Не плаши се људског презирања и клеветања. Свако ко побожно хоће да живи биће гоњен, клеветан и презиран.

Не остављај вољу Божију ради испуњавања воље људске и не нарушавај Божије заповести из уважавања према пријатељству људском.

Прей. Антоније Велики

ДЈЕВА ДАНАС РАЂА БОГОМЛАДЕНЦА ХРИСТА

У спасоносом и радосном празнику Христовог рођења, у празнику оваплоћења Бог и Логоса, посебно место заузима Пресвета Богородица. Ово зато што је Дјева Марија послушно узела учешће у тајни оваплоћења и примила у своју девичанску утробу Бога Логоса.

Једна скромна и часна девојка из Назарета, понизна слушкиња Господња, Марија, прихвата радосну анђеоску вест. Прихвата Божији позив, освећује се Духом Светим и постаје трон и палата Цара али и иста постаје царица, часнија од свих анђелских редова. Дјева Марија, својом послушношћу исправља непослушност првوماјке Еве и приноси Господу нашу људску природу да је уједини са Његовом Божанском.

У њој се, од Духа Светога и њене плоти, оваплотио Бог Логос, примивши на себе нашу природу. Преко Богородице долази Христос на свет као истинити Бог и савршени човек. Од Пресвете Мајке „изникло је дрво живота“, тј. наш Спаситељ, како радосно појемо на претпразничном вечерњем.

Пресвета Дјева је „послужила“ у свеопштој и спасоносној тајни оваплоћења Логоса, а тиме и нашег „обожења“, јер је послушно извршила сваку вољу Бога Оца. Ово чудо оваплоћења Бога Логоса из њене утробе је изнад свих тајни и превазилази чак и тајну стварања, наводи Св. Јован Дамаскин у беседи о рођењу Богородице.

Из тог разлога, Богородица није само један „сасуд“ у који се једноставно излила енергија Божи-

ја, „сасуд благодатни и одабрани“ као што се дешавало са пророцима и праведницима Старог Завета, већ је Богородица то у правом смислу ове речи, јер је донела на свет „начело живота“, законодавца и искупитеља, онога који је исправио палу људску природу.

Кроз Дјеву и Богородицу Марију дошла је истина и блаженство на земљу. Кроз њу се појавила „светлост вечна“ која је „осветлила оне који су до тада седели у тами“. Кроз њу се појавила јединствена радост јер је иста, Мајка стварне радости, пошто је донела на свет онога који је извор истините радости - Господа Исуса и Спаситеља Христа.

Све што се дешавало нашој Богородици је необјашњиво и неистражено. Нађе се у вртоглавици људски ум када о томе размишља. Заслепљен и задивљен пред бо-

жанским и јединственим породом Свете Дјеве,

Свети Прокло узвикује: „Нема нико такав у овом земном животу као Богородица Марија“. Заиста, Пресвета Богородица је једина жена која је такве висине удостојена од Господа за своје врлине. Њена највећа слава је њен пород, њене утробе плод. Овај плод јој је и даровао име Богородица и учинио је „дароватељком божанских добара“, или како је још карактеристично назива Свети Григорије Палама - „сваке врлине жива икона“.

Тако је Богородица Марија, пошто је „извор“ животодавног тела нашег Господа, постала „сасуд изабрани“ и „шира од небеса“. Наравно, не телесно већ благодаћу. Ову могућност стекла је Света Мајка снисхођењем Светог Бога. Ово божанско снисхођење имало је за последицу да се смести у њену утробу несмествиви, да се обуче бестелесни и да се опиште телесно Онај који је неописив. Да прими почетак Онај који је по природи беспочетан и безвременски, али и једини надвременски. Да дође на свет као новорођенче онај који је савршен и да се држи на рукама Дјеви Онај који носи на длану целу васељену. Оправдано, дакле, узвикује свети Епифаније Кипарски: „О Дјево и Богородице Маријо, океан је твоја величина и разуму несхватљив твој богочовечански пород. Шта да кажем, или како да говорим о скромној и светој Дјеви?... Страх ме надвлађава јер нисам достојан да говорим о Богородици!“

Заиста, велика је тајна Дјевиног богочовечанског порода, велика и изнад сваког ума и језика.

Али и сама Света Мајка није могла да разуме све што јој се несхватљиво дешавало као и величину тајне. Није могла да разуме

како је донела на свет „телесно“ предвечног Логоса чије је не само божанство недокучиво, већ и начин божанског сједињења са њеном девичанском утробом у Духу Светом. Видећи себе у чистоти, није могао да разуме како је рођен „беспорочно“ као што је „беспорочно“ зачет у њеној утроби вољом Бога Оца - њен Син и Њен Бог (Лук. 1, 34).

Наравно, све ово се десило вољом Бога Оца да бисмо се спасили, избавили, обожили и да опет из новог нађемо мир и истинску радост коју нам дарује Господ Исус Христос својим доласком на свет као и Његова Пресвета мајка која је извор ове радости и уточиште свих хришћана.

Празник Христовог Рођења је пре свега празник радости и Божије благодати. То је дан праштања и љубави. То је празник унутрашње среће и смирености. Како да није све ово - велико и спасоносно, пошто славимо овог дана, како наводи свети Григорије Богослов, „долазак Бога међу људе и наш повратак Богу.“ Исти и велики свети отац нам препоручује да славимо овај празник не као што се славе светска славља, већ „божански“, тј. на начин који приличи Богу, црквено, имајући на уму излечење наших слабости, удаљење од греха и духовно обнављање.

Можемо са уверењем да кажемо да би једно такво прослављање овог великог дана пожелела свима нама Пресвета Богородица, Мајка свих нас, која у овој великој ноћи „славе њеног Сина“, молитвено бди и посредује за спас свих људи.

*Припрема:
Монахиња Алексија*

БЛАЖЕНИ МИЛОСТИВИ

Приповедао један од отаца како је неки дворски службеник био послат да изврши неко царско наређење. Идући друмом, он нађе на земљи наог мртваца. Сажали се на њега и рече своје слуги: „Узми коња и иди мало напред.“ А он сам сјаха, скиде са себе нешто од своје ланене одеће, прекрије покојника и оде.

После неколико дана, поново исти дворски службеник би послат. И излазећи из града паде с коња и сломи ногу. Врати га слуга кући и лекари се почеше старати о њему. Али после пет дана поцрне му нога. Када лекари угледаше поцрнелу ногу, знацима се споразумеше да ногу треба одсећи, како се цело тело не би заразило и како човек не би умро. Рекоше му: „Доћи ћемо сутра ујутро и излечићемо те.“ Па, ипак, болесник даде знак своје слуги да изиђе за лекарима и да сазна шта намеравају да чине. А они му рекоше: „Нога твога господара је поцрнела ако се не одсече, човек ће изгубити живот. Доћи ћемо ујутро и учинићемо оно што је воља Божија.“

Слуга уђе у кућу плачући и рече господару: „Они мисле то и то.“ Он се, чувши то, ражалости и од жалости и бриге није могао да спава. А светиљка му беше упаљена.

Око поноћи угледа неког човека како уђе кроз прозор, приђе му

и рече: „Зашто плачеш? Шта те тишти?“ „Господару“, одговори он, „како да не плачем и да не тугујем, када сам сломио ногу и лекари намеравају то и то да ми учине!“ „Покажи ми ногу“, рече човек. Помаза му ногу и рече: „Сада устани и ходај.“ „Али нога ми је сломљена“, одговори он, „не могу да ходам.“ „Ословни се на мене“, настојао је непознати. И он се заиста ослони и поче храмљући ходати. Али непознати му рече: „Још храмљеш? Лези поново.“ И брзо му поново помаза обе ноге. И рече му: „Устани сада и ходај.“ Устаде човек и поче ходити као здрав. „Лези“, рече му потом, „и одмори се.“ И поче му говорити о милости и како Господ рече: „Блажени милостиви, јер ће бити помиловани“ (Мт. 5, 7), и још: „Јер ће оне бити суд без милости који не чини милости“ (Јак. 2, 13), и томе слично. И још му рече: „Спасавај се.“ „Одлазиш?“ упита дворски службеник. „Да“, одговори му непознати, „оздравио си и шта још хоћеш?“ „(Заклињем те) Богом Који те посла“, замоли дворски службеник, „реци ми ко си ти?“ „Погледај ме“, одговори непознати, „зар не препознајеш ову ланену тканину?“ „Да, господару, то је моја тканина“, одговори он. „Е, ја сам онај мртавац кога си видео на друму и кога си покрио овом одећом. Послао ме је Бог да те исцелим. Због тога целог живота треба да благодариш Богу.“ И оде, опет кроз прозор, како беше и ушао. А човек, пошто је оздравио, слављаше Бога од Кога су нам сва добра.

*Из Великог
Сйаречника*

БОГ НЕБЕСКИ И БОГ ЗЕМЉСКИ

Помоћу газде постаје човек газда а не помоћу просјака.

Помоћу славнога постаје човек славан а не помоћу презренога.

Помоћу мудрога постаје човек мудар а не помоћу лудог.

Помоћу силнога добија човек победу а не помоћу немоћнога.

Помоћу Бога може човек постати бог а не помоћу ђавола.

Држите ово посебно у памети браћо моја: само помоћу Бога може човек постати бог а никако помоћу ђавола.

Почетак трагичне историје рода људског био је онда кад су Адам и Ева, односно Ева и Адам лакомислено поверовали да могу постати богови помоћу ђавола. Поверовавши ђаволу Адам и Ева су погазили заповест Бога Створитеља да би постали богови. Али, авај, судбино љута, нису тада постали богови него лешине. Одмах су им се очи отвориле и увидели су да је све божанско здерано с њих; остали су сами гадни костури.

То је било кад је било. Зар ћемо ми и време рачунати, кад и модерна наука сматра да је време ствар растегљива и релативна а прастари пророк говори о времену: Господе, хиљаду година је пред тобом као један дан и један дан као хиљаду година.

То је било, кажемо, кад је било. На самом почетку страшне траге-

дије човечанства; то јест кад је први човек са својом женом појмио да помоћу ђавола постане бог. Но није постао бог но гола и смрадна лешина.

То је било кад је било, но то је било и јуче у Европи. Европско човечанство, интелектуализирани човек, то јест са забрљаним срцем и умом и са развијеним чулним разумом, направио је уговор с ђаволом, прастари адамски пакт, да испуни вољу ђаволу а да помоћу

ђавола постане бог. Наиме, да европски крштени људи повинују се ђаволу, одрекавши се Христа, а ђаво да их све одликује орденом божанства; тако да сваки Европејац који се одрекао Христа, и плуноу на крст и поклатио се ђаволу, одмах добија ђавоље племство и титулу ђавољег кнеза, грофа, барона, велможе, великаша, генерала, војводе, капетана, воина.

Од своје стране Европејци су до савршенства испунили своје обавезе према ђаволу одрекавши се

Христа. Али од стране ђавола није испуњено ни једно обећање. Јер ђаво никад не прима никакву обавезу према људима, само тражи обавезу а даје обећање. Бог чини завет с људима својим, а ђаво се боји завета и не чини завета него само даје обећања и тражи обавезе. Лажно обећање даје ђаво богоодступној Европи да ће Европејце учинити боговима, али да му се Европејци поклоне. Европејци су се поклонили и учињени су од ђавола не боговима него ђаволима. Ту је превара ђаволска.

Заиста није сасвим бесмислена тежња људи да постану богови и синови Божји. Има нешто дубоко скривено у њима, као метал у руди што их гони да траже своје изгубљено божанско достојанство. Божји дах живота је у њима. Живи су не од земље него од неба. И живот њихов је залога и печат божанства. Кад човек има здравље не ми сли и не говори о здрављу; кад га болест савлада онда говори о здрављу, јадикује за здрављем, тражи изгубљено здравље. Кад је Адам изгубио своје божанско достојанство, онда се осетио го, потражио га обнажен од свега небескога. Обичан кип од пепела и од Адама па надаље, преко Каина, Ламеха, Неврода, Канана, Амалика, Едома, Кајафе и других тражило је грешно потомство Адамово преко ђавола да изгубљено поврати. Али узалуд. Све је било узалуд и све наопако, где се изгубљено хтелo добити мађијама ђаволским. И све тако док није Бог постао човек да човека богом учини. Као што пише у Триоду. Јер је у Старом завету писано а у Новом поновљено: богови сте и синови Божји.

Бог је постао човек да човека учини Богом - то је браћо моја зенит историје људске, то је свршетак дуготрајне ноћи кроз коју је род човечији путовао! Лутајући и незнајући ни одакле ни куда иде; то је зора великога дана, која је људима дошла као блага небесна вест: Синови смо светлости и дана. И људи су од тада почели да постају богови помоћу Бога. То је почетак препорођаја човечанства. Нов пут; нов метод, Нови завет. Нове обавезе и ново обећање. Богови сте и синови Божији.

И милиони су у току 2000 година постали мали богови или синови Божији. Помоћу Бога, вером, добротом, милостињом, правдом, подвигом, сузама, мучеништвом, пожртвовањем. Многи и многи милиони. То је највећа војска која је сабрана - војска Христова у ономе свету то је најмногбројнији народ - народ Христов у ономе свету.

Али, авај, браћо моја, модерна Европа окренула се од дрвета живота и пошла змији на разговор као наша прабаба Ева. И ухватила је веру са ђаволом и створила пакт са ђаволом. Дала је обавезу и примила обећање. Обавеза гласи: одрећи се Христа и скренути с пута јеванђелског; красти, лагати, отимати, уживати, блудничити, убијати, чинити сва безакоња и стварати све неправде. А обећање гласи: Ако тако будете чинили бићете богови. И Европа наших дана увелико понавља пропали покушај бабе Еве, Каина, Јуде и осталих звучних слугу сатанских. Амин.

Свјетли Владика Николај
Кроз тамнички прозор

СТРАХ БОЖИЈИ

Ако желиш да приступиш Богу да би Њему служио, мораш се предати вођству страха Божијег.

На осећај светог страха, осећај најдубљег страхопоштовања према Богу, указује нам, с једне стране, неизмерна величина Божијег

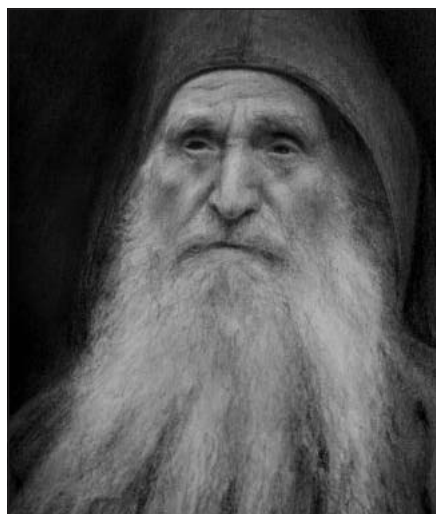
бића, а, са друге, наша крајња ограниченост, наша немоћ, наше стање огреховљености, пада. Страх нам је прописан и у Светом Писму: оно је ради нас почело да замењује глас савести и природног закона чим их је обавила тама, чим су почели да издају нејасне, најчешће лажне звуке, и потпуно их заменило када се појавило Јеванђеље. Служите Господу са страхом, и радујте се Њему с трепетом (Пс. 2, 11), поучава нас

Свети Дух; покорнима Његовој заповести Он говори: Ходите чеда, послушајте мене, стаху Господњем научићу вас (Пс. 33, 11), објављује обећање да ће даровати страх Божији онима који су истински наумили да приме Бога: И даћу им стах свој у срце да не одступе од мене (Јер. 32, 40). Страх Божији је почетак велике науке, то јест делатног богопознања. Ту науку Свето Писмо назива мудрошћу. Почетак мудрости је страх Господњи, а разумевање добро свима који га творе. Похвала Његова остаје у век века. (Пс. 110, 10 и Прич. 1, 7). Круна премудрости је страх Господњи; у њему успевају мир и нетакнуто здравље. Страх Господњи је слава, и част, и весеље, и круна радости. Страх Господњи је дар од Господа, и на стазе љубави поставља (Сир. 1, 18, 11, 13). Страх Господњи нас учи да се удаљавамо од грехова: Страх је Господњи извор живота, који удаљава од мрежа смрти. Страх Господњи мрзи зло, гордост и охолост и зли пут. Буди у страху Господњем вазда (Прич. 14, 27; 8, 13; 23, 17). Страх Господњи нам показује пут Божијих заповести: Блажен је човек који се боји Господа; у заповестима Његовим хтеднуће веома. Моћно ће бити на земљи семе његово (Пс. 111, 1, 2). Блажени сви који се боје Господа, који ходе путевима Његовим. (Пс. 127, 1) Поставиће се оружан Анђео Господњи око оних који Га се боје, и избавиће их. Бојте се Господа сви свети Његови, јер нема оскудице онима који Га се боје (Пс. 33, 7, 9).

Немају основа сањари, пуни охолости и самообмане, да се гну-

шају страха Божијег, тог, по њима својства презрених робова, немају основа јер нас страху призива Бог, објављује да ће Он сам бити наш учитељ страха, да ће нам дати духовни дар страха Божијег. Није ниско за човека, то ништавно, пало, одбачено, пропало и мржњом према Богу задојено створење, да пређе из стања непријатељства и пропасти у стање ропства и спасења. Само то ропство је већ велика слобода! Страх нам је законски прописан као нама суштински нужно, неопходно средствао. Страх очишћује човека, припрема га за љубав: ми постајемо робови да бисмо законито постали деца. У мери очишћења покајањем почињемо да осећамо Божије присуство; од осећања Божијег присуства јавља се свето осећање страха. Опит открива висину осећања. Узвишено је и жарко жељено осећање страха Божијег! При његовом дејству ум често отупљује свој поглед, престаје да изговара речи, да множи мисли: побожним ћутањем вишим од речи, исказује сазнање своје ништавности и неисказиву молитву коју то сазнање рађа. Свети Исак Сиријски изврсно описује такво стање: „Када се смирили и мудри приближи молитви, или када се удостоји ње, он се не усуђује ни да се помоли Богу, нити да замоли за нешто. Он не зна за шта би се помолио; он ћути свим својим помислима, и очекује једино милост и ону вољу коју ће уместо њега исказати та Величина којој се поклања. Његово лице је оборено према земљи, а унутрашње виђење срца узнето према прослављеној капији Светиње Светих. Тамо је Онај чији је стан

примрак, који отупљује очи серафима, Онај чија доброта покреће легионе да и они стоје на молитви заједно са другима, и ставља ћутање на све њихове чете. Његова смелост се простире само до следећих речи, он се усуђује да се помоли само за ово: Господе, по вољи Твојој нека буде са мном.“ (Слово 49). Страх Божији је дар Божији. Као дар, измољава с молитвом. Свети пророк Давид је желео да буде удостојен тог дара, и стога је молио Бога: Постави слуги Твојој реч Твоју, ради стра-

ха Твојега. Прикуј страху Твојој тело моје (Пс. 118, 38, 120), то јест моје телесне жеље. Страх Господњи је један од седам дарова Светог Духа које свети пророк Исаија наводи овако: дух мудрости и разума, дух знања и побожности, дух савјета и силе, дух страха Господњег (Ис. 11, 2).

Иако је Господ наш Исус Христос својим доласком на земљу донео људима мир од Бога и Божију побожност, постао отац будућег века и родоначелник светог рода који се спасава, отац који

призива своју децу у љубав и сједињење са Собом, Он опет предлаже да једно од средстава за исцељење наше озлеђене природе буде и страх. Ономе ко се предаје поривима гнева и мржње Он прети огњеним паклом, ономе ко гази савест прети тамницом; ономе ко се сав предаје нечистим жељама прети вечним мукама (Мт. 5, 22, 25, 26, 29). Ономе ко искреног срца не опрашта ближњима њихова сагрешења јавља да ни његови греси неће бити опроштени (Мт. 6, 15). Среброљупца и сластољупца опомиње да смрт може да их уграби баш онда када је не очекују (Лк. 12, 16-20). Узвишен је подвиг мучеништва: њега љубав и надањује и храни. Но Спаситељ света преноси поуку мученицима у којој их подстиче на храброст, помаже им страхом. Ево те Његове поуке: И не бојте се оних који убијају тијело, а душу не могу убити; него се више бојте онога који може и душу и тијело погубити у паклу (Мт. 10, 28). Кажем вам, њега се бојте (Лк. 12, 5). Свим својим следбеницима Господ је заповедио спасоносни страх Божији. Поуздан знак да имамо тај страх је наша непрестана трезвеност и непрестано стражење над собом. Нека буду бедра ваша опасана - рекао је Господ - и светиљке запаљене, а ви слични људима који чекају господара својега, када ће се вратити са свадбе да му, чим дође и куцне, одмах отворе. Благо слугама оним које господар дошавши нађе будне (Лк. 12, 35, 36, 37). Свима говорим: Стражите (Мк. 13, 37)!

Св. Игњатије Брјанчанинов
Аскетски огледи

ПРИЧА ИЗ ТИВАИДЕ

Дође једном у тиваидску област старац Данило, свештеник из Скита, доведши са собом и једног од својих ученика. Пловећи тако реком Нил, стигоше до једног свратишта, где старац даде слободно време посади брода, рекавши: „Данас ћемо остати овде.“ Поче тада његов ученик да ропће говорећи: „Докле ћемо да идемо тамо-овамо, када ћемо назад у Скит?“ Али старац рече: „Остаћемо данас овде.“ И остадоше као гости у свратишту. А онда брат рече старцу: „Да ли је баш угодно Богу да останемо овде, с обзиром на то да смо монаси? Хајдемо бар у неки храм.“ „Не“, рече старац, „треба да останемо овде.“ И остадоше до касно увече.

Поче тада брат да заподева препирку са старцем говорећи: „Због тебе ћу рђаво скончаи.“ Док су они разговарали, дође неки стари мирјанин, висок, потпуно седе косе и, чим угледа старца Данила, поче му љубити ноге, квасећи их сузама. Загрли његовог ученика и рече им: „Благословите да вас водим својој кући.“ Држао је и фењер у руди и обилазео сеоске друмове тражећи странце. Поведи тако својој кући старца, његовог ученика и све остале госте који се тамо затекоше. Одмах напуни умиваоник водом и опра ноге браћи и старцу. У његовој кући не беше никог другог, нити је икога имао на свету, осим Бога.

Припреми им обед и, када завршише с јелом, покупи све што је претекло и нахрани сеоске псе; тако беше навикао да чини. Од вечери до јутра није ни мрвицу остављао. Поведи га потом старац у страну и разговараше с њим готово до саме зоре, говорећи му о спасењу и обилно лијући сузе. А ујутру се међусобно изгрлише и растадоше. Док су ишли путем, ученик направи метанију и рече му: „Учини ми љубав, оче, и реци ми ко је онај старац и одакле га познајеш?“ Старац не хтеде да одговори. Брат му тада поново направи метанију, рекавши: „Толико си ми тога поверио, па зар ми нећеш ништа испричати о оном старом човеку?“ Заиста му старац беше поверио врлине многих светих људи. Али о овом старом човеку не хтеде ништа да му каже, а ученик се ражалости и не проговори с њим ни рече, све до Скита.

Уђе ученик у келију и против свог обичаја не донесе старцу његов скромни обед; старац је целог живота постно свакога дана до пет после подне. Кад је почело да пада вече, оде старац у његову келију и рече му: „Зашто си, чедо моје, оставио свога оца да умре од глади?“ А

онај му одговори: „Ја немам оца, јер да имам, он би волео своје чедо.“ „Ако немаш оца“, рече старац, „онда нека ти буде“, па се одлучним покретом маши за врата да оде, али брат скочи до њега, задржа га, поче му љубити руке и говорити: „Живога ми Бога, нећу ти допустити да одеш, ако ми не испричаш ко је онај стари човек.“ Брат никада није могао старца да гледа да се жалости, јер га је изузетно волео. Онда му старац рече: „Спреми ми прво нешто за јело, па ћу ти рећи.“

Пошто старац заврши са јелом, рече брату: „Не буди толико тврдоглав; нисам хтео ништа да ти испричам о ономе старцу јер си ми роптањем толико противуречио тамо на имању. А сада добро пази шта ћеш чути и да то никоме ниси испричао.

Тај стари човек зове се Евлогије и по занимању је клесар. Од посла свакога дана зарађује један сребрни новчић, остајући без хране све до сумрака. Онда одлази у оно скровиште и кога год од гостију нађе, води га својој кући, храни га и све што претекне даје псима, као што си видео. Тим послом се бави од младости па све до данас, а сада има око сто година. И Христос му улива снагу и још увек зарађује исту дневницу.

Када сам био млад, пре отприлике четрдесет година, пошао сам да продам своје рукодеље у оно свратиште. Увече дође он и одведе мене и осталу браћу која су била са мном, као што беше уобичајно, и угости ме. Када сам се вратио, будући да сам знао за врлину тога човека, почео сам да постим неколико недеља и да молим Бога да му подари више новца, како би могао да чини добро многим другим људима. Пошто сам постио три недеље без прекида, пао сам полумртв од подвига. И видим не-

ког по свему налик на свештеника, дође и стаде поред мене и рече ми: „Шта ти је, Данило?“ Рекох му: „Дао сам реч Христу, Владико, да не узмем залогај хлеба све док не услыши моје мољење за клесара Евлогија, да га благослови како би чинио добра дела и многим другим људима.“ „Не“, рече ми, „добро је тако.“ „Подај му, Господе, више“, наставих, „како би се Твојим светим именом прославио.“ „Кажем ти“, одговори ми, „да је тако добро. Али ако желиш, даћу му више, али ти ћеш јемчити за његову душу да ће се спасти тиме што ће давати још више милостиње, па сам Ја спреман да му дам.“ Он да ја рекох: „Његову душу тражи из мојих руку.“

А онда видим како се изненада нађосмо у храму Васкрсења (у Јерусалиму) и како Младенац седи на Светом Камену, а Евлогије стајаше с Његове десне стране. Посла онда једног од оних који су стајали поред Њега и, окернувши се према мени, рече: „Је ли то онај који је јемчио за Евлогија?“ А сви одговорише: „Јесте, Владико.“ „Реците му“, одговори он, „да ћу од њега тражити јемство.“ „Да, Владико“, одговорих, „то је моја обавеза, само му подај.“ А онда видех како почеше да сипају у Евлогијево наручје много новца и што су га више пунили, то је Евлогијево наручје више примало. Изненада се пробудих и разумедох да ме је Бог услышио и почех Га славословити.

А када Евлогије пође на посао, поче да клеше једну стену и зачује туп звук. Удари поново и угледа малу пукотину. Поново удари и указа му се пешина препуна новца. Запрепашћен, Евлогије поче размишљати: „Тај новац припада Исмаиљцима. Ако га узмем и однесем у свратиште, сазнаће о томе властелин, доћи ће да га узме и ја ћу бити у опасности. Боље да одем на друго место, где ме нико не познаје.“ Изнајми мазге, да на њих натовари тобоже камење и током ноћи пребаци новац на место у близини реке. Напусти она дивна доброчинства која је чинио свакога дана, натовари новац на брод и оде у Византију. Тада је царавао Јустин „Старац“. Он даде много новца цару и његовој властели како би постао префект царске палате. Купио је и велику кућу која се још и данас зове „Египатско имање“.

Пошто прође две године, поново усним Младенца у храму Васкрсења и помислим: „Где ли је Евлогије?“ Ускоро угледам Евлогија како га пред Његовим очима један Етиопљанин одвлачи од Младенца (то јест Христа). У том тренутку се пробудим и кажем себи: „Тешко мени грешноме, изгубих душу.“

Узмем одмах торбу и одем у оно свратиште да тобоже продам своје рукодеље. Чекао сам Евлогија, али

већ паде ноћ, а нико ме не позва да ме угости. Устанем и замолим неку старицу: „Молим те, мајко, купи ми три сува хлеба за јело, јер данас ништа нисам јео.“ Она одмах оде и донесе ми мало куваног јела и даде ми. Затим седе поред мене и поче ме упућивати: „Господару, авво, зар не знаш да си млад и да није требало да дођеш у свратиште? Зар не знаш да је за монашки живот потребно тиховање?“, и још понешто. Онда је упитам: „Шта ми саветујеш да чиним, пошто сам дошао да продам своје рукодеље.“ „Ако си већ дошао да продаш рукодеље“, рече, „није требало толико да се задржиш у свратишту. Јер ако хошећ да будеш монах, иди у Скит.“ А ја јој кажем: „У праву си, али престани такве ствари да ми говориш. Зар овде нема неког богобојазног човека да пружи гостољубље странцима?“ А она ми каже: „О, господару авво, о чему ти причаш? Беше овде неки клесар који је много бринуо о гостима. А Бог му је, видевши његова дела, учинио радост и сада је, како чујем, патриције.“

Чим сам то чуо, рекох себи: „Ја сам крив за то убиство.“ Одмах се укрцам на брод и одем у Византију. Тражио сам и напокон нашао кућу Евлогија Египћанина и сео пред капију, све док није изашао. А онда га угледам у пуном сјају и величанствености и зовнем га: „Опрости ми, хоћу нешто да ти кажем насамом.“ Није на мене обратио пажњу, а момци из његове пратње ме почеше тући. И намучих се четири седмице чинећи то исто, али никако нисам могао да доспем до њега. Изгубих наду и одох; баких се онда плачући пред икону Пресвете Богородице, а Спаситељу рекох: „Господе, ослободи ме обавезе коју сам Ти дао, или ћу се вратити у свет.“ Чим сам то изговорио у себи, заспах. И гле, зачу се велика бука на улици и неко рече: „Пролази царица.“ Пред њом су ступале хиљаде и хиљаде чинова. Позвах је и рекох: „Опрости ми, Владичице моја.“ А она стаде и рече ми: „Шта те мучи?“ „Дао сам јемство за префекта Евлогија. Заповеди Му да ме ослободи те обавезе“, а она ми рече: „Ја за то нисам одговорна, а ти испуни своју обавезу како знаш.“

Пробудих се и рекох: „Ако затреба, умрећу, али нећу отићи од његове капије, док се с њим не сретнем.“ Одем поново пред његову капију и када он изиђе позovem га. А вратар навали на мене и стаде ме тући, све док нисам исцрпљен пао. Потпуно изгубих храброст и рекох: „Идем ја у Скит, а Бог, ако хоће спасиће Евлогија.“

Одем да нађем брод и затече се један александријски. Чим се укрцах на брод, сав сломљен седнем и

ухвати ме сан; и у сну угледам себе у храму Васкрсења и Младенца како седи на Стени и како ме претећи гледа и тако се уплаших да задрхтах као лист на ветру, не могавши уста да отворим; крв ми се беше следила. И рече ми: „Зар нећеш да испуниш своју обавезу?“ Наложу тада да ми руке вежу позади и рече ми: „Не узимај обавезе које превазилазе твоје могућности и не противуречи Богу.“ А ја онако везан нисам могао да отворим уста.

Кад гле, један глас ми рече: „Пролази Владичица“, а ја, угледавши је, смогнем храброст, паднем јој пред ноге и кажем јој изнемоглим гласом: „Смилуј се на мене, Владичице света.“ „Шта опет хоћеш?“, упита ме. „Везан сам због тога што сам дао јемство за Евлогија“, одговорим. А она ми рече: „Ја ћу замолити за тебе.“ И онда је видим како приђе и пољуби Младенцу ноге. Рече ми тада Младенац: „Немој то више да чиниш.“ „Нећу, Владико“, одговорим Му, „ја сам замолио како би он био од користи, а не да буде бескористан.“ И додадох: „Сагреших, Владико, опрости ми.“ Заповеди да ме одреше. „Иди у своју келију“, рече ми, „а како ћу Евлогија поново да вратим у пређашње стање, немој ни тражити да сазнаш.“ Тада се пробудих и осетих велику радост, јер сам се ослободио обавезе, па наставих путовање, благодарећи Богу.

После три месеца сазнам да је умро цар Јустин и да се на престо попео Јустинијан. Не прође много времена, а против Јустинијана подигоше устанак Ипатије, Дексократа, Помбије и сам префект Евлогије. Првој тројици одрубисе главе, а сва њихова имовина беше заплена. Али Евлогије ноћу побеже из Константинопоља. А Јустинијан издаде наређење да се над њим изврши смртна казна где год да га пронађу. Али он побеже у своје село. Промени одећу и обуче се као сељак.

Саберу се сви становници села да виде Евлогија и рекоше му: „Добро дошао. Чули смо да си постао патриције.“ „Заиста?“, рече им, „да сам постао патриције, да ли бих вас гледао у лице? Разуме се, не бих; то је био други Евлогије из Египта. А ја сам био на ходочашћу по светим местима.“

Потом се освести и рече у себи: „Убоги Евлогије, устани, узми свој каменорезачки алат и иди да радиш; јер ово није палата, да случајно не избугнеш главу.“ И узевши алат, оде до оне стене где беше пронашао онај новац, у нади да ће га наћи још. Премда беше разбијао стеноу све до поднева, ништа не нађе. И поче се сећати службене пратње, лажног сјаја, раскоши и пре-

богатих јела. И понови у себи: „Устај, убоги Евлогије, труди се и мучи, ово је Египат.“ И тако, мало-помало поврати га свети Младенац и Владичица наша на пређашњи начин живота. Јер Бог није неправедан да заборава његов ранији труд.

Прође неко време и ја кренем у оно село да продам своје рукодеље. Кад гле, дође он чим се поче спуштати вече и по свом старом обичају поведе ме својој кући. Кад га угледах свег покривеног прашином од тешкога рада, уздахнух и рекох са сузама у очима: „Како су величанствена дела Твоја, Господе! Све си премудрошћу створио“ (Пс. 103, 24); „ко је Бог велик као Бог наш? Ти си Бог Који чиниш чудеса“ (Пс. 76, 14-15); „Који подиже са земље сиромаша, и са ђубришта уздиже убога“ (Пс. 112, 7); „Господ сиромаша, и богати; понижава, и узвишава“ (1. Сам. 2, 7); „чудеса Твоја, или судове Твоје ко ће исцрпети?“, али ја грешник сам то покушао и „умало се не настани душа моја у аду“ (Пс. 93, 17).

Поведе ме својој кући, сипа воду и уми ми ноге, а то исто учини и осталим гостима, како му беше обичај. Простре трпезу и, пошто смо обедовали, рекох му: „Како си, авво Евлогије?“ „Моли се за мене, старче“, одговори, „јер ја сам убог и немам ништа.“ „Камо среће“, рекох му, „да ниси имао оно што си имао.“ „За што, старче“, упита, „да те нисам саблазнио?“ „А чиме да ме саблазниш?“, рекох му. И онда му испричах све по реду. Обојица заплакасмо, а он ми рече: „Моли се, старче, да ми Бог подари само неопходно и од сада ћу се поправити.“ „Заиста, чедо моје“, додадох, „не очекуј од Христа да ти, све док си на овоме свету, подари ишта више осим оног новчића који својим трудом зарадиш.“ И ето, све то време Бог му улива снагу да заради новчић од рада својих руку. Ето, дакле, чедо моје, како знам тога човека. А ти се узми у памет и никоме то не причај.“

То је све авва Данило поверио својем ученику, пошто се вратио из Тиваиде. човек се мора дивити човекољубљу Божијем, како је накратко уздигао Евлогија и поново га унизио, његовој души на корист. Молимо се и ми да се унизимо, како бисмо у онај страшни дан Другог доласка Господа нашега Исуса Христа нашли милост пред лицем славе Његове.

*Из Великог
Синаречника*

ПАТРИЈАРХ СРПСКИ ЛУКИЈАН

Патријарх Лукијан је рођен 10. маја 1867. године, у Баји у Угарској, а на крштењу добија име Лазар.

Његов отац, Александар Богдановић, рођен је у Печвару, у Барањи, а у Баји се настанио тек као свршени трговац, који поседује малу бакалску радњу која је била позната као место окупљања тада многобројне, српске заједнице у Баји.

Мати Милица рођ. Летић била је блиска рођака славног патријарха Георгија Бранковића, док је њен брат Милош, који је радио као вероисповедни учитељ, био отац будућег епископа, др Георгија Летића.

Лазар Богдановић је растао под топлим окриљем поштоване грађанске породице. У родној Баји завршио је основну школу и гимназију, да би се потом уписао у чувену карловачку богословију, где је матурирао са врло добрим успехом, 1889. године. Школовање је наставио студирајући права на Митрополитском лицеју у Јегри, где је оба основна испита положио са одличним успехом.

По чину мале схиме, у манастиру Беочину, 16. јула 1891. године, замонашио га је протосинђел Никанор Поповић, настојатељ манастира, ко-

ји је касније постао темишварски владика. Пет дана касније, монах Лукијан је рукоположен за јерођакон у манастиру Раковцу. Од тренутка његовог монашења, па до 1. децембра 1891. године, Лукијан је служио као конзисторијални подбележник Епархије бачке у Новом Саду. Истовремено је предавао веронауку у новосадској гимназији, вишој грађанској, трговачкој и девојачкој школи.

Почетком децембра 1891. године, јерођакон Лукијан је постављен за катихету у Српској православној великој гимназији у Сремским Карловцима, а неко време предавао је и црквено појање и црквено правило у тамошњој богословији. Вероватно је у овом периоду стекао дубоку љубав према просвети, која га је пратила током читавог живота.

За архиђакон, Лукијан је произведен у Даљу, на Цвети 1894. године. Следеће године, 24. јуна, у карловачкој Саборној цркви рукоположен је за презвитера-синђела, на Светог Николу за протосинђела, да би 29. децембра исте године постао архимандрит манастира Беочин. Дубоку благонаклоност коју је млади Лукијан Богдановић уживао код свог рођака патријарха, можда најубедљивије илуструје податак да је управо Георгије Бранковић извршио сва набројана производа и рукоположења.

Пошто се у Сентандреји, 21. новембра 1896. године, не саставивши ни годину дана свог владичанства, упокојио епископ Јеремија Мађаревић, Лукијан Богдановић је именован за патријаршијског мандатара удове Епархије будимске, а крајем јануара 1897. године, за администратора. Коначно, 6. децембра 1897. године, једногласно је изабран за епископа будимског.

Хиротонисао га је његов рођак, патријарх Георгије Бранковић, 13. марта 1898. године, заједно са горњокарловачким епископом Михаилом Грујићем и вршачким епископом Га-

врилом Змејановићем, а у свом новом достојанству је устоличен у Сентандреји, 26. марта 1898. године. Избор је поздравио Стева Поповић, књижевник и дугогодишњи управник Текелијанума, између осталог и овим речима:

„Он је цркви пастир добри,
Једина нада рода свога,
Народ чека златно доба,
Од владике љубљенога.

Сентандрејо, Будим-граде,
Споменици наших дана,
Са Барањом срећно прим'те
Епископа Лукијана“

Период Лукијановог владичанства представљао је праву ренесансу сиромашне епархије будимске. На самом почетку своје архијерејске службе, обишао је скоро све црквене општине, како би се упознао са стварним стањем. Схватио је да се српске вероисповедне школе налазе у крајње жалосном стању.

Када га је Свети синод изабрао за епископа, Лукијан Богдановић је као бивши наставник, који је разумео проблеме с којима се суочавала просвета, обећао да ће „свагда, на сваком месту, заложити сву своју снагу“ не би ли помогао богословију и друга училишта. Обећање је испунио и, заиста, за неколико година, на издржавање школа у његовој епархији утрошено је око 100.000 круна.

Недуго потом, основан је одбор који је прикупљао средства потребна за подизање нових школа, а својим прилогом од 10.000 круна владика Лукијан постаје највећи добротвор.

Поред тога, епископ Лукијан је водио бригу о духовним и материјалним потребама парохијског свештенства. Заведена је годишња исповест свештеника, после које је следио братски састанак, где су читани спремљени реферати и где је дискутовано о савременим темама.

Изабран је за српског патријарха 22. септембра 1908. са 33 гласова за и 25 против. Саборска већина је прво за патријарха изабрала вршачког епископа Гаврила Змејановића чији из-

бор мађарски премијер Шандор Векерле није прихватио. Затим је саборска већина за српског патријарха избрала епископа бачког Митрофана Шевића. Он се, међутим, под притиском краљевског комесара повукао. Тако је тек у трећем кругу, услед притисака мађарских власти, за Патријарха изабран Лукијан Богдановић.

Године 1912. мађарска влада Иштвана Тисе је укинула српску црквену аутономију.

Исте године хиротонисање Георгија Зубковића за новог епископа будимског изазвало је велико незадовољство код мађарског премијера Иштвана Тисе.

После свих ових немилих догађаја патријарх Богдановић је 1. септембра 1913. године у аустријском граду Бад Гаштајну под неразјашњеним околностима нестао. Његово наго тело пронађено је у реци Ахе. Одсечена глава патријарха Богдановића никада није пронађена. Према извештајима тадашње српске штампе у Аустроугарској, постоји сумња да је поглавар Српске православне цркве пао као жртва политике мађарског премијера Иштвана Тисе.

Посмртни остаци несрећног патријарха Лукијана пронађени су тек 30. октобра и пренети у Сремске Карловце. Сахрањен је 2. новембра у Горњој цркви. На опелу епископ горњокарловачки Михаил између осталог је рекао: *Пођружени у дубоку шугу сјојимо пред земним остацима Твојим. Па ишћа да Ти речемо сад, Теби, чију смо душу познавали и срце којега смо знали? Душа Твоја је у свима приликама с нама била; ако је било да се радује, радовала се, ако је било да се шугује, шуговала је. Познавали смо и срце Твоје голубиње, одано и вјерно цркви и народу своме. Свешти Патријарх, ми се дивимо и клањамо духу Твом, који је умио на редак начин да сједини љубав према жосцодару земље са љубављу према народу своме, који је умио да доведе у склад осјећаје душе своје српске са осјећајима лојалности према прејасној круни. Зашто данас у ишћоликом*

Помозите, дакле, прво Ви, у Христу браћо, преосвештена господе Епископи, помозите затим и Ви сви свештенослужитељи олтара Божијег, па онда и ви сви верни синови свете православне Цркве; који верујете у оно, чему нас она учи и који сте се вером том досада спасавали, помозите свеколики, да спасемо Цркву саму од беде и пропасти!

Пренимо се, освестимо се, сазнајмо да смо сви синови своје свете православне Цркве, која је вером у Бога претке наше спасавала, те поспимо уље братске љубави хришћанске по узбурканим таласима нашег народно-црквеног живота и верујте ми, они ће се убрзо утишати. Па кад ја прионом уз крму, а ви помогните сложено и снажно уз весла, ето, да ће нам брод наше свете Цркве брзо упловити у жуђено, тихо пристаниште и сав ће нам просвећени свет, који нас је гледао, како ево скоро четрдесет година, лутамо по узбурканом мору нашег аутономнога, или боље рећи брато и вратоломнога живота, радосно узвикнути: Хвала Богу, те се једном и ви освестисте и међу нас допловисте.

Ја вам, ево, исповедам јасно и гласно, да у будући рад свој уносим много добре воље, да ћу прионити око њега вредно, непристрасно, мирно, смишљено и истрајно; обећувам вам, да ћу настојати са својом браћом Епископима, да се споразумемо с Вама у свим оним спорним питањима, у којима међу нама још није могло доћи до жељеног споразума. Ми ћемо учинити где треба и где можемо и три корака унапред, али учините и Ви вољно то исто, па ћемо се, ако да Бог, на средини сусрести, споразумети и сложити. То ће бити Богу мило а Цркви и народу нашем србском корисно.

(Из приступне беседе Патријарха Лукијана приликом устоличења за патријарха у петропавловској Доњој цркви у Сремским Карловцима)

броју ишћишасмо сви ми, и они из дужности и они који ишће дужности немају, да око Твога гроба сакуљени ишћишмо сузу за Тобом као израз искрене шуге и ишћина за све добро ишћио си учинио цркви и народу своме. Ишћина, остацио си нас у најнезгодније доба у цркви и народном животију нашем. Но нијеси Ти први од

ишћиријараха који остациош цркву у најнезгодније доба. И онај пред Тобом је ишћио ишћо учинио, и онај ишћије њега...

РАБ БОЖИ ЛУКИЈАН

Нема много историјских личности које својим животом и нарочито својом мистериозном смрћу, на тако убедљив начин сведоче о сумраку великог Аустроугарског царства, као што је случај са Лукијаном Богдановићем, последњим архиепископом карловачким, митрополитом и патријархом српским.

Иако је живот овог патријарха слабо познат у ширим круговима, и данас су видљиви трагови његовог пастирског деловања, упркос томе што дух времена у којем је овај јерарх служио, вечно остаје оличен у раскошним, неоренесансним фасадама Патријаршијског двора и катедралног храма у Сремским Карловцима. За име Лукијана Богдановића често се везује сјај готово аристократске отмености, који је озарио старо митрополитско седиште и којег се стари Карловчани и сада, после читавог века бездушне провинцијализације, са сетом присећају.

Најзначајнији моменат његовог живота можда је био управо његов страхан крај, после кога се, достојно испунивши своју два века дугу мисију, угасила Карловачка митрополија. Историја његовог страдања у Бадгаштајну, које неки називају „српским Мајерлингом“, и даље је обавијена велом ужасне, несхватљиве тајне.

Поводом његовог страдања, у карловачком Богословском гласнику, 1913. године, објављени су следећи редови:

„У пуну трагизма историју српских патријарха и митрополита Ти си урезао нову, дубоку и крваву црту, страшну својом необичношћу и необичну својом страхотом. А живи лист те историје су жива срца наша, срца верних цркве Христове, којој си ти за мало био првосвештеником...“

СВЕТА ИПОМОНИ

Света Ипомони је за пуноћу наше Православне Цркве једна мало позната светитељка. Господ је тако благоволео да, након шест векова од њеног светог упокојења, почиње да се помиње у јавности и особито у овом времену у којем само њено име изазива дирнутост. „Ипомони“ на грчком језику значи стрпљење, а у духовном животу врлину без које је подвиг тешко достижан. Није случајност да Светитељка носи овакво име, будући да је цео њен живот био испуњен драматичним догађајима, које је могла да преброди само чврстим стрпљењем.

Стрпљење је врлина и без којег људска заједница не може да опстане. Стрпљиво подносе они који су јачи недостатке и мане оних слабијих. Стрпљиви су родитељи у васпитању деце. Болесници, такође, стрпљиво подносе тешку неизвесност болести. Сви, мање-више, стрпљиво носимо „јарам“ који нам је дао Христос, сагласно речима Светог Писма: „Јер је јарам мој благ и бреме моје је лако“ (Мат. 11, 30). Без стрпљења спасење је тешко доступно и у то нас опет уверава Свето Писмо: „Који претрпи до краја благо њему“ (Мат. 8, 22).

Света Ипомони је византијска царица Јелена Драгаш - Палеологина и ћарка је српског великаша

Константина Драгаша, који је владао пределима североисточне Македоније. Тачна година њеног рођења није нам позната. Удајом, 1390. године, за грчкoвизантијског цара Манојла II Палеолога, постала је владарка Византијског царства. Она је једина византијска царица српског порекла. Њена владавина је била испуњена бројним тешкоћама и драматичним догађајима као што су опсада Цариграда од стране Турака, бројни намети и унутрашњи династијски сукоби. Ради се о последњим деценијама Византијског царства, на које се већ била наднела сенка турског освајача.

Господ је Јелени и Манојлу подарио шест синова: Јована, Теодора, Андроника, Константина, Димитрија и Тому. Андроник се рано замонашио у манастиру Пантократор у Цариграду, до-

бивши име Акакије, а Теодор касније, пред крај живота.

Јелена је деци пружила све што је неопходно за живот, али и сопствени пример непорочног живота у врлини, усађујући истовремено у њихова срца љубав према православљу, отаџбини, као и стрпљење у тешкоћама и туги, сагласно речима Апостола Павла: „Са трпљењем да трчимо у битку која нам је одређена, гледајући на начелника вере и свршитеља Исуса“ (Јев. 12, 1). Ако, пак, који пут њене речи не би нашле одјека код деце - није одустајала: „Нисам их придобила данас“, говорила би, „можда ћу моћи да их убедим сутра“. Често би понављала речи Светог Јована Златоустог „Ништа није равно стрпљењу“.

У зиму 1399. године Јелена борави на Пелопонезу. Наиме, због опасности од Турака који су опседали Цариград, цар Манојло је склонио Јелену и двоје малолетне деце на Пелопонез, гдје је владао његов брат, деспот Теодор I (1383 - 1407). На Пелопонезу је Јелена провела пуне две и по године, а вратила се у Цариград 1402. године, када су Турци попустили опсаду града зато што су их у Анкари напали Монголи.

Током целе владавине царица је чинећи много добрих дела, удовољила Господу и људима, тако да је од свих била вољена и Господу драга. Није било сиромашног или незбринутог а да није нашао заштиту у њеном загрљају.

Царицу Јелену је одликовала мудрост, савесност и особито праведност коју је изузетно неговала. Философ Георгије Плитон ка-

же за њу: „Царица са пуно понизности и стрпљења прихвата обе стране живота. У тешким тренуцима не пада духом, нити се опет поноси успехом, него увек чини оно што је достојанствено. Обједињује савесност са храброшћу, више од било које друге жене. Никома није нанела зло. Напротив, познато нам је да чини много добра, и многима.“ Плитон још наводи да је царица срцем била предана Христу и да је „крилатица“ њеног светог живота била: „Светост у Господу и праведност према људима“.

После смрти цара Манојла (1425.), који се пред крај живота замонашио добивши име Матеј, Света Ипомони је кренула истим корацима. Замонашила се у манастиру Кира-Марте у Цариграду, где се брзо издваја у понизности и анђелском животу. Са радошћу је заменила царску порфиру скромном монашком расом која је за њу била симбол добровољног одрицања од света и ослобођење ума од животних брига и пролазности. Као пример послушности, прихватала се најскромнијих послова у манастиру - у кухињи, конаку и другим заједничким радовима - применивши потпуно у свом животу речи Светог Писма: „У стрпљењу градите своје душе“ (Лук. 21, 19). Неговала је непрекидну молитву у којој је налазила утеху још као царица, безграничну љубав према другима и непоколебиву борбу да се успне степен више на духовној лествици.

Доприносом Свете Ипомони основан је при манастиру Светог Продрома - Петра (где су се тада

чувале мошти Светог Патапија) старачки дом са називом „Нада безнадежних“. Овде треба да нагласимо да Света Ипомони није ступила у манастир из разочарења или због туге, већ потпуно слободном вољом. Целим бићем била је предана Христу и желела је да последњи откуцај свог срца подари Њему, Једином Цару. Упокојила се мирно 13. марта 1450. године.

За ширење помена на Свету Ипомони ових скораших година заслужна је фреска са њеним ликом која се налази у манастиру Светог Патапија код Коринта, у којем се данас чувају чудотворне мошти овог Светитеља. Народ верује да су заслугом Свете Ипомони мошти Светог Патапија сачуване и пренете у коринтску област након пада Цариграда. Нагласимо још и то да се у истом манастиру чува лобања Свете Ипомони која, задивљујуће, има температуру људског тела.

Света Ипомони се у Грчкој Православној Цркви слави два пута у години: на дан њеног упокојења 13. марта и на дан пада Цариграда и мученичке смрти њеног сина, последњег византијског цара, Константина Палеолога, 29. маја.

У овим кризним временима помолимо се Светој Ипомони да нам подари стрпљење, врлину која је њу красила целог живота.

*Из књиџе „Молебни канон
Светој Ипомони“*

*Припрема:
Монахиња Алексија*

Једном приликом рече старац да је смиренуумље јаче од било какве осине власти. Исприповеди један од отаца како су била два епископа који су били добри суседи, али једном се, због неког неслагања, покваре њихови добри односи. Један је био богат и осин, а други смирен.

Осини је тражио повод да нанесе зло оном другом. Онај други то чује, па рече свом свештенству, знајући добро шта следи: „Победићемо благодат Божијом.“ А они му рекоше: „Владико, ко може онога да победи?“ А он им одговори: „Будите трпељиви, чеда моја, па ћете видети милосрђе Божије.“

И тако је чекао, и када је онај празновао празник светих мученика, поведе своје свештенство и рече им: „Пратите ме и што год видите да ја чиним, чините и ви и победићемо.“ Али они рекоше један другом: „Шта ли намерава да чини?“ И када дође смирени епископ онеме, баш је пролазила литија и, док је цео народ његовог града био сабран, падне му пред ноге са целокупним својим свештенством и рече му: „Опрости нам, владико, ми смо твоје слуге.“ А онај, потпуно затечен тим њиховим поступком, беше дринут - јер му Бог беше изменио срце - паде пред ноге оног другог епископа и рече му: „Ти си мој господар и мој отац.“ И отада је међу њима владала велика љубав.

А смирени епископ рече своје свештенству: „Зар вам нисам рекао, чеда моја, да ћемо га победити благодат Христовом? Па и ви, тако, кад год имате неки сукоб међу вама, чините тако и победићете благодаћу Господа нашега Исуса Христа.“

Из Великог Сѣаречника

БЕЛЕШКЕ ИЗ ЖИВОТА

Видио сам двије сестре да перу суђе за судопером, од којих је једна спора али прецизна, а друга толико брза, да, док испира окупа и себе и другу. Тако их обје Господ смирава да трпе једна другу.

Тако је, скоро, на сваком послу у манастиру. Као да узмеш два камена и почнеш да их трљаш један о други. Временом постану оба глатка. Монах кроз свакодневна искушења временом омекша, постане као глатки камен, са сваке стране добро изглачан. Да нема искушења, нико се не би спасио.

- Лако је препознати шта је од Бога. Ако нешто мислимо и радимо, а то прати немир и страх у нама, бјежи од тога, то није од Бога. Од Њега је све добро, и осјећаш мир и радост.

- Подозрење почне са једном сламком, а заврши се пластом сижена. Некад је довољна и недјеља дана. И тешко га можеш разувјерити да баш није тако, како је он напластио. Али, не вриједи, и сами апостол Павле да дође, тешко би га разувјерио.

Зато је битно у манастиру да се на прво подзрење одмах реагује. Чим осјетиш неко смужење и немир због нечијег понашања према теби, иако не видиш да си дао повод, одмах треба провјерити код игумана. Одмах ће одступити

смужење и тако ћеш избјећи замку. Јер ту је најчешће само удица, ту нема ништа озбиљно.

Али има људи који су склони да олако приме подозрење. То је права мука, посебно за духовника, јер је присиљен сваки други дан да их разувјерава, ако уопште хоће да га слушају.

примите. Зар је Богу нешто тешко? Он једва чека да нам да, али шта вриједи кад ми не видимо. Свуга ћемо прије закуцати него код Њега. Зато нас и прате мука и разочарење свуда.

- Заиста је мати Магдалина била мудра жена, као и њена мајка. Кад се удала, мајка јој је рекла да

На гробу о. Лазара у Јовандолу

- Ко није за брак, није ни за манастир. Јер и брак и манастир траже велику жртву. Нажалост, данас је све мање жртве, а све више разведених бракова.

- Данас је жени много теже него раније. Све ради што је жена одувјек радила, И још мора да ради у предузећу и зарађује за породицу. То је све политика. Кад се разбије породица, тада најбоље могу да владају. Али заборављају да је јака породица - јака држава. Кад униште породицу - уништили су себе. Али кад то схвате, биће касно. Јер се породица његује из генерације у генерацију, као највећа светиња.

- Кад бисте имали вјере, све би вам донијели пред капију, само да

се прави да ништа не зна да ради, да би видјела како они раде, чак и како кућу мету. Сигурно ће је грдити како ништа не зна, али то кратко траје. Јер да настави да ради како је кући научила, а да они раде другачије, цијели живот им не би било право.

У наше вријеме дешава се, кад наиђе неки проблем у браку, да мајке својим кћеркама кажу: „Дођи ти код мене, немој га трпјети“.

Али, не прође много, почну и оне међусобно да се свађају. Неке мајке и схвате, али касно. Кад се једном двоје раздвоји, тешко да их опет ко може саставити.

- Отац је говорио да је веома битно да дозволиш да ти сестре могу рећи ако нијеси у праву за

нешто. Јер оне боље виде твоје мане. Ако се буниш и љутиш кад ти кажу примједбу, избјегаваће да ти ишта кажу. Јер нико не жели непријатности. Тако ћеш наставити да правиш исте грешке, а мислићеш да исправно радиш. Довешћеш себе у ситуацију да те сажаљевају, јер ти не могу помоћи.

- Кад је био рат, дође једна старица из Херцеговине, види се, нема шта ни да обуче. Код ћивота вади из једне мараме новца, да приложи. Мени је жао, па јој кажем: „Немојте Ви, сестро, него ме сачекајте да Вас после видим“. Хтио сам да јој нешто дам. Њој ударише сузе, и поче да моли: „Оче, молим те, немој ми бранити да даривам Светог Василија“. Вјерујем да је то била њена задња лепта.

- Дошла једна дјевојка, избјегица из Книна.

- Гдје год дођемо, кажу нам: „Ви нијесте наши“. Па гдје је наша отаџбина - пита кроз плач. Отац јој каже:

- Горе, горе на Небу је наша Отаџбина.

Причала је после та дјевојка:

- Ето, са том једном ријечју, мој живот се потпуно промијенио.

- Питао га је један човјек, шта мисли о томе да се гријех наслеђује до деветог кољена. Отац каже:

- Не знам да ли је ово исправно, али ја нешто мислим, ако се човјек причешћује, пости, исповиједа се, и живи по Богу, њега прескаче тај гријех. Ако и његова дјеца живе тако, и они ће проћи без тога.

- Један брат се жалио да га напада демон блуда. Кад стојећи у цркви осјети поред себе парфем

од неке дјевојке, побјегне у други дио цркве; зажмури, и сав у грчу се моли, да се то не би поновило. Кад отвори очи, учини му се да она стоји испред њега. Сав очајан, испричао је то Оцу, а он му каже:

- Нема разлога да сте у грчу. Чим види онај нечастиви да сте у грчу, још више напада. Кад вам каже: „Види, како је лијепа“, ви реците: „Јесте лијепа, али то је моја сестра“. И одмах ће одступити.

- Владика Амфилохије, тада Вршачки, пошаље једног свештеника којег је тек рукоположио да мало служи у Ћелији Пиперској, код оца Лазара. Тај свештеник је тих дана имало велику унутрашњу борбу. Рекао је Оцу да га стално напада помисао да нема Бога.

Кад је ујутро устао раније да се припреми за проскомидију, отвори врата од цркве и видје како Свети Стефан излази из кивота, у свештеничким одеждама, и иде пут олтара. Уђе на једна врата, обиђе око Часне трпезе и изађе на друга, и врати се опет у кивот. Свештеник се замало није оне-свијестио.

Причао је после Отац: „Није се боље могао увјерити да Бог постоји“.

- Један пут, Отац се враћао из Београда возом. Тамо је посјетио једну баку, која му је на силу угурала у торбу флашу препеченице. Кад је излазио из воза закачи вратима торбу и она се флаша сломи.

- Мислим, шта ћу сад? Мантија, пана, све ми нагрђено. Некако кренем. Идем преко моста, видим - љуља се. А она шљива мирише километар око мене. Је ли могуће да сам се од мириса напио?

Пролази једна баба, загледа ме, па како сам ја успорио, она каже: „Види, како се поп напио из девет зора“. А ја, да у црну земљу пропаднем. Причам после тим људима, а они кроз смијех кажу: „Па Оче, тај мост се увијек исто љуља, пролазио један човјек или хиљаду“.

- Један планинар дошао у Горњи Острог, на један велики празник. Хоће да се пење до Крста. Отац га је молио да то не ради, али он је био упоран и кренуо. Први клин који је закуцао откачи му се и погине. Отац се после много молио за њега.

Из књиџе

Положи наду на Господа
(Духовна поетика оца Лазара)

ВЕЧНИ ПОБЕДИОЦИ

Син наслеђује дугове свога Оца и мора их платити. Ако их он не плати, платиће их његов син или унук или пра унук. Тек дуг се мора платити зајмодавцу. Такво је правило свуда по свету у погледу друштвености. Син наслеђује болест свога оца. Ако се не излечи од те болести, онда ће болест прећи на његовог сина, или унука или праунука, до четвртог колена.

Ако ли пак син исплати све дугове свога оца, онда ће његови потомци бити срећни. И ако син излечи на себи болест свога оца онда ће потомци његови бити здрави.

Ај, браћо моја, осамнаести век је отац деветнаестог века, а деветнаести век је отац двадесетог века. Отац се био веома задужио. Син није отплатио дугове свога оца него се још већма задужио, и дуг је пао на унука. Отац је био заражен тешком болешћу, а син није исцелио гадну болест оца свога на себи, него ју је још више позледио, и болест је отишла и ударила по унуку троструком јачином. Унук то је двадесети век у коме ми живимо.

Осамнаести век је значио бунт против цркве и свештенства римског понтифекса. Деветнаести век је значио бунт против Бога.

Двадесети век значи савез са ђаволом. Дугови су порасли и болест

се погоршала. А Господ је рекао да посећује грехе отаца чак до трећег и четвртог колена. Не видите ли како је Господ посетио унуке, због грехова дедова европских. Не видите ли шибу на унуцима због не плаћених дугова ђедова?

Цар антихрист представља почетак деветнаестог века. Папа антихрист представља средину деветнаестог века. Европски филозофи антихристи (из луднице) представљају крај деветнаестог века. Бонапарта, Пијус, Ниче. Три кобна имена, тројице најтежих болесника, наслеђене болести.

Јесу ли они победиоци деветнаестог века? Не, они су најтежи носиоци болести наслеђене из осамнаестог века. Најтежи болесници. Цезар понтифекс и философ... Не у паганском старом Риму, него у сред крштене Европе! Ни су они победници, него најпобеђенији. Кад се Бонапарта насмејао светињама у Кремљу, и кад се Пије прогласио непогрешним и кад је Ниче јавно објавио своју службу Антихристу - тада је сунце помрчало на небу. Не једно, него да их је било хиљаду, помрчали би од туге и срамоте. Јер, где чуда што свет није видео: атеист цар, атеист понтифекс и атеист философ. У време Нероново, бар један од тројице није био атеист философ. Осамнаести век, век је Пилатов: осудио је Христа на смрт. Деветнаести век, век је Кајафин: распео је Христа поново. Двадесети век, је век Синедриона састављеног од Јуда крштених и од Јуда некрштених. Тај Синедрион је прогласио, да је Христос мртав заувек и да није васкрсао. Зашто се онда чудите, браћо, што су настале небивале шибе по европском човечанству,

шибе до крви и до костију и до сржи у костима, од буна и револуција и ратова?

Ко је онда победилац, ако не Цезар и понтифекс и философ одхристијањене Европе?

Победилац је руски мужик и српски сељак, по речи Христовој: Који је најмањи међу вама онај је велики (Лк. 9, 48). Ко је био непознатији, незнатнији и мањи у деветнаестом веку, у веку великога Бонапарте и непогрешивог Пија и неприступног Ничеа, ко, ако не руски мужик поклоник „по свјатим местам“ и српски сељак ратник против полумесеца и ослободитељ Балкана?

Ђаволско ратиште? Ђаволско свештенство и ђаволска мудрост - то је цар, папа и философ деветнаестог века. Српски сељак је представљао оно што је супротно свему томе: прво крстоносно јунаштво, друго мученичко свештенство и треће рибарску апостолску мудрост. На њега се поново односе оне молитвене речи Господа и Спаса нашег Исуса: Хвалим те оче, Господе неба и земље што си ово сакрио од премудрих и разумних, а објавио си простима (Мат. 11, 25). Шта је објавио Бог простим сељацима? Објавио им је мушку храброст, небеску светост и божанску мудрост. Објавио им је оно што је супротно западном цару и папи философу, сасвим супротно, као дан ноћи.

Ај, браћо моја, држите се вечних победиоца, а не вечно побеђених. Држимо се рибара и мученика, а не Ирода и Пилата и Кајафе - онда и сада - на век века.

*Свјетли Владика Николај
Кроз тамнички прозор*

*Вјерујем Господе, ђомози мом
невјерју! (Мк. 9. 24)*

Кроз овог Светитеља двадести век је Божијим промислом, показао јединство у православљу три народа, руског, грчког и српског. Свети Јован Рус је рођен 1690. г. у Малорусији, данашња Украјина. Као војник Петра Великог борио се у руско турском рату од 1711-1718. Татари су тада били на страни Турака и заробили су многе руске војнике, међу њима и Светог Јована и предали их у робље Турцима. Положај тих војника био је страхан. Турци су их мучили и тјерали да напусте своју православну вјеру. Многи су по слабости људској попустили тјелесним мукама и прешли на ислам. Млади војник Јован је претрпио све муке Христа ради, и под најтежим батинањем и изнуривањем није се одрекао православља. Преко дана је радио, добијао батине и бацан у стају да спава. Он се ту предавао молитви. Са његових усана није силазила молитва. И када му је газда отишао на поклоњење у Меку, а укућани се весело гостили уз омиљено газдино јело - пилав, свети Јован је замолио присутне да дају врући пилав у чинији са знаком куће и да ће га он послати газди у Меку, јер газда жели да једе пилав. Ругали су му се мислећи да он хоће јести, али су му ипак дали пилав. Он је кроз молитву послао то јело газди у Меку. Када се газда након три мјесеца вратио из Меке испричао је укућанима да је у једном моменту страшно жажелио да поједе пилав, али на начин како се спрема у његовој кући. У том моменту пред њим се створио тањир са ознаком његове куће и на њему топли пилав. Он је вратио тај тањир кући. Од тога момента су пре-

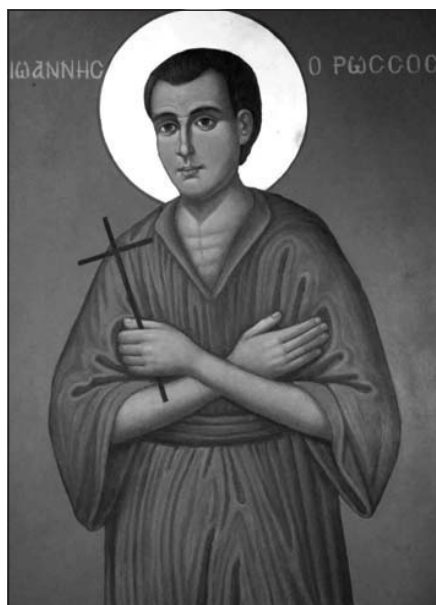
стали тући Светог Јована и чак су му нудили да пређе у кућу спавати, али он је то одбио да би се могао молити Господу, борећи међу животињама јер оне су чешће милосрдније према човјеку него људи према људима. Умро је у четрдесетој години, 9. јуна 1730. године, пошто је примио свето причешће у јабуци, јер се свештеник плашио да Турци не спрече причешће Светог па је издубио јабуку и у њу ставио свето причешће. Испратили су га сви и Грци и Турци и Јермени. Након три године, у новембру 1733. г. јавио се у сну свештенику, који му је дао свето причешће, и рекао да се извади његово тело из гроба, јер је благодаћу Божјом нераспадно. Свештеник није у то повјеровоа и није поступио по тражењу Светог Јована. Али убрзо после тога почео је над његовим гробом да се појављује светлећи стуб. Онда су ипак откопали гроб и нетрулежно и мирисно тело пренели у храм светог Георгија Победонсца у Прокопиону, у који храм је за живота долазио Свети. Поред његова кивота су се молили болесни и исцјељивали се а слепи су прогледали и то сви, не само хришћани, већ и Турци и Јермени. Велико чудо десило се када се султанов изасланик Осман враћао са војском из Египта, где је гушио буну Ибрахим-паше и зауставио се у Прокопиону. Њега нису волели ни локални Турци, а хришћани су били у великом страху шта ће он учинити, јер је био свиреп човек. Он је доиста учинио страшну ствар: наредио је да се наложи велика ватра и тело Светог Јована Руса баци у ватру. Али се десило да се усред огња Свети Јован подигао као да је жив, што је довело до панике и разбежавања Турака. Православни Грци нису се смели приближити огњу и само су туговали за Светим моштима и тек други дан, када се ватра стишала, пришли су пепелу и нашли Светитељеве мошти нетакнуте огњем, потпуно целе и миомирисне. И онда је почело још страшније страдање православног грчког народа у Малој Азији, када је милион и по Грка погинуло и нестало, а остали су морали кренути 1922. год у избеглиштво у Грчку. Званично се за то говорило „размена становништва“.

Када се недавно минули двадесети вијек погледа очима српског и грчког народа онда се види исто, колоне избеглог и намученог народа. Није ли иста патња Грка који су успјели да преживе погром 1922. године, па потом расејани као избеглице из Мале Азије своје уточиште нашли по разним мјестима у Грчкој, и Срба које су разне Олује, Бљескови и Милосрдни Анђели раскомадали на све стране? Патње тјелесне су исте. На милионе се броје жртве и једног и другог народа, а преживјели генерацијама носе тешки крст избјеглиштва. А и један и други народ, сматрали су за највредније мошти светитеља које су носили са собом. Као што су протерани браниоци Београда носили са собом 1521. године мошти Свете Петке у Константиноград, да им буде утеха у тешким данима робовања у Константинограду, тако су и преживјели Грци града Прокопиона у Малој Азији 1923. године из свог родног града понијели мошти Светог Јована Руса. Из Кесарије су најпре дошли у Мерсину, из Мерсине бродом пристижу у Халкиду на острву Евији у Грчкој. Следеће године им је дозвољено да се населе у планинском делу острва и они су том месту дали име по свом завичају Прокопи. Избегли грчки народ почео је у Прокопиону 1930. године градити, а 1951. године је завршио Храм у који је смештено свето тело Јована Руса. Свети Јован Рус својим животом је проводио речи светог Јеванђеља и показао да је наша душа бесмртна и вечна, ако поступамо по заповестима Божијим. Кроз његово нетљено тело приближава се свим онима који искрено верују у моћ Божије благодати. Бројна су чуда која се и данас дешавају крај кивота са моштима светитеља и молитвама упућеним светитељу.

На стотине хиљада људи сваке године се побожно поклања моштима Светитеља у његовом храму у Прокопиу. Бројна су чуда које су се дешавала и дешавају крај кивота светитеља. Многа од њих је записао свештеник о. Јован Вернезос који већ 52 године служи у Храму. Болесни су добили исцјељење, деца су оздравила, онај ко није могао добити децу молитвама пред овим светитељем их је до-

био, и безброј других. Износимо два велика чуда која су се десила у храму у Прокопиу у време НАТО бомбардовања Србије. Првог чуда су два сведока, а другог хиљаде људи који су се на дан прославе светог Јована Руса 27. маја 1999. године нашли у Литији која је кренула са телом светог из цркве, у храму у Прокопиу, у време НАТО бомбардовања Србије 1999. г. Првог чуда су два сведока чије су изјаве налазе у Митрополији Халкида. Та двојица људи, која су дошла из разних крајева Грчке уочи Васкрса у храм у Прокопи, да се поклоне, истовремено су видели Светог Јована Руса испред иконостаса у војничкој униформи. Он је рекао: „Идем у Србију да помогнем нашој браћи Србима, јер се тамо прогони православље“. Друго чудо можемо сажети овом реченицом СВЕТИ ПРАВЕДНИ ЈОВАН РУС ЈЕ ПРОКОПИ ПРЕНИО У БОМБАРДОВАНИ БЕОГРАД... Ова сведочења се налазе као званични документ у Митрополији Халкиде, а ми их износимо по казивању Јоргоса Вернезоса, професора теологије у Солуну, сина свештеника Јована, који је тада присуствовао том чуду. Он је ово испричао 13. августа 2013. године, код моштију светитеља, вероучитељу Кости Стјепановић, који је дошао да се поклати моштима светитеља. Она гласи овако: У Храму у Прокопиу се сваке године, на дан прославе светитеља, 27. маја (грчка црква га прославља по новом календару), врши литија која креће из цркве и креће се улицама града и враћа се у цркву. На челу су свештеници који носе кивот у коме су мошти Светог Јована Руса. И тога дана, 27. маја 1999. године, кивот са моштима светитеља је, као и ранијих година, стављен испред иконостаса, тачно испред царских двери. Кренула је литија, свештеници су ставили кивот на своја рамена и кренули. Иза њих је кренуо свештеник Јован Вернезос, а за њим је кренуо бројни народ, преко хиљаду људи. Када су свештеници дошли у припрату цркве, (онај део после улаза) отац Јован Вернезос је угледао испред себе светог Јована како хода испред њега. Одједном су се сви учесници литије нашли на улицама Београда. Сви су били у чуду, јер су видели сру-

шене зграде, рањене, згаришта, инвалиде. Свештеници, који су носили кивот, били су одмакнути од њега и кивот су носили рањеници и инвалиди, потпуно непознати учесницима литије. Сви присутни су видели тај приказ. Видели су како свети Јован Рус ходајући разгрће све изгорело и крваво са улица, страшни ужас испред себе, који се нашао пред очима свих учесника литије. И онда је раширених руку, као уморан човек који је завршио неки посао, ушао у кивот, сео и потом легао. После тога тренутка опет је литија била онаква каква је кренула, а учесницима је ово виђење остало уре-

зано у вечно сећање. Нама, драга браћо и сестре, остаје након овог чуда најпре да се присетимо одговора оца једног болесног детета Господу Исусу Христу: Вјерујем Господе! Помози мом неврјерју! (Мк. 9, 24). И као што знате, преживели смо страшне дане и ноћи за време НАТО бомбардовања. Многи нису преживели, многи су инвалиди, многи без домова, многи без завичаја. Видите да је Свети, силом моћи Божије, пренио народ Прокопија да лично виде патње нашег народа и Светитељеу борбу да заустави уништење једног православног народа који је нападнут, бомбардован, а то се званично звало „Милосрдни анђео - хуманитарна ин-

тервенција“. И Слава Богу, на дан када Српска црква прославља Светог Јована Руса, 9. јуна 1999. године, престали су завијајући звуци сирена, небо над Србијом је опет постало нечујно, опет су деца могла гледати звездане ноћи без страха да ће нека бомба стићи и њих као што је разнела стотине њихових вршњака. Тај дан је, споразумом у Куманову, окончано страшно бомбардовање Србије, које је започело у среду, 24. марта у моменту када се у православним храмовима завршавало прво Васкршње бденије. Видели сте како нам помаже светитељ који се борио у тешким тренуцима за наш народ.

ЧУДО КОЈЕ СЕ ДЕСИЛО ПРИЛИКОМ ПРЕСВЛАЧЕЊА МОШТИЈУ СВЕТОГ ЈОВАНА

Од када се свете мошти налазе у цркви у Прокопиу, у двадесетом веку је мењана три пута риза која је обавијала свете мошти. То се чини онда када то Свети Јован лично затражи јављајући се у сну црквеним одборницима. Први пут је мењана света риза 1937. године, када је начелствовао Митрополит Халкиде Григорије, други пут 1955. г. и трећи пут 1978. године. У садашњем веку, 18. априла 2005. године промењена је риза, поново са светих моштију. Тада су архијереји и јереји видели да након 276 година од смрти светитеља његово тело није распаднуто. То је чудо које су потврдили сви јереји који су учествовали у пресвлачењу. Црквена општина светог Праведног Јована Руса у Прокопиу издала је о томе званичан извештај под називом „Хроника мењања ризе са светих моштију Праведног Јована Руса“. У том извештају се наводи да је тело светитеља као живог човека, покрећу се зглобови. На јастуку, где му лежи глава, нашли су отворили део од суза које светитељ пролива. Он и плаче.

Остаје да се запитамо да ли смо ми у довољној мери ревностни према светој Цркви и угодницима Божијим - светитељима, да ли их само молимо, а не захваљујемо се.

Свети праведни Јоване моли Бога за нас.

ЦРКВА И НАЦИОНАЛИЗАМ

Живимо у времену кад је реч национализам - бар према писању дневне штампе и политичких говорника - постала проклета и прокажена реч, као на пример јеретик, или издајник свога народа. Тај појам је изједначен са шовинизмом и са мржњом на све друге народе, и са спремношћу на политичко, биолошко и чак физичко уништење сваког другог народа осим свога.

Није чудо што многи тако говоре и пишу о национализму, јер заиста било је, па и данас има, националиста који не могу себе да замисле без ватрене мржње према другим народима, и без разрађеног плана за њихово свестрано и свеобухватно уништење - уништење чак и њихових историјских и културних споменика, не изузимајући ни гробља. Сви знамо ко је то чинио и ко то чини. Не морамо прстом показивати ни прозивати.

Као лек против сваког национализма, бар међу нам Србима, препоручује се интернационализам, одустајање од свега онога што нас карактерише као посебну нацију. Ако не баш директно то, а оно бар прећуткивање свог националног имена Србин, заменом једним безличним „МИ“, а придев „српски“ заменицом „НАШ“. Тако се употребљава израз „наш народ“,

„наш језик“, „наш човек“, „наша култура“, „наша историја“, „наша земља“ и тако редом, све је наше без означавања ко је тај „МИ“. Змај-Јовину збирку дечијих песама која је првобитно носила наслов: „Чика-Јова српској деци“, неко је после 1918. године прекрстио у „Чика-Јова нашој деци“, не питајући песника да ли на то пристаје.

Понекад се милим оком гледа и на партикуларизам, на локал-патиотизам, са посебним нагласком и истицањем свога ужег завичаја: Сремац, Далматинац, Војвођанин, Шумадинац, Херцеговац, Банаћанин, Ужичанин итд.

Зашто пишемо о томе?

Али, шта Црква има са тим проблемима? Зар нису то проблеми који спадају о област политике, филологије, етнологије и историје? Какве везе с тим може да има Црква и религија? Поготово хришћанска религија која је по својој суштини и науци васељенска, као што се чита у Символу вере!

Ми немамо право да водимо државну политику, а ни жеље ни намере да се у политику мешамо. Али, Црква има не само право, него и дужност, да изнесе свој став и пружи својим члановима поуку за сналажење у тим проблемима. Тим пре што се у дневној штампи често чују оптужбе да „један део клера пропагира национализам“.

Став Цркве по том питању

Став Цркве је заснован на Светом Писму и када је у питању национализам разликује се и од оног напред наведеног шовинизма и од интернационализма и од партикуларизма.

Бог је Створитељ свих људи и свих народа. И не само створитељ, него и отац наш небески. Према томе, сви су људи браћа. Да, браћа! Не комшија, или пријатељ или друг, него брат! Наши преци су то тако и схватили, па су децу учили да сваког старијег човека ослобљавају са „чико“. Чика-Марко, Чика-Веља, Чика-Стојан и тако редом. А зна се, чика је стриц, очев брат.

Но, пошто је Бог створитељ не само сваког човека као јединке, него и сваког народа, то се онда онај братски однос појединаца односи и на народе. Зато у хришћанству на сме бити шовинизма, не сме бити физичког и биолошког уништавања било које нације. Ако је то неки народ чинио и чини, то не чини по учењу Православне Цркве, него баш насупрот њеном учењу које гласи: „Нема ту Јеврејина ни Грка...јер сте сви једно у Христу Исусу“ (Гал. 3, 28).

Друга истина које се тиче постављеног проблема почива на

људској природи која такође потиче од Бога, јер Бог је творац људске природе. Ту истину можемо исказати овом народном пословицом: „Ближа је кошуља него хаљина“. Смисао те речи је свакоме потпуно јасан, без икаквог објашњења: ближи ми је отац него стриц, ближи ми је брат него комшија, ближи ми је човек моје народности него туђе. Ако ја волим свога оца или брата, не значи да сам тим мрзим и морам мрзети стрица или комшију, или пак све људе са којима нисам у сродству.

Али љубав према оцу и брату је другачије врсте него љубав према осталим људима. Тако исто и љубав према својем народу, која природно лежи у души сваког човека, јесте љубав друкчија него према осталим народима. То осећа свако, а посебно људи који се дуже времена налазе у туђини. Борба против таквог осећања није ништа друго него борба против људске природе. Зато Црква учи своје вернике да је угушивање тога осећања љубави према својем народу, било разним интернационализмима, било разним партикуларизмима, грех против људске природе. А пошто је Бог творац те људске природе, онда је то грех и против Бога осећање мржње према другим народима.

Колико је љубав према својем народу усађена у души сваког човека о томе нам Свето Писмо даје класично јасан пример. Апостол Павле, који нам је написао мало-пре цитирану поуку да у хришћанству нема Јеврејина ни Грка, на једном месту у Посланици Римљанима пише: „Ја бих желео да

ја будем одлучен од Христа за браћу своју, сроднике своје по телу“ (Рим. 9, 3). Колика љубав према својем народу! И то од стране једног апостола Павла који каже: „Ко ће нас одвојити од љубави Христове...“? Па даље сам одговара: „...Никаква твар неће нас моћи одвојити од љубави Божије, која је у Христу Исусу Господу нашем“ (Рим. 8, 35-39)

Ево и једног још јачег библијског примера. Господ Исус Христос је Богочовек. Као Бог Он је створитељ свих људи и свих народа. Он свима људима и свим народима припада подједнако, као и они Њему. А као човек појавио се на планети Земљи у јеврејском народу. И гле, Он који има бескрајну љубав за све и свакога, имао је и посебну љубав према народу у којем се као човек родио. Јер кад угледа Јерусалим и изиђе му пред очи тешка судбина тога града који ће бити разрушен, „заплака за њим“ - каже еванђелист Лука (Лк. 19, 41-44).

Ето, тај и такав национализам, којег нико не може осудити ни одбацити, проповеда Црква Христова.

Дејство Српске Цркве

Само још две чињенице из историје Српске Цркве! Свети Сава је био одбегло из очеве двора у Свету Гору да се тамо подвизава и да себе спасава. Њега је тамо одвукла љубав према Христу. Али кад је видео да његовом српском народу прети пропаст, он напушта Свету Гору и долази да спасава свој народ. Дакле, тачно по речима апостола Павла: „Желео бих да и сам будем одлучен од Христа за браћу своју по телу“.

Српска Црква као Христова Црква има, разуме се, љубав према свим људима и народима. Али над горком судбином српског народа нико није пролио толико суза и поднео толику бригу за његово очување колико она. Тачно као Христос над Јерусалимом.

Нека нам нико не приговори да се мешамо у политику кад констатујемо чињеницу да ниједна политичка или културна или спортска установа није у толикој мери очувала код народа српску свест колико Српска Црква. Они Њени бивши чланови који су је милом или силом напустили, после краћег или дужег времена, напустили су и српску националну свест, заменивши је неком другом националном свешћу. То су две непобитне чињенице. Зато она и данас позива своје вернике нека буду свесни тога да су Срби, да чувају своје име, своје писмо, своју културу, своју историју, не пркосећи тиме никоме и уважавајући вредности и свих осталих народа на свету, осећајући се као један члан свеопште људске заједнице о којој Бог размишља.

Др Лазар Милин

РОЂЕЊЕ ПРЕСВЕТЕ БОГОРОДИЦЕ

Бесједа у Саборном храму
у Сарајеву, 21.09.2013. год.

У животу свакога од нас постоје значајни догађаји, а први од истих је рођење. Неки од догађаја изазивају осјећање радости, а неки осјећање жалости. Увијек је, браћо и сестре, било радости при рађању новог живота, а иста је изражавана на различите начине. У вријеме када су наше схватање и знање били другачији, радост би неким дијелом била умањена када се не би родио мушки потомак. Чињеница је да и данас постоје они који се не радују рођеном дјетету, али број таквих није велики и у односу на укупни може се изразити у промилима или представити као изузетак. Данас се много значаја придаје прослави рођендана и у истој не учествују само сродници. Било је, а и данас има група, чланова разних покрета, народа... који својом вољом или под присилом у одређеном периоду славе рођендан вође, оснивача, властодршца, диктатора... Но, постоје и они који кроз вјекове прослављају успомену на рођење најзначајнијих личности у историји свијета. Хришћани молитвено прослављају успомену на рођење Господа Исуса Христа, Пресвете Богородице и светог Јована

Крститеља. Црква је у календару означила ове празнике „црвеним словом“.

Многоструки су разлози због којих ми са посебним поштовањем прослављамо рођење Пресвете Богородице и друге догађаје из њеног живота. Најзначајнији разлог произлази из њене улоге у спасењу цијелокупног рода људског.

Промисао Божији чини да чистота Оне кроз коју ће доћи обећани Месија буде неспорна. Вјекovima су бездјетни парови сматрани великим грешницима. Праведни Богооци Јоаким и Ана молитвеним животом и подвигом у сваком добру призваше Милост Божију, јер их Господ у старости обрадова породом. Њихов моли-

твени живот доприносе чистоти њиховог чеда, а молитвени живот њиховог чеда води ка очишћењу душе и достојности тијела или утробе кроз коју долази Месија. Било је потребно да се карактером и особинама издваја Она која ће родити најзначајнији изданак рода у којем су оличење свештенства и власти били Арон и Давид – да би рођени Богочовјек Христос постао врховни Првосвештеник и Цар над царевима.

Нова Ева, дјевојка која рађа, купина која гори и не сагорјева... живи су у Божијим обећањима и ријечима пророка и саставни су дио најаве и припреме доласка - рађања обећаног Спаситеља. Човјек својим моћима није могао да се спаси од робовања гријеху и смрти, па је било потребно да Бог обуче тијело, постане сличан нама у свему осим у гријеху, проповједа Јеванђеље и истим постави образац нашег живота, а као круну своје Богочовјечанске мисије побједи гријех и смрт. Свето писмо свједочи о значају Христовог Васкрсења, јер без њега би била узалуд проповјед светих апостола и других Божијих угодника, а узалуд и вјера наша. Свему томе претходи догађај који данас молитвено прослављамо.

Пресвета Дјева Марија је цијелокупни свој живот посветила Богу. Дјетињство је провела у храму, гдје је доведоше родитељи када је напунила три године. Закон није дозвољавао да дјевојка од 14 године буде у храму, па је она отишла код свог рођака Јосифа. Ту је вршила свакодневне кућне послове, а сво слободно вријеме користила је за молитву

Богу. Током једне молитве архангел Гаврило јој је јавио радосну вијест о рођењу Спаситеља. Она се обрадовала томе и одговори ријечима: „Ево слушкиње Господње“. Послужила је Сину своје током Његове Богочовјечанске мисије овде на Земљи. Он је проповједао Јеванђеље дуже од три године, а она је била Његов вјерни сапутник. Она је и у Његовом страдању стајала пред крстом и молила се Господу, Творцу свега видљивог и невидљивог. По ријечи Христовој, вријеме послужења васкрсења Његовог је провела са најмлађим апостолом Јованом. Онда када је уснула, сахранише је апостоли. Но, Господ не жели да светац Његов види трулења па је узнесе к себи. Она се ту пред престолом Свевишњег молитвено обраћа за нас, што молитвено исповједамо кроз вјекове. Богослужење наше Цркве садржи молитаве које називамо Богородичним, у којима своје молитве упућујемо оној која је неупоредиво славнија и чистија од херувима и серафима тј. од бестјелесних сила небеских.

Предање свједочи да је Пресвета Богородица оплакивала грешни род људски. Знала је да Спаситељ иде на страдање, јер је Он дошао да својом жртвом и крвљу испуни и опере гријехе свијета. Против тога није могла ништа, ни она ни неко други, али је под крстом Његовим оплакивала род људски због неблагодарности за сва дарована добра, јер богохулници оптужише, осудише и распеше Спаситеља свога.

Ми, који се свакодневно молитвено обраћамо Спаситељу и

Оној која Га је породила имамо многобројне разлоге да ридимо због духовног стања људског рода, али и да се молимо за милост Божију.

Ридајмо и молимо се!

- Најприје треба то да чинимо због оних који хуле на Бога, Пресвету Богородицу, свете и светињу уопште.

Треба то да чинимо због оних који упорно покушавају да се наругају људском роду слободом склапања брачне заједнице лица истог пола, као и њихове борбе за добијање права да усвајају дјецу и васпитају их у пошасту у којој се сами налазе. Треба да се молимо и за оне који разарају брачну заједницу или без оправданог разлога избјегавају исту.

Треба то да чинимо због оних који више времена и пажње посвећују четвороножним животињама но дјечи својој, или себе лишавају потомства како би кућним љубимцима посветили сву љубав своју.

Треба да плачемо и да се молимо због множества гријехова које чинимо ми и наши ближњи.

...

Треба много, много нашег молитвеног обраћања да упутимо Богородици, јер Она је наша заступница, која може, а и помаже нам у свакој немоћи. Ако неко хоће и може да помогне, онда је то она која је изабрана између нас и постала мајка тј. Богомајка Спаситеља нашега. У част и помен њој саграђени су храмови широм свијета, а један од истих је и овај у којем свакодневно приносимо молитве своје, а посебно данас када славимо почетак нашега спасења.

Највише икона у хришћанском свијету посвећено је Пресветој Богородици, а исте су најзаступљеније у реду чудотворних. Једна од њих се налази и у овом светом храму. Сваки православни дом треба да има Христову и Богородичину икону.

Сагледавајући лик и дјело Пресвете Богородице радујмо се и захваљујмо Господу што нам је подарио незалазно свјетило и образац духовне чистоте, велику молитвеницу и заштитницу. Њеним молитвама нека нам Господ подари моћи по којима ће наш живот кроз молитву и добра дјела бити слављење Бога, којем нека је хвала у вјекове. Амин.

с. М. В.

ГРЕХ ГОРДОСТИ

Беше један монах у Тиваиди, који живљахе у строгом подвигу, истрајном трпљењу, честом бдењу, молитвама и мољењима, излажући тело крајњем сиротовану, посту и напори-ма.

У прво време хранио се сваког послеподнева натопљеним бобом, колико је могао да узме једном руком. Потом, пошто је прошло неко време, била му је довољна иста количина за два дана. И хранећи се тако много времена, доспео је дотле да за храну одреди један дан седмично и за то је избрао недељу. Од недеље до недеље, после подне, јер је онолико боба колико му се затекло или зелениш, и постећи недељама тако, провео је дуго времена.

Али ђаво, који увек смишља злобу, позавиде му, и као што је сам пао због своје гордости, тако намери да га баци у гордост. Упути му помисао умишљености и то овакву: „Постиш и бдиш више него било ко. Али мораш да покажеш и нека чудесна знамења како би се и сам радије подвизавао, и како би послужио другим људима за назидање, како би они видели чудесна дела Божија и славили нашег небеског Оца. Треба, дакле, да затражим чудотворно дејство. Уосталом, сам Спаситељ рече: „Иштите, и даће вам се“ (Мт. 7, 7).

Тако је монах упутио Богу такву молитву, молећи се дуго. Али човекољубиви и добри Бог, „Који хоће да се сви људи спасу“ (1. Тим. 2, 4), видећи његову прелест и узимајући у обзир његове напоре и подвиг, није допустио неприја-

тељу да га победи искушењем и да га гурне у пад гордости, који је најгори од свих падова. Због тога би и на њега могло да се примени оно што се каже у псалму: „Када падне неће се разбити, јер Господ подржава руку његову“ (Пс. 36, 24).

Паде му на памет мисао да апостол каже да нисмо „способни сами од себе што помислити“ (2. Кор. 3, 5). „Ако, дакле, један апостол каже да није способан, онда ја морам далеко пре да примим поуку. Отићи ћу онда код оног отшелника и што год ми каже и како ме посаветује, прихва-

тићу као упутство од Бога како да се спасем.“ А онај авва код кога је требало да оде био је велики и чувен и беше узнатовао до духовног созерцања и могао је да пружи духовну корист онима који су се са њим сусретали и онима који су га молили да их на одговарајући начин поучи.

Напусти он своју келију и оде да се сретне с њим. Када уђе у његову келију, овај угледа два мајмуна како седе на раменима до-

шавшег, а били су везани ланцем за његов врат и сваки од њих је покушавао да га повуче на своју страну. Чим виде тај приказ и разумедо разлог - јер беше од Бога научен човек - уздахну и без речи проли сузе. После молитве и уобичајеног целивања, седели су цео сат ћутећи: тако је било уобичајено код отаца на том месту.

Потом узе реч монах који је дошао у посету и рече: „Оче, помози ми; посаветуј ме како да нађем пут до спасења.“ „Ја нисам кадар, чедо моје, да учиним то што тражиш“, одговори старац, „и мени је потребно руковођење.“ А онај му рече: „Немој одбити, поштовани оче, да ми помогнеш. Имам поверења у тебе и обавезао сам се својом помишљу да прихватим што год ми посаветујеш.“ Старац га одби, рекавши: „Нећеш ме послушати и зато не пристајем.“ Али монах га је и даље убеђивао и даде му реч: „Што год да ми кажеш, послушћу као да је са усана анђела.“

Онда му старац рече: „Узми ову кесу са новцем, иди у град и купи десет хлебова, два и по литра вина, десет фунти меса и све то донеси овамо“. Монаха поче да обузима велика жалост, али узме новац и крене. Путем га салетаху многобројне помисли: „Из ког разлога је старац тако одлучио? И како све то да купим? Саблазниће се мирјани, када ме буду видели како купујем“. Па плачући и лијући сузе стигне у град. И пошто се стидео, један човек му купи хлеб, други му купи вино. А онда рече: „Тешко мени бедном, како да купим месо? Да ли да купим сам или да замолим неког?“ Иако са много стида, ипак без много буке нађе неког мирјанина, даде му новчић и онај му купи месо и даде му.

Понесе монах све то и донесе старцу. А старац га упита: „Да ниси можда заборавио да си ми дао

реч да ћеш послушати што год да ти кажем? Узми дакле све то, иди у своју келију и молећи се поједи свакога дана један хлеб, фунту меса и попиј четврт вина. После десет дана поново дођи овамо“. Монах је то чуо, али се није усудио да се успротиви. Узе све што је купио и оде плачући, опхрван тескобом због света тога, размишљајући успут: „На шта сам спао са толиког поста. Да ли да то учиним? Ако не учиним, супротставићу се Богу, јер сам дао реч и то да ћу прихватити што год ми каже као да је од Бога. А сада, Госпode, погледај на мене бедника и помилуј ме и опрости ми све моје грехе, јер, ето, принуђен сам да чиним супротно својој намери да будем уздржљив“. И тако, лијући сузе, врати се у своју келију и саобрази се са старчевом заповешћу. Сада му молитва постаде приљезнија и када је требало да једе, кваasio је сузама оно што је морао да поједе и говорио: „Госпode, јеси ли ме напустио?“

А Бог му, видећи његово плакање и унижење, утешило срце. А он, пошто, како је мислио, постаде свестан из ког разлога беше пао, заблагодари Богу и отворено се сагласи са пророковим речима да је „сва наша правда као нечиста хаљина“ (Ис. 64, 6), а и са овим: „Ако Господ не сазида дом узалуд се труде они који га зидају; ако Господ не сачува град, узалуд не спава чувар“ (Пс. 126, 1).

И поново оде код старца телесно измучен више него што је био када је постио целе недеље. Када га старац угледа толико измученог, дочека га радосна лица и, пошто се помолише, остадоше ћутке да седе. Потом старац рече: „Чедо моје, човекољубиви Бог те је посетио: и није допустио да те непријатељ савлада. Јер непријатељ увек, узроцима који на први поглед изгледају разумни, обмашује оне који се боре да стекну

врлину, како би их одвео до умишљености, то јесте до тога да стекну високо мишљење о себи. Приморава их и подстиче да изврше постигнућа која су налик на она која се постижу савршеном врлином, како би их онда стрмоглавио. Јер за Бога ниједна страст није толико као страст гордости; и ниједно постигнуће није толико часно као што је смирење. А потврду за једно и друго погледај на примеру фарисеја у цариника.

Крајности су, дакле, веома опасне: неко од старца истиче да су претеривања од демона. Ходи, дакле, царским путем, како каже Свето Писмо, и не скрећи ни десно, ни лево, него иди средином. А што се тиче хране, једи умерено сваког послеподнева. И ако се јави каква невоља, суочи се с њом без помисли сумње; а ако буде нужно, било због болести, или из

неког другог разлога, немој се строго држати одређеног времена за јело, па чак ако некада околности буду такве да узимаш храну дан за даном, не оклевај; јер нисмо „под законом него под благодаћу“ (Рим. 6, 14). Када једеш немој, разуме се, јести до ситости, него се подвизавај у уздржљивости, нарочито од укуских јела. Тражи увек јела сиротињска.

Чувај своје срце, увек се подвизавајући у смирењу. Јер „жртва је Богу“, као што каже пророк, „дух скрушен; срце скрушено и унижено Бог неће одбацити“ (Пс. 50, 19). И још свети Давид каже ово: „На кога ћу погледати? На невољнога и на онога ко је скрушена духа и ко дрхће од моје ријечи“ (Ис. 66, 2). Полажи, чедо моје, „на Господа наду своју“ (Пс. 72, 28) и ходи спокојно својим путем. И Он ће показати врлину твоју и „извешће као светлост правду твоју и суд твој као подневље“ (Пс. 36, 6).

Тако он поможе брату и утврди га и, пошто подели са њим оно што се затекло, даде му благослов, те брат оде преиспуњен радошћу у Господу. А док је ишао путем, говорио је себи: „Нека ми се поврате који Те се боје, и који знају сведочанства Твоја. Нека буде срце моје непорочно у законима Твојим“ (Пс. 118, 79); „карајући ме покара Господ, али ме смрти не предаде“ (Пс. 117, 18); „караће ме праведник са милошћу, и изобличиће ме“ (Пс. 140, 5). Врати се, душо моја, у своје спокојство, јер ти Господ учини добротинство...

И пошто се тако врати у своју келију, поче да живи по саветима старчевим у смирењу и скрушености и живљаше тако током целог живота, све док не достиже „у човјека савршена, у мјеру раста пуноће Христове“ (Еф. 4, 13).

*Из Великог
Сћаречника*

СВЈЕШТАНА ВОДА И ЊЕНА УПОТРЕБА

Премудри Творац свега видљивог и невидљивог је дао човјеку материју за употребу. Вода је једна од најзначајнијих материја, јер је човјек састављен од ње и упућен на њено кориштење. Она помаже нашем тјелесном моћима. Народна пословица каже да „вода опере све осим црног образа“. Поменути „црни образ“ подразумјева нечистоту душе, која је последица гријехова учињених дјелима, ријечима и мислима. Но, Црква Христова је дала благодатне дарове којима је то могуће учинити. Један од тих дарова је и свјештана - света вода или „водица“, која је свјештана током прописаног црквеног обреда.

ОБРЕД СВЈЕШТАЊА ВОДЕ

Свјештање воде има своје поријекло у првим вјековима хришћанства, о чему свједоче многи писани извори. Но, у почетку није постојало правило када, гдје и како се врши водоосвећење. Временом је постављено правило које је у погледу времена, мјеста и начина одредило вршење обреда свјештања воде. Свјештање воде врши се читањем одређених молитава, призивањем силаска Светога Духа, као и крстоликим благосиљањем и погружењем у воду Часнога Крста. Свјештана вода има благодат Божију, што је разликује од обичне воде. Она тако служи за свјештање мјеста, предмета и др. што човјек користи, али и за очишћење душе оних који је пију или се кропе њоме, а има силу лијечења душевних и тјелесних немоћи, као и сваку другу корист вјернима.

Данас су позната два свјештања воде: Велико и мало.

Велико свјештање је везано за Богојављење, када молитвено

прослављамо успомену на крштење Господа Исуса Христа у Јордану, којим је Господ свјештао природу воде. Овај свечани обред свештенослужитељи врше на Крстовдан (навечерје празника) и на Богојављење. Осим у св. храму обред се врши и на изворима ријека, врела, јавних чесми... и др. Вјерни свјештану воду носе својим домовима, јер Богојављенска водица штити од душевних и тјелесних немоћи све оне који је са вјером употребљавају.

Треба знати да текућа вода (извор ријеке, врела и јавних чесми) има својство свјештане воде – „водице“ само за вријеме вршења обреда, а у остало вријеме године се не користи као таква.

Мало свјештање воде врши се током године у различитим приликама и мјестима (у св. храму, стану, пољу, гробљу ...).

УПОТРЕБА „ВОДИЦЕ“

Употребу свјештане воде могуће је узети за двије основне намене.

Прва намјена је везана за њено кориштење при многим свештенорадњама и чиновима Цркве (обредима које врше епископ или свештеник). При томе није битно мјесто и вријеме вршења обреда, а користи се вода која је тада или раније свјештана. Свјештана вода је неопходна да бисмо извршили свјештање храма, богослужбених предмета, стана, надгробног крста, грожђа, соли, аутомобила и разних предмета који нам служе или се њима користимо, као и приликом многих молитвослова.

Света тајна крштења врши се свештаном водом, која постаје „водом очишћења, бањом препорода, извором живота“, онима који се рађају „водом и Духом“ постају чланови Цркве и почињу узрастање у висину мјере раста Христова. Без благодатних дарова нема наведеног, а свјештана вода је једно од наведених.

Друга намјена је везана за њено кориштење за пиће, али и у храни. При томе треба знати да количина свјештане воде није битна, па може да се дода потребна количина обичне, чисте воде (најчешће током поста).

НЕПРАВИЛНА УПОТРЕБА „ВОДИЦЕ“

Црква је јасно назначила да је употреба свјештане воде везана за свештенорадње и пиће (као и за спремање хране). Треба знати да не постоје прописи или правила везани за употребу свјештане воде, па тако нема мјере везане за количину, нема обредног начина пијења, нема одређених дана или часа (вријеме дана).... Ово напомињемо због тога што варалице разних профила користе поштовање које већина нашег народа има према свјештаној води. Варалице користе наивност и колебљиву вјеру оних који их походе да би за себе

обезбједили материјалну добит, а у исто вријеме се наметнули као руководиоци у поступцима и понашању других. Невјерне и наивне шаљу у храм да тамо узму свјештану воду, али не да би се они спасли и избавили од немоћи, већ да би кориснике исте исмијали, а свјештану воду оскрнавили употребом на начин који са вјером, па ни са логиком нема везе.

Помен реликвија и знамења којима се спасавамо почињемо са крстом, иконама... Но, знамо да су та и друга знамења наше вјере многи користили на суд или осуду. Безбожници су на крсту распели Спаситеља свијета и многе Његове сљедбенике. Борци против икона (иконоборци) су користили иконе да би их омаловажавали. Употреба сваке светиње, па и свјештане воде – „водице“ по налогу и на начин како то препоруче гатаре, самозвани исцјелитељи, надриљекари... је злоупотреба исте, па самим тим је грех. Заповјест Божија о Једином Богу је јасна и обавезујућа, а Црква својим заповјестима забрањује недозвољену употребу црквених ствари и повиновање јеретичком учењу. Не може човјек у исто вријеме „служити Богу и мамону“. Они који не служе Богу или Га заобилазе у тражењу утјехе, исцјељења и помоћи у душевној или тјелесној немоћи нису достојни и не могу ни примити благодатне дарове које Господ даје у свјештаној води кроз прописану свештенорадњу свог служитеља (свештеника). На другој страни, од сотоне и његових служитеља (гатара, видовњака, исцјелитеља) они не могу ништа добро ни да очекују (све је обмана), а за скрнављење светиње слиједи осуда.

Онима који су ван препоруке и начина који прописује Црква користили свјештану воду, слиједи покајање и исповјест (у неким случајевима и епитимија) прије

приступања било којој другој светој тајни.

СВЈЕШТАНА ВОДА И ПРАВОСЛАВНИ ДОМ

Навели смо неке свештенорадње (обрете) када је употреба свјештане воде неопходна, а који имају подједнаку важност за Цркву тј. за обредни – молитвени живот њених чланова. Но, са посебном важношћу истичемо свјештање породичног дома. Важност разлога због којих чланови породице треба да живе у свјештаном дому није потребно додатно објашњавати. Велики број оних који себе сврставају у православне није извршио ову обавезу, а није ријеткост да појединци затворе врата дома пред свештеником у дан када исти врши благослов истих. Традиција је у СПЦ-и да свештеник сваке године, у времену од Богојављења до Васкрса посјети вјерне и у стану изврши свјештање воде, којом благослови (кропљењем) просторије и присутне чланове породице. Посјета свештеника уз молитву у обреду водоосвећења доносе породици и кући благослов Божији, а на исте се излива благодат Божија кроз св. водицу, коју вјерни употребљавају у храни и пићу. Свјештану воду никада не просипамо тамо гдје би иста била оскрнављена. У неким парохијама свештеници су суочени са неоснованим захтјевима да благослов домова вежу за Богојављење (навечерје и попразнициштво). Такве захтјеве упућују они који не знају да свјештање воде није везано само за Богојављење и да молитва у неки други дан има исту снагу.

Црква препоручује вјернима да током цијеле године у дому имају и употребљавају свјештану воду. То што неко у дому има „водицу“ и употребљава је на прописани начин потврђује да се исти пови-

нује препоруци Цркве. Но то никако не значи да том дому није потребна посјета и свештенорадња свештеника. Свештеник не долази у дом да би „донио водицу“, већ да би кориштењем исте, кроз молитву и свештенорадњу, извршио благослов дома и оних који у истом живе.

Незнање, сујевјерје и неки други разлози много пута доводе до тога да парохијани одбијају обред у одређено вријеме године или вријеме дана. Треба знати да је богослужбени живот везан за дан и ноћ. Основна дневна богослужења су вечерње, јутрење и Св. Литургија, а постоје и друга (повечерје, полуноћница, изобразиљна и часови - први, трећи, шести и девети). Наведено свједочи да дневна свјетлост није услов за нашу молитву, а да се треба молити и увече (па и у „први мрак“).

У неким епархијама свештеник и пред Крсну славу врши свјештање воде којом домаћица замјеси крсни хљеб – колач.

Према потреби, свјештање воде може се вршити више пута годишње, али њено кориштење има свој пуни смисао и значај само уз држање прописа Цркве и кориштење других благодатних дарова (пост, молитва, покајање, причешће...), који нас приводе Богу.

Чувајмо знамења и реликвије наше Цркве и вјере и користимо их на начин који нам неће бити на суд и на осуду, већ на потпору тјелесним моћима и очишћење душе од грјеха и свакога зла.

Господу, који је у лицу Сина постао „извор воде живе“, молимо се да нам подари разумјевање науке Његове и благодат даровану у свештаној води, да бисмо нападајући се ријечју и благодаћу Његовом достигли живот вјечни.

с. М. В.

Шаљем ти, кћери моја, овај добри поклон, шаљем ти га ја, Григорије, а савет очински је најбољи савет.

Није, Олимпијадо, злато помешано са драгим камењем украс женама. На свој царски образ не мећи руменило, ту срамоту која се допада, да тиме не изгубиш свој прави лик. Црвене, златне, блештеће и шарене хаљине остави другима, које нису украшене светлим животом. А ти се постарај о чистоти, о лепоти, која је достојна дивљења за унутрашње очи. Добре су врлине најбољи украс код жене која има сталну, непроменљиву лепоту достојну прослављања.

Прво поштуј Бога и затим мужа - око твога живота, руководиоца твојих намера. Њега јединог воли, њему јединог весели срце и нарочито и више штогод је он љубазнији и нежнији према теби, везама једнодушности чувај нераскидиву привезаност. Не допуштај себи такву слободу, какву изазива љубав твога мужа, него каква је пристојна, зато што у свему може бити пресићености. Мада и у свему бива пресићености, ипак је боља она љубав, која то не зна.

Родивши се женом, немој себи присвајати особине које су својствене мушкарцу и не поноси се родом, не гизди се хаљинама и не поноси мудрошћу. Твоја је мудрост покораване законима супружанства јер веза брака све чини општим код жене са мужем.

Кад је муж срдит дај му за право, а кад је уморан, помогни му нежним речима и dobrим саветима. Јер и укротитељ лавова не умирује раздражену звер силом, него је укроћује гладећи је руком и изговарајући ласкаве речи.

Ма колико да си нерасположена и узнемирена никада не укоревај мужа за оно што си претрпела, јер је он сам за тебе најбоља добит. Не кори га ни зато, што је резултат његовог рада супротан његовом предузећу. Ово би било неправично, јер због демонске вештине често пута и добронамерна предузећа не достижу своје циљеве.

Немој хвалити онога, кога не воли твој муж, са лукавом намером да га на сваки начин речима уједеш. Благородним мужевима и женама, а нарочито женама, и у сваком другом случају, доликује простота срца.

Радости и све жалости мужа сматрај као заједничке. Нека старања код вас буду заједничка, јер кроз ту слогу напредује дом.

И твој савет може имати место, али мужевљев нека је над њим.

Кад муж жали пожали и ти са њим донекле (сета другова служи као пријатан лек у жалости), али ускоро после тога, разведри лице и растерај му тешке мисли, јер ожалостљеном и узнемиреном мужу је најпоузданије пристаниште - жена.

Твоје занимање нека буде преслица, вуна и поука у Божјој речи а старање о спољашњим делима остави мужу.

Не излази често на кућна врата за време народних весела и непристојних зборова. Тамо се и од стидљивих краде стид, тамо се измењују (нечисти - прим. прев.) погледи, а губитак стида почетак је свих порока.

И у добра друштва и скупове наређујем ти идеш са благоразумним лицима, да би у твојој памети

остала која добра реч, која би искоренила у теби неки порок или те јаче привезала врлини.

Дом твој је за тебе и варош и шума. Не допуштај да те гледају туђинци, осим исправних рођака, или свештеника или седицама украшених стараца. Не показуј се и женама које високо држе главу и иду откривене. Не показуј се ни побожним мушкарцима, чак и које много уважавао, ако твој муж не жели да их види у својој кући. Јер, ко ће ти допринети толико користи, ако не добар муж само ако њега јединог волиш?

Буди високо мудра, али не и горда.

Хвалим женскиње, које чак и не знају мушкарца.

Не хитај на брачно или које друго весеље где је пијанство, игре и загушљиво осећање. Ово доводи и потпуно исправне до кварежи као год што сунчани зраци растапају восак.

Код своје куће не приређуј закуске и пијанке ни у присуству благонаклоног мужа ни у његовом одсуству. Ако је желудцу одређена мера, можда ћеш победити страсти. Ненаситог желудца бојим се ја а боји се и твој муж.

На лицу твојем не треба да буде ни похотљивих покрета ни гневних трзаја. То је стидно за сваког човека а нарочито за жене јер им прави лице безобразним.

Не кити уши бисером него навиком да слушаш добре речи а за рђаве речи да их затвараш кључем разума. Уши твоје нека буду увек целомудрени слушаоци. Нека девичанска стидљивост у присуству твога мужа под већама разлива чисто руменило. Зацрвени се кад те гледају други, а сама се старај да не гледаш ни на кога и обарај очи земљи. Ако ти је необуздан језик, увек ће те мрзети муж. Оштар језик често је чинио зло и невинима. Боље је ћутати кад и сами предмет изазива реч,

него ли говорити када и време не даје места нескромној речи. Твоја реч треба да буде предмет жеља.

Ноге које иду брзо непоуздани су сведоци целомудрености, јер у самом ходу има хечега дрскога.

Саслушај и ово: немој се предати распаљивој телесној љубави, не тражи у свако време задовољства брачне постеље; убеди мужа да поштује празнике, зато што је лику Великог Бога (човеку - прим. прев.) својствено покоравати се законима. Јер сам бесплотни Син, дајући нашем роду брачни закон, указао је творевини Своје руке ту помоћ, да кад једни одлазе а други долазе, тиме продужи поколење. Променљиви род људски личи на реку, која не стоји на једном месту и увек је, због неизбежности смрти и рођења, пуна, тече и живи.

Али зашто да говорим подробице о свему? Могу ти дати, драга моја, савет но и њега имаш боље у Теодосији - том Хирону међу удалим женским. Она је за тебе живи пример сваке речи и дела; она те је примила од оца и однеговала је у теби добре врлине. То је једноутробна сестра беспрекорног архијереја Амфилохија, громогласног весника истине, мој украс, кога сам заједно са непорочном Теклом спровео Богу.

А ако си и од мене старца примила неку високо мудру реч, онда наређујем да је чуваш у дубинама свога срца. Овим ћеш добити благоволење свога мужа, доброга превазићи славом.

Ево теби мога поклона! А ако је потребан бољи поклон, онда ти желим да постанеш многоплодном њивом децама деце, те да се већим бројем људи у песми прославља Велики Бог, за Кога се рађамо на свет и Кога треба да се приближујемо по утврђеном закону.

*Св. Григорије
Боџослов*

О ЛАЖИ ПОРНОГРАФИЈЕ

Све што су руке Твоје саздале, Госпode, чисто је, прекрасно, добропотребно, није повод за саблазан, згодно је за употребу и деловање, које је предначачено у мислима Творца и Саздаатеља и Бога нашега, нарочито пак - тело човеково - мушкарца и жене, тај дивно прекрасни и чисти храм Божанства.

Речено је: „Зар не знате да су тела ваша храмови Духа Светога Који у вама обитава, Кога имате од Бога, и нисте своји?“ (1 Кор. 6,19). „Не знате ли да сте храм Божији и да Дух Божији обитава у вама?“ (1 Кор. 3,16). - Зашто оно човеку изгледа као повод за саблазан и побуда на грех, нарочито тело жене - та одухотворена, прекрасна зграда лабораторије у којој се по премудрости Творца зачиње и саздава ваистину предивни, премудри и прекрасни организам људскога тела, - зграда, којој сви ми дугујемо живот и наш телесни храм, у коме живи бесмртна, разумна душа наша, која је дужна да вечно слави свога Творца, Оног Који нам дарује разумно постојање и показа нам свет Свој, небо и земљу, са свиме што је на њима, на славу Имена Његовог Светога; зграда, кроз коју чинимо толико тога кориснога, неопходнога и прекраснога у заједничкоме животу!

Непријатељ (ђаво - нап. прир.) преко развратних људи излаже женске чари свим погледима без

икаквог стида и задршке; женска голотиња се у многим часописима штампа у свим могућим преварним и настраним видовима. Управо сада сам окренуо лист једног часописа на коме је представљена та саблазнива нагота.

Али зар је ради саблазнивања створио Господ тако велелепно женско тело? Зар она није наша светиња, хвала и част? Зар није у питању наша општељудска заслепљеност? Зар нисмо дужни да се са побожношћу односимо према свим делима Творчевих руку - пречистим делима пречистих руку? Уважавамо ли ми саме себе, своју личност? Заборављамо ли чијих смо руку дело? Кома смо круна стваралаштва и каквога Творца? Свети угодници и угоднице Божије, свети мушкарци и жене и девице свих столећа и свих народа, који сте природу своју прославили врлинским животом и заблистали и на земљи и на небу светлошћу и светошћу свога живота, - приђите, разобличите савремене лакомилене, од страсти подивљале мушкарце и жене, који се хране својим саблазнима и похотама и срамоте људску природу!

Наговестите им грозни суд Божији због гажења и скрнављења својих нерукотворених храмова, и сачувајте још неразвраћене људе од претећег разврата који долазе преко савремене слободне и бесидне штампе! Криво је окружење - домаће, пријатељско, друштвено, у коме није прихваћено да се има и чита Реч Божја; прихваћено је само штиво световно, сујетно, и разговори се воде само световни, јер шта ко има, о томе и говори.

Сви удови људскога тела, као и осталих живих створења, начињени су по разуму и вољи свеблагаг,

премудрог, пречистог Уметника Господа Бога - добропотребни су и свети, чисти, не дају повода за саблазан, неопходни су за битије и добробигаје људи и животиња, а такође и ради њиховог украса и величанствености. Све је веома добро, што је створио Господ.

Ево пред очима - слика са нагим, најлепшим женама у најизазовнијим положајима. (Не чудите се што о томе говорим. Сlike, статуе, новине и неки часописи својим илустрацијама на то наводе). Страсно тело се узнемирава, раздражује се сладострашћем, распаљује се похотом.

А духовна мудрост говори: што се, глупаче, узнемираваш? Умири се: слави Творца гледајући ту чудесну красоту, ту дивну скулптуру људског тела. Јер се управо ту пројавила премудрост, благост, красота, величанство Уметника - Творца, Који је такво тело саздао као свето, чисто, добропотребно, несаблазниво, нетрулежно - не саблазнивања ради, него ради чистог, праведног, часног коришћења, и ради слављења Творца.

Јер је тело жене - модел уметника, припремљен ради тебе, човече, да би по том уметничком, премудром, прекрасном обрасцу тебе саздало, док се ти, у суштини, саблажњаваш својим сопственим телом: јер у таквом телу, као у уметничком атељеу, излива се твоје тело, мушкарца или жене. Кад сам то себи рекао - свака је похота ишчезла. Успокојио сам се и већ се нимало нисам саблазнивао телом жене, него сам славио Господа, који је све премудро створио.

*Св. Јован
Кронийајски*

ЕПИСКОП - ОГЊЕНИ СТУБ

Епископ - огњени стуб; око епархије; око васионе, којим Истину Спасову видимо! Срце епархије. Савест епархије. Савест човечанства.

Тице селице. Зашто? Ви сте наше вечно пролеће.

Отидете од нас - зима чича напада на слаба срца наша и претвара их у лед. Лед за Христову Истину. А ако њу не осећамо, нисмо ли марва за јаслима, марва - ми: људи. А ви - тице селице. А ви сте: вера вере наше, со соли наше, зеница ока нашег, савест савести наше. Не селите се. Остајте овде.

Молитве ваше - пламени појасеви око нас. Зашто нас напуштате?

Тешко вам је. А зар не знате: да је ваш позив најтежи од свих позива и на земљи и на небу? Ваш позив - одговорнији од Анђелског. Свака душа у епархији тражиће се од вас. А њих је хиљаде, стотине хиљада! А у сваку треба да уђете. Како ћете ући - када мењате епархије као кукавице гнезда?

Велике тешкоће у овој епархији по тебе, велике опасности, али - када смо слаби онда смо снажни. Када нас гоне - благосиљамо; када хуле трпимо, постасмо сметлиште света, по нама газе сви (1 Кор. 4,12-13). И - ђаволи. Пастир добри душу своје полаже за овце (Јн. 10, 11) баш кад су у опасности, а најслабије...

Архијерејски сан (чин, служба) - Христов сан: Он - главни, вечни Првосвештеник.

Архијереј се венчава за своју епархију на живот и смрт.

Канони? Света и свештена правила, свети закони. А они одлучно наређују да епископи не мењају епархије. Нису они (=Епископи) ни епарси,

ни срески началници, већ васпитачи душа, спаситељи душа. А душе се спасавају дугим подвизима, не летећим посетама.

Разумемо: мењати епархију када је у питању повишење: од епископа за Митрополита, или за Патријарха. То је у духу Спасовог Еванђеља, и светих закона Цркве. Али без тога: не разумемо. Еванђеље, та савест неба на земљи, то не разуме, и не допушта, и забрањује. Еванђељоборци - зар не и Христорборци?

Ја никога не учим, ја само себе мучим. И пријатна ми је ова мука. Зато што је ради Еванђеља, ради еванђелске светости и узвишености епископског чина. А хтелo би ми се, да сваки Епископ блиста Атанасијевом славом, Василијевом неустрасливосту, Григоријевом скромношћу, Златоустовом молитвеношћу, Савиним народољубљем.

Епископ! Ту је сва озбиљност неба и земље. Ту се састају све вредности еванђелске. То је Анђео своје епархије, који молитвено лети од душе до душе својих епархиота, од дома до дома, од туге до туге, од муке до муке. Чија мука није њихова мука? Чији пад није њихов пад? Чија туга - њихова туга?

Епископ који без потребе мења епархију - то личи на оца који напушта своју децу, мења их.

Зашто претварати у чиновнички позив епископски чин? Та ни по чему не личи на ствари овога света, и његове вредности.

Епископ није чиновник, већ отац, истински отац, који мора дати одговор Господу Свезнајућем за сваку душу, за свако чедо, за хиљаде, за стотине хиљада деце своје из целе епархије.

Како обесценише, како обезвреднише најузвишеније звање у свету! Ниже од тридесет сребрника. Господе Исусе, дођи! Земља гори од неправде. Замахни српом, и пожањи прву (? - нејасна реч) њиву Запуштену (? - нејасна реч) (Откр. 14,18). (највероватније крај записа)

*Прејодобни
Јусијин Белијски*

60 година од ујокојења великој српској сликара Уроша Предића

УРОШ ПРЕДИЋ

Орловат, 7. децембар 1857.
Београд, 11. фебруар 1953.

Рођен је у Орловату, где је похађао основну школу, а потом немачку школу у Црепаји. Од 1869. до 1876. студирао је седморазредну гимназију у Панчеву (панчевачка реалка, која је касније добила име по њему). Као врло даровит, добио је стипендију Матице српске и 1876. отишао на бечку сликарску академију.

Завршио је Уметничку академију у Бечу 1880. године у класи професора Грипенкерла (Christian Griepenkerl), истакнутог бечког сликара, који је имао велики утицај на Предића. У току

студија добио је Гунделову награду - за сликање уљем по мушком моделу. Године 1882. радио је у приватном атељеу проф. Грипенкерла, а у периоду 1883-1885. био је асистент Уметничке академије у Бечу. У то време по упутству проф. Грипенкерла и архитекте Ханзена израдио је 13 слика митолошке садржине за фриз Парламента у Бечу. Услед породичних обавеза 1885. године враћа се у домовину. У Орловату ради серију слика из живота својих сељака. Затим је 1886-1889. боравио у Београду, 1890-1893. у Новом Саду и у Старом Бечеју. У периоду 1894-1909. живи у Орловату, а од 1909. године па до смрти у Београду. Своје слике самостално излаже 1888, 1910, 1920, 1949. године у Београду, 1890, 1949. у Новом Саду, 1890. у Сремским Карловцима, 1890. у Панчеву и Вршцу.

У свом сликарском опусу највише су заступљени портрети, иконографија, жанр и историјске композиције, ређе предео, и само један акт.

Један је од оснивача друштва „Лада“ 1904. и био је непрекидно члан овог друштва као и његов дугогодишњи председник. Изабран је за дописног члана Српске краљевске академије 26. јануара 1909, а 3. фебруара 1910. године за редовног члана. Један је од оснивача Удружења ликовних уметника у Београду 1919. године и први његов председник.

У покушају да потигне што уверљивију сличност са ликом на ручиоца и инсистирајући на препознатљивости, Предић је постао

хроничар грађанског друштва свога времена. Године 1885. у Панчеву је почео са сликањем портрета по поруџбини, понекад уз помоћ фотографија. Радио је најчешће репрезентативне портрете, главе или бисте.

Од жанр сцена, позната дела су Весела браћа и Сироче (на мајчином гробу), затим историјска дела су Херцеговачки бегунци и На Студенцу. Једна од најпознатијих његових слика је Косовка девојка.

Урош Предић је осликао прелепи иконостас бечејске православне цркве и иконостас у капели бечејског велепоседника Богдана Дунђерског. Осим тога насликао је више иконостаса због којих се оцењује да је последњи значајан српски иконописац.

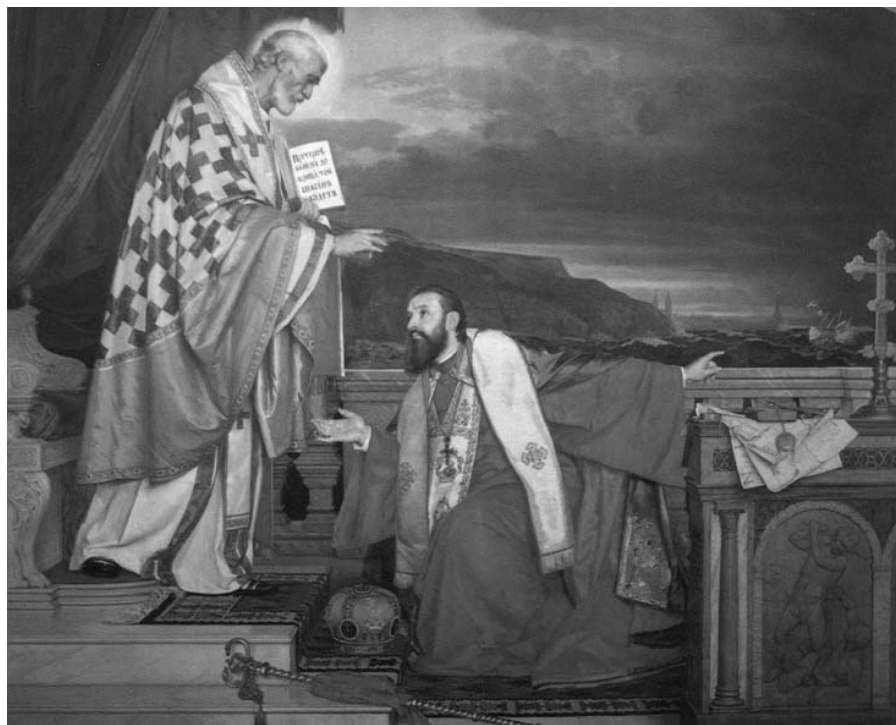
Посебан квалитет код Предића има његов цртеж, што је посебно уочљиво у његовим сачуваним блоковима за скицирање. У свом дугом стваралачком животу остао је веран правилима старих мајстора и истрајао је на истицању цртежа и јасноће композиције, показујући отпор према тежњама младих уметника који су се школовали у Минхену и Паризу.

Умро је 1953. године у Београду, у својој 96. години, као најстарији српски сликар. Према сопственој жељи сахрањен је Орловату. И у дубокој старости био је пун радне енергије и ведрине. Неколико месеци пре смрти пео се на столицу да ређа неке слике у свом атељеу, пао је и том приликом се повредио (поломио ногу), од тога се никада није потпуно опоравио и убрзо је умро.

ОБЈАШЊЕЊЕ СЛИКЕ

Сутон је. Једва на хоризонту гдегде пробијају бледи зраци кроз густе облаке из којих десно у даљини већ сипа киша у широким млазевима, спајајући се са високим пенушавим валима усколебаног мора, на којем мучно плови брод са српском заставом са увученим једрима и сломљеном катарком; али кроз полутаму светлуца из далека пламен са куле светиље, и као крајња тачка силуете Карловаца у знак, да је ту мирно пристаниште за брод наше цркве.

Напред, у сред слике, као у некој тераси, у пуној светлости, **патријарх Лукијан**, положив смерно знаке свога високог достојанства, митру и архипастирски жезао, на ступе под ногама св. Николе, пада ничице пред светитељем, указујући левом руком на брод за собом и молећи за помоћ речима: „Свјате Николае, молисија ко Господу, јако да свакаго избавимсија обстојанија!“ Те речи ће бити исписане крупним словима на оквиру испод доње ивице слике. Светитељ силази са мраморног престола, низ мраморне ступе и благосиља десном руком патријарха, а у левој држи отворено Јеванђелије са утешним речима: „Претерпјевиј же до конца, тои спасен будет“ (ко претрпи до краја, тај ће се спасити). Десно од гледаоца напред стоји налоњ у виду мала ормана, на чијој је једној страни приказано ненаметљиво у плитком рељефу, како Каин убија свога брата Авеља, а до тога у сасвим уском окрајку слике обожавање златног телета, у знак наше

Композиција Уроша Предића која се налази насјрам патријаршког престола у престојој дворани Патријаршије у Београду

братске неслоге и модерног ниског материјализма. На самом налоњу почивају наше привилегије, нешто изгужване и мало зацепљене, чему је врло лако погодити значење. Ту су дакле у том десном доњем куту приказане бриге патријархове, али више њих се узвишује светао крст, као што се вера уздиже изнад свега земаљскога. Та противност између небесног и земаљскога наглашена је у целој композицији, како у линијама тако и у боји и светлости. Линије се спуштају од горњег левог угла десно доле. Светитељ је највиши, а наши су једи најнижи. И небо је око главе светитељеве ведро, а што даље од њега, све тамније.

Колорит је удешен према идеји као и према гами (тонскали) коју је дало црвено одело патриархо-

во. Из првог обзира позадина је тамна, да би што светлије изашла визија целог призора; из другог обзира узете су разне црвене боје од ћилима па све до балдахина, да би се ублажило јако црвенило орната, а зелена боја је из истог разлога скоро сасвим изостављена. Перспектива је удешена према величини слике за дистанцију од пет метара. Из тог одстојања слика изгледа најприродније.

Оволико ради бољег разумевања слике; но гледаоцу, који уме да гледа и у гледању да се занесе, стоји на вољу, да према живахности своје маште и богатству своје умне ризнице унесе у њу још много више.

Београд, 12. XII 1910.

Урош Предић

У Светом Писму је речено: „Сине мој! Ако приступаш служењу Господу Богу припреми своју душу на искушења: управи срце своје и буди чврст, и не дај да те узнемире мисли; прилепи се уз Њега и не одступај како би се на крају узвисио“ (Сир. 2,1-3).

Чим се одлучиш да постиш, да се кајеш и да исповедиш своје грехе одмах ће се појавити мноштво унутрашњих и спољашњих препрека. Непријатељи људског рода, сазнавши за твоју намеру на сваки начин ће те узнемирати разним неприликама споља и сумњама, помислима и страховима изнутра. Али, све ће нестати чим покажеш да имаш чврсте намере.

Човек треба да се исповеда што је могуће чешће, паузе између исповести треба да буду испуњене духовном борбом и напорима, који ће се учвршћивати припремама за претходну исповест и припремом за следећу. Значи, често исповедање греха ће те чувати, подржавати и чинити бодрим сав твој духовни живот. Благодат Божја која делује у Светим Тајнама Покајања и Причешћа осетно чини да човек почне да осећа своје грехе и слабости, да се не упушта тако лако у грех и да се учвршћује у истинама вере: Црква и сав њен поредак му постају драги и блиски срцу.

Иако је пожељно да човек има свог духовника, то уопште није обавезан услов за истинско покајање. За човека који стварно пати због свог греха нема разлике код кога се исповеда: само да се што пре покаје и добије разрешење. Покајање мора бити потпуно слободно, без икакве принуде.

Исповест није разговор о својим недостацима и сумњама, то није једноставно упознавање духовника са собом. Исповест је Света Тајна, а не само „религијски обичај.“ Исповест је ватрено покајање срца, жеља за очишћењем која се рађа од осећања светиње, исповест и покајање су тзв. друго крштење, и сходно томе, у покајању умиремо за грех и васкрсавамо за светост. Покајање је први степен светости, ван Бога.

Прва ствар за онога који се спрема за исповест мора бити испитивање срца. За то је потребно да се човек припреми неколико дана - да пости, да чита духовну литературу, да се више моли, да чита савете и поуке о Светој Тајни Покајања, да се сети и да запише

САВЕТИ ОНОМЕ КО СЕ ПРИПРЕМА ЗА ИСПОВЕСТ

своје грехе. Обично људи који немају искуства у духовном животу не виде ни мноштво својих греха ни њихову одвратност. Кажу: „ништа посебно нисам учинио“, „имам само ситне грехе, као сви остали“, „нисам крао“, „нисам убијао“ - тако често многи почињу исповест. А самољубље, нетрпљење прекора, безосећајност, човекоугађање, слабост вере, недостатак љубави према ближњем, а малодушност и духовна лењост? Зар све то нису тешки греси? Зар је наша вера делатна и ватрена? Да ли сваког човека волимо као брата у Христу? Да ли смо достигли кротост, безгневље, смирење? Чиме објаснити нашу безосећајност на исповести, нашу умишљеност, ако не каменом безосећајношћу, мртвилом, смрћу душе и срца? Зашто су Свети Оци, који су нам оставили покајне молитве, сматрали себе највећим грешницима, а ми смо убеђени да је код нас све у реду?! Што јаче светлост Христова обасјава срца, тим човек више осећа све мане, чиреве и ране. И обрнуто: људи који су заронени у греховни мрак ништа не виде у свом срцу, а ако и виде не ужасавају се, јер немају са чим да упореде, јер је Христос за њих сакривен завесом њихових греха.

У покушају да се човек разабере у погледу моралног стања своје душе треба да се потруди да направи разлику између основних и секундарних грехова, између симптома и дубљих разлога. На пример, ми примећујемо, и то је врло важно, расејаност на молитви, непажњу за време богослужења, одсуство интересовања за слушање и читање Светог Писма, али зар ови греси не проистичу из маловерности или слабе љубави према Богу?! Треба у себи да приметимо својевољност, непослушност, самооправдање, нетрпеливост, тврдо-

корност и тврдоглавост, али много је важније да човек открије и схвати њихову везу са самољубљем и гордошћу. Ако примећујемо у себи жељу да увек будемо у друштву с људима, ако испољавамо брбљивост, склоност ка подсмевању и оговарању, ако се превише бринемо о свом спољашњем изгледу и одећи, треба брижљиво да испитамо те страсти, јер се наша сујета и гордост најчешће тако испољавају. Ако претерано примамо к срцу животне неуспехе, тешко подносимо растајак, неутешно патимо за умрлима, зар се у јачини и дубини тих наших искрених осећања не крије неверје у благу Промисао Божју?

Постоји још једно средство које може да нам помогне у познању наших греха. Пре исповести треба да се присетимо за шта нас обично криве људи који живе заједно са нама, наши ближњи: често су њихова окривљавања, прекори и напади оправдани. Пре исповести треба да затражимо опроштај од свих пред ким се осећамо кривим да бисмо Светој Тајни приступили мирне савести.

Приликом таквог испитивања срца човек треба да пази да не падне у претерану сумњичавост и ситничарску подозривост према сваком покрету срца; ако кренемо тим путем можемо да изгубимо осећај за битно и небитно, да се заплетемо у ситнице. У таквим случајевима треба привремено да оставимо испитивање своје душе и молитвом и добрим делима да просветлимо своју душу.

Припрема за исповест се не састоји у томе да се човек што подробније присети греха, и да га чак запише, већ у томе да достигне оно стање усредсређености, озбиљности и молитве, у којем ће наши греси постати јасно видљиви као на светлости. Онај ко приступа Светој Тајни Исповести код духовника не треба да донесе списак грехова, већ осећање покајања, не детаљно препричавање свог грешног живота, већ скупљено срце.

Знати своје грехе још увек не значи покајати се за њих. Истина је да Господ прима искрену и поштenu исповест, чак ако она и није праћена снажним осећањем покајања, ако и тај грех - камену безосећајност, исповедимо храбро и отворено, без лицемерја. Ипак, скупљеност срца, жалост због сопствених греха јесте оно

најважније што можемо и треба да донесемо на исповест.

Али, шта да чинимо ако се наше срце исушено од греха не орошава живоносним водама суза? Шта уколико су „немоћ духовна и телесне слабости“ толико велике да нисмо у стању да се искрено покајемо? Ипак, то није разлог да се исповест одлаже у очекивању осећања покајања. Бог се може дотаћи нашег срца и у току саме исповести, јер сама исповест, само гласно изговарање својих греха могу да омекшају наше срце, да изостре духовни вид, да продубе осећање покајања.

За превладавање наше духовне тромости служе молитвене припреме за исповест и понајвише пост. Испрпљујући наше тело, пост нарушава наше телесно спокојство и душевни мир, који су погубни по наш духовни живот. Ипак, пост сам по себи само припрема и растреса терен нашег срца које после тога може да упије молитву, Реч Божју, Житија Светих и дела Светих Отаца, а што ће бити праћено појачаном борбом са својом греховном природом, што ће нас подстаћи да активно чинимо добра ближњима.

Наша безосећајност на исповести најчешће има корен у недостатку страха Божјег у нама. Ето, на то треба усмерити своје напоре. Због тога је веома корисно читање и размишљање о смрти, о Страшном Суду, о несрећном бивствовању грешника у паклу, о пролазности живота и о бесконачној величини вечности.

На исповести не треба очекивати питања, човек сам треба да уложи напор, јер је исповест подвиг и самопринуда. Треба да говори тачно, не скривајући ругобу греха уопштеним изразима. Прилично је тешко, али је неопходно на исповести избећи саблазан самооправдавања, одрећи се покушаја да се духовнику објасне „олакшавајуће околности“, одрећи се изговарања другима који су нас, наводно, навели на грех. Понекад се људи позивају на слабо памћење које, наводно представља препреку да се човек сети свих греха. И заиста, често се дешава да лако и брзо заборавимо своје грехе. Али, да ли се то дешава само због заборавности? Има например, случајева, кад је јако и до бола било повређено наше самољубље, кад нас је неко незаслужено увредио, или насупротив томе случајева који годе

сујети: успеха, добрих дела, похвала, захвалности - свега тога се сећамо дуго година. Све оно што у нашем светском животу на нас оставља снажан утисак дуго и јасно памтимо. Не заборављамо ли своје грехе због тога што им не придајемо озбиљан значај?

Неки људи се боје и као да не верују да им греси могу бити опроштени и та бојазан понекад поприма облик болести. Осећај страха се темељи на недостатку вере, наде и љубави према милосрдном Господу, или пак на честом понављању греха. Труди се да не грешиш и онда ће се, уз Божју помоћ, смањити и брига за то да ти Господ неће опростити.

Не усуђуј се да помислиш да су твоји греси толико велики да нема смисла кајати се. Ко прима наше покајање? Ко исцељује наше греховне ране? Свемогући Бог. Запамти: Свемогући. Свемогући Лекар! И као такав, Он чини могућим опроштај и најтежих могућих греха

Има такозваних неисповеђених греха са којима многи живе много година, а можда и читавог свог живота. Све време они имају жељу да их открију духовнику, али их је превише срамота да о њима говоре и тако пролази година за годином. Међутим, они стално муче душу и припремају јој вечну осуду. О, како се треба плашити непокајаних и неисповеђених греха! Наш живот је, како каже Апостол, исто што и пара (Јаковљ. 4,14), данас смо живи, а сутра нам се спрема крај. Где ћемо тамо сакрити своје грехе? Треба се стишати греха, а не покајања. Покајање је победа над самим собом, победнички трофеј због којег је онај који се покајао достојан сваког поштовања и части.

Знак потпуног покајања је осећај лакоће, чистоте и неизрециве радости, када грех човеку изгледа исто онако тежак и немогућ као што је пре тога била радост.

Покајање неће бити потпуно уколико човек, кајући се изнутра, не донесе чврсту одлуку да се не враћа том греху. Али, рећи ћеш: „Како могу да обећам да нећу поновити грех? Зар није исправније мислити да ће се због наше немоћи, поновити? Јер, и на основу искуства свако зна да се кроз неко време човек враћа истим гресима и да се из године у годину не види побољшање?“ У ствари није тако! Нема случаја да при-

ликом искреног покајања и добре жеље Свето Причешће које је човек примио, у души није изазвало благе промене. И тешко да човек може сам да суди о свом стању. Све већи захтеви према себи, строгост и изострен духовни вид често стварају утисак да греха има све више и да се њихово дејство појачало. Верник почиње да мисли да је постао још грешнији, да болести постају снажније. У ствари, много тога се побољшало, много зла је одбачено, али се на његовом месту појавило оно што раније није било примећено и борба се мора наставити истом снагом.

Често нам Господ по посебној Промисли Својој затвара очи за наше успехе, да би нас сачувао од сујете и гордости. И обрнуто: да не бисмо пали у очај и да бисмо се одлучили на борбу с грехом, Господ нам не допушта да одједном видимо слику свог греховног пада, која је крајње ужасна, већ нам, по мери нашег духовног узраста, отвара очи. Често грех дуго остаје у човеку, али честа Исповест, причешћивање Светим Тајнама поткопава и слаби његов корен. Па и сама борба против греха, патња због греха - зар већ то само по себи није напредак?! „Не бој се, чак и ако падаш сваког дана и одлазиш од путева Божјих, стој храбро, и Анђео-Чувар ће поштовати твоје стрпљење“, говори Свети Јован Лествичник.

Па чак и ако нема овог осећања олакшања и препорода, треба имати снаге за повратак исповести, своју душу у потпуности треба очистити од нечистоте, треба храбро избацити све наказности, све гадости, без прикривања, без украшавања, очистити је од скверноте и прљавштине. Онај ко тежи ка томе увек ће успети!

Само, не смео себи да приписујемо своје успехе, да рачунамо на своју снагу, да се уздамо у своје могућности. Тако можемо да изгубимо све што смо стекли.

„Да, господе, Царе, дај ми да сагледам своје грехе...“ (из Великопосне молитве Св Јефрема Сирина)

„Господе, дај ми мисао за исповедање греха мојих“ (из 7. Молитве Св Јована Златоуста пре спавања)

Расејани ум мој сабери, Господе, и залеђено срце очисти, као Петру дај ми покајање, као царинику - уздах и као блудници - сузе.

Амин.

ИСТИНСКИ ПАСТИР

О авви Макарију се причало ово. Једном, док је ишао у цркву да служи Божанствено Литургију, видео је мноштво демона пред келијом једнога брата. Неки од тих демона су примили обличја жена које су говориле недоличне речи, други ликове младића који су говорили разне бестидности. Трећи су играли, а четврти су мењали обличја.

Будући да је био прозорљив, старац уздахну и рече: „Овај брат сигурно живи у немару и зато нечисти духови играју око његове келије.“

Када саврши службу, у повратку уђе у келију тога брата. Рече му: „Мучи ме, брате, што сам много немаран. Али имам у тебе поверења и знам да ће ми Бог, ако се ти помолиш за мене, сигурно ублажити борбу.“ А брат направи метанију и рече му: „Оче, ја нисам достојан да се за тебе молим.“ Старац је, међутим, настојао и упорно га молио: „Нећу да одем, ако ми не обеаш да ћеш се сваке ноћи бар једном помолити за мене.“ Брат послуша старца.

Старац то беше учинио, јер је хтео да му пружи повод да се ноћу моли. И брат је ноћу устао да се помоли за старца. Кад је завршио молитву, дође у стање скрушености и рече у себи: „Бедна душо, помолио си се за таквога старца, а зар се за себе нећеш помолити?“ И онда се и за себе дуго молио.

Целе седмице сваке ноћи се тако молио за старца и за себе. У недељу, када је авва Макарије поново ишао у цркву, поново виде како демони стоје пред келијом тога брата, али су сада изгледали покуњено. Старац схвати да су се помрачили, јер се брат моли.

Пун радости, уђе у келију тога брата и рече му: „Учини ми љубав, па додај још једну молитву за мене.“ И тако се брат два пута помоли за старца и опет му дође скрушеност, па рече у себи: „О измучена душо, додај и за себе још једну молитву.“ И тако је целе седмице сваке ноћи молио четири молитве.

Поново пролазећи туда, старац виде како су демони незадовољни и ћутљиви, па заблагодари Богу. Поново уђе код брата и замоли га да њему за љубав дода за њега још једну молитву. Брат додаде и за себе још једну молитву. И тако је сваке ноћи молио шест молитви.

Када старац поново дође код брата, демони се разбеснеше на старца и почеше га најружније врећати због спасења тога брата. Авва Макарије слављаше Бога зарад братова напредовања, опет уђе у његову келију, посаветова га да не буде више нехајан, него да се без прекида моли, па оде. А демони, када видеше велику ревност некада немарнога брата, који је, благодаћу Божијом, стекао молитву, одоше од њега.

У лаври Ептастом, петнаестак стадија удаљеној од лавре нашег светог оца Саве Освећеног, подвизавао се, заједно са својим учеником, један отшелник достојан дивљења, по имену Јован. Његов ученик је, гледајући немир и невољу коју свакодневно наносе Персијанци светоме граду Христа Бога нашега, будући да је још много штошта требало да се догоди, молио свога оца: „Оче, будући да сам уверен да све што има да се догоди Бог неће од тебе сакрити, молим те, реци ми, хоће ли град бити заузет.“

Старац му одговори: „Одакле то, ја грешник, могу да знам?“ Пошто је ученик желео пошто-пото да сазна, упорно га је и даље молио. Тада старцу потеклоше сузе и рече: „Чедо моје, пошто видим да са толико бола жудиш да сазнаш шта ће се збити, рећи ћу ти све што ми је Бог показао. Пре пет дана сам се са много жара и рев-

ности молио за то. А онда видим као да сам пренет на место свете Голго-те. Сав народ и свештенство вапили су „Господе помилуј“.

Подигнем поглед и угледам Господа нашега Исуса Христа распетог на Крсту и Пресвету Богородицу, Владичицу свега света, како га много бола моли за народ. А Он се обрати народу и рече: „Нећу да услишим њихову молитву, јер су оскврнили мој жртвеник.“

А ми, пошто смо са сузама и уздасима гласно повикали „Господе, помилуј“, одосмо у храм Светог Константина, вичући и тамо „Господе, помилуј“. Ушао сам и ја у храм заједно са свим осталим свештеницима.

Потом сам отишао да истражим место на коме су били пронађени делови Часнога и Животворнога Крста. А тамо видим како излази бласто и прљавштина и тече према храму. Тамо су стајала двојица просвећених старца. Обратим им се: „Зар се не бојите Бога што од ове прљавштине не можемо ни да се помолимо? Одакле потиче овај смрад?“ А они кажу: „Од безакоња свештенства овога места.“ „А зар не можете“, кажем, „да очистите ово место, како бисмо могли да се молимо?“ „Веруј нам, брате“, кажу они, „ово се једино огњем може очистити.“

Пошто старац то исприповеди, проли сузе и рече свом ученику: „Још и ово да ти кажем, чедо моје, одлучено је да мени буде одрубљена глава. Много сам молио Господа да ми опрости, па ми је открио да ће се све то десити. А Он Једини добро зна да никада нисам пролио крв на земљу.“

Још док су о томе разговарали, кад гле, нападоше их варвари. Ученик се уплаши и побеже. А старца ухватише, убише и трком одјурише даље. А када се учник врати и виде мртвога старца, заплака горко. Потом га погребе на месту где бежу и остали Оци.

Из Великог
Сћаречника

ДЈЕЧИЈА СТРАНА

Пустите дјецу, и не браните им да долазе к Мени

Уређује:
О. Златко Богдановић

БОЖИЋ

Стиже Божић и година нова
звоне црквена звона
бадњак се ложи и искре леће
и сви се Христовој рођења сеће.

Христос се роди у њејиној тјамној
обасја Га Бој небеским сјајем
полепшије анђели по небу звјезданом
све је било к'о у сну бајном.

Божић и година Нова стиже
звоне црквена звона
стиже Божић и година нова.

Милица Кошарац, VII₂
О. Ш. Соколац

БОЖИЋ

Божић је један од најрадоснијих празника. Пада у мјесец јануар. За Божић има много обичаја. Срби га славе три дана.

На Бадње јутро отац и брат иду у шуму да исјеку бадњак. Мајка и ја остајемо кући да спремимо доручак. Када они дођу из бадњака ми их посипамо житом. Заједно доручкујемо. Мушкарци оду да пеку печеницу. Мајка и ја идемо у град да купимо потребно намирнице. Купимо сваком по нешто од одјеће, да се на Божић поновимо. Дошавши из града правимо колаче. Прављење траје цијели дан. Када падне вече сви се окупамо. Брат уноси три бадњака. Ја га посипам житом. Те бадњаке ложи наш полазник. Мојој породици је полазник мој први рођак. Сви заједно вечерамо посну храну, јер се Бадњи дан по обичају пости. Послије вечере одемо у цркву на вечерње богослужење. У цркви буде много народа. Код цркве

свештеници пале бадњак. Бадњаку се обраћамо са „рођаче“. Када дођемо кући испред наших врата нас дочекује наш бадњак. На Божић рано ујутро мајка се прва пробуди и испече Божићну погачу „чесницу“. У њој се налазе гранчице бадњака у облику животиња и једна пара. Када се пробудимо родитељи одсјеку печенице. Свако узме по једну свијећу и ишчита молитву. За доручком мало попиемо вина. Послије доручка родитељи нам дају поклоне које су нам припремили. Послије тога очекујемо полазника. Када полазник дође ми га посипамо житом. Он наложи бадњаке и ишчита молитву. Са њим и његовом породицом доручкујемо. Послије тога нам долази многобројна фамилија.

Божић прослављамо као знак рођења нашег спаситеља Господа Исуса Христа. Сви остали људи, па и ја највише се радујемо Божићу!

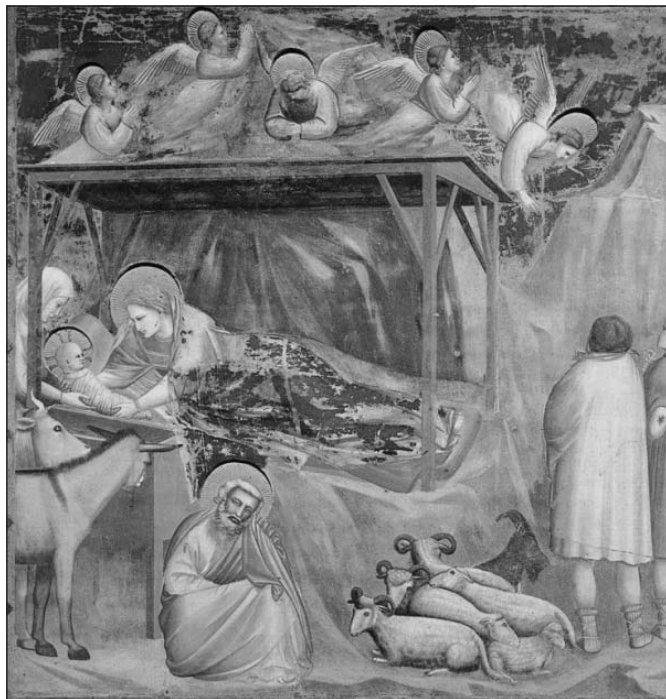
Поњарац Жељана VI₂
О. Ш. Соколац

ДЈЕЧИЈА СТРАНА

јер је таквих Царство небеско.

(Мт. 19,14)

БОЖИЋ БАТА

Сјишје Божић свети дан,
са благоишћу обасјан.
Весели су сада сви
јер Божић Бајта долази.

Ускоро нам Божић сјишје,
драгом Богу да смо ближе,
да нас зрије вајира свети,
да нам живој срећом цвјети.

Божија милост нек нас ираи,
нек се добро добрим враи.
Господ нек нас свуда води,
срећан Божић

ХРИСТОС СЕ РОДИ!

Сузана Ђајић VII₃
О. Ш. Соколац

БОЖИЋ ЈЕ

Сњежне пахуље лејришају зраком
падају на земљу у илесу лаком,
у Божићој ноћи с неба нас зледа,
блистави мјесец с хиљаду звијезда.

Просуће своје златне зраке,
сијаће на јелкама сребрне ираке,
блистаће куће, свијеће мале,
цика дјеце и веселе шале.

Радост и срећа, све је у бијелом
Божић и љубав на свијету цијелом.
Радост и ијесма, сви се веселе,
и срећан Божић сваком желе.

Свјетлост са неба доћи ће сама
јер Божић је у нама.

Цијелим свијетом шири се срећа
иорука мира од свега већа.
Осмијеси наши у иренуцима иим,
и свјетлост Божија у људима свим.

Радост и срећа, све је у бијелом.
Божић и љубав на свијету цијелом.
Радост и ијесма, сви се веселе
и срећан Божић сваком желе.

Свјетлост са неба доћи ће сама,
је Божић је, јер Божић је у нама.

Булајић Зоран, IX₃
ОШ Соколац

ОШ Соколац
Анђела Ковачевић VIII₃

ДЈЕЧИЈА СТРАНА

јер је таквих Царство небеско.

(Мт. 19,14)

ПУТОВАЊЕ СВЕТОГ САВЕ

Понуђену ѿишћулу
И многе ѿчасѿи
Није хѿио ѿрихвѿишѿи,
Није хѿио осѿишѿи!

Кренуо је на ѿуѿи
Да ради шѿио воли
Да служи Богу
И Богу се моли.

Вјеровао је у ѿравду
И Божију вољу
Желио је свом народу
Будућносѿи бољу!

Сѿишѿао је у манасѿир
И ѿу је осѿио
Одрекао се многу чега
И монах ѿосѿио.

Марија Тошић VII₅
ОШ Соколац

СВЕТИ САВА

Дјеца му се радовала
И ѿјесме му сасѿављала.

Свијеће му се ѿале
Са многу љубави
Велике и мале
Ех, кад би знали...

Да је срце ѿуно среће
Јер Савино име
Ишчезнуѿи неће!

Радосѿи је ѿуна душа
Кад се ѿјесма о Свѿиом Сави слуша.

Игра срце у жрудима
Дивимо се Савиним чудима.

Веселимо се Свѿиом Сави
Веселимо се јер је он Свѿишѿиљ ѿрави.

Слађана Булајић IX₂
ОШ Соколац

О БОЛЕСТИ

Из твојих писама видим све једно исто: болест која те је обузела а уз њу се прилепио и страх да не узропћеш на Бога због дуготрајности и тежине болести. Писао сам ти... али и сада ћу ти још понешто казати... Св. Апостол пише: Страдања садашњег времена нијесу ништа према слави која ће нам се јавити (Рим. 8,18), односно свакојаки јади и болести у овдашњем животу нису ништа наспрам будуће славе, којом ће Господ удостојити оне који овде трпе ... Треба да волимо Бога, али ваљда не само онда кад од Њега добијамо привремене благодети и кад идемо широким путем који уводи у несрећу? А кад нас Он посети жалашћу и болешћу, онда чак и да се одрекнемо љубави Божије? Не, љубав се искушава супротним стварима - те да не волимо Бога колико видљивост наших видика допушта већ да вером и љубављу спознајемо да Он, кажњавајући нас, чини то из љубави своје, спасавајући наше душе. Пример мука и болести праведнога Јова треба да нас подстакне да се на њега угледамо и да нам у слабости пружи потпору; с каквом је он покорношћу прихватио сва лишавања свега и болест читавог свог организма! Господ даде, Господ узе! Да је благословено име Господње во вјек! (Јов 1,21). Навешћу ти пример: Теодосије Велики, већ у дубокој старо-

сти, патио је од најжешће болести какву би само младић могао да издржи, тако да чак ни присутни нису могли да га гледају равнодушно. Један стари монах казао му је да се помоли Господу за ублажавање болести. „Ах, оче - одговорио је Теодосије - често је и мени самом долазила та мисао али

бих је увек одагнао, као ђаволско искушење: успео у свим подухватима у животу, окружен славом и чашћу, не треба ли ја да се пре радујем овим патњама на крају да се не бих лишио обећаног блаженства и да не бих зачуо из Аврамових уста оне страшне речи: Сети се, чедо, како си примао добра твоја у животу своме“... Извучи из ових примера потпору за твоје патње; и сама си свесна да те душевне страсти ни у болести не напуштају; па шта би тек било у пуном здрављу? Ваља се више смиривати, прекоревати себе, онда ће и страсти да се повлаче.

Трпљење болести са захвалношћу је изнад других послушања пред Богом

... Можете се и полечити, никако не могу бити против тога; само не саветујем да полагете сву наду у докторе и лекове већ у Бога, који има моћ и доктора да поучи и леку да да снагу. Ако пак и не дође до излечења, онда немојте да ропћете и постајете малодушни, очигледно је Божја воља да вам на такав начин припреми спасење. Они који трпе болест са захвалношћу, примају ништа мање плату оних који ревнују за Бога у манастирској обитељи; као што у обитељи предстоји вољно и невољно трпљење тако и у болести - није вољна болест но је трпљење драговољно.

Немој толико да тугујеш што не можеш често одлазити у храм због болести, сети се житија Пимена Многоболесног: како он није излазио из келије и чак није желео оздрављење и удостојио се пострига из руку светих Анђела. Подвиг оног који болује и захваљује Господу велик је пред Богом и чак раван ономе који се врши у пустињи у послушању монаха, потпуно једнак. Захвали се Господу који ти је подарио најпозданије средство за спасење.

... Ти сама не знаш шта молиш од Бога - да те избави од болести; моли се за оно што је Његовој светој вољи угодно и теби на корист. Трпљење болести са захвалношћу јесте изнад других послушања пред Богом; њиме се и греси очишћују и од страсти се спасава...

Свети Макарије Ойтински
Речник Спасења

МОБ МОЛТВЕ

Апоклисар једног великог општежитељног манастира паде у нечистоту разврата. Дође му време и он умре, а лице му постаде црно попут чађи.

Игуман манастира, човек велике духовности, чим то виде, сазове на сабрање целу манастирску обитељ и рече: „Овај брат је отишао из живота. Знате, разуме се, да се зарад вашег спокојства и мира ревносно трудио, радећи спољашње послове. Као човек упао је у замку лукавога. Будући да је пао у грех жртвујући се за нас, дођите да се са много настројења потрудимо за њега и замолимо човекољубивог Бога, јер „Милосрђе је Његово на свим делима Његовим“ (Пс. 144, 9)“.

Они почеше са сузама да посте и усрдно моле Бога да буде милосрдан према њему. Три дана и три ноћи су сви били у потпуном посту, оплакујући га и лијући сузе да брату буде опроштено.

Авва доспије у стање иступљења и виде да Спаситељ показује наклоност напору братије, а са друге стране виде како га ђаво оптужује, говорећи: „Владико, тај је мој. Молим Те, он је један од мојих, ја сам био судеоник у његовом сагрешењу. Будући да си праведни судија, суди у складу са тим.“ А Спаситељ одговори: „Ја јесам праведни судија, али сам и милостив.

Моја милост и човекољубље је изнад праведности, јер сам милостив и човекољубив. Разумно је да не останем равнодушан према усрдној молитви толиких светих мужа, који ми се моле за једног рањеног који, додуше, јесте пао у грех, али служећи управо оне који се за њега моле. Истина је да је и он могао да остане у спокојству - као што су учинили сви остали у манастиру - па не би био рањен стрелом непријатеља. Али због послова ван манастира, као човек је склизуо у сагрешење.

Зар не видиш да су се сви зарад њега предали у руке смрти и да сви умиру због њега једног? Онда их бар убеди да престану да се моле, па га потом узми. Видиш ли како су толике душе на ивици смрти од глади, јер Ме три дана и три ноћи моле и усрдно се са сузама моле за њега. Толико мноштво не престаје са молитвама, уздишући и преклањајући колена и посипајући главу пепелом. А ако се узме у обзир да брат није сагресио намерно и промишљено, него је из непажње, као човек, пао у

грех, зар није разумно да они добију то што траже?

Ако усрдна молитва мноштва може да поништи царску одлуку када су у питању земаљски цареви, чак и у тренутку када цео град гледа како неког осуђеника воде на смрт, и отме га из руку целата, утолико пре Ја као Цар, савршено праведан и човекољубив, треба да изиђем у сусрет молби Својих војника и усрдној молитви коју Ми уносе за једнога!“

Од ових речи Господњих посрами се ђаво и нестане. Када се авва

манастира врати себи из иступљења, све исприповеди братији и они се много обрадоваше.

Истовремено лице упокојенога брата поче мало-помало да се чисти од црнила, све док се потпуно не очисти. А братија, пошто је добила откривење да је Бог уврстио његову душу међу спасене, узео његово тело и сахрани га. Сви су осећали радост због чудесног спасења брата и уверили се да је „близу Господ свима који Га призивају... у истини“ (Пс. 144, 18)

Из Великог Сѿаречника

Уз свакидашње бриге треба се старати и о животу будућем

... Треба се уз свакидашње бриге и старање и о будућем животу старати, стицати оно богатство које ћемо тамо понети и задобити такво одело душе своје, у коме би се могло ући у дворе небеске! Рећи ћете: „сирот сам и наг“ - још има времена; тржница још ради; стичите, има много средстава за то. „Не судите да вам се не суди; опростите и опростиће вам се“, и уз оскудност врлине помаже сиромаштво духовно, које блаженим назива Сам Господ. Ако се не можемо узвисити на висину врлина, сићи ћемо у дубину смирења; а оно нас и једино, осим дела, снажно заступа пред Господом. Чиме се цариник оправдао? - Смирењем! Разбојник? - Покајањем. Нека буду ове две смерне и незнатне врлине са нама: онда ћемо од последњих постати први; и Господ ће даровати све што је потребно, прилично и корисно.

Ма где се налазили, свуда треба извршавати заповести Божије

Тежња ка приближавању Богу јесте позив Његов, коме треба придодати наше суделовање, извршавањем Његових светих заповести: ма где се налазили, у пустињи или у заједници, у свету или у манастиру, свуда се треба старати о извршавању заповести и свуда постоји искушење нашој слободној вољи и ђаволје супротстављање, које се са допуштењем Божијим догађа. А ми морамо самовољу нашу сузбити на извршавање воље Божије. А видећи своју слабост или невештину, као што пишете, треба се преклонити пред узвишеношћу Божијом, молећи за Његову помоћ и заштити од непријатеља видљивих и невидљивих; а добивши помоћ и исправивши оно што је потребно, чувajte се помисли, која вас хвали, а друге осуђује; то је такође замка ђавоља, која заводи у горделивост и одузима све плодове врлина.

ЖИВОТ МОНАШКИ И СВЕТОВНИ

Кршећи заповести, лишавамо се благодати Божије

... Од Бога смо обдарени разумом и слободном вољом и заштићени Његовим законом најсветијим; тим душевним снагама нашим морамо бирати и држати се закона Божијег, чувајући се свега онога што је супротно вољи Божијој, коју изрекне у закону Своме. А чим човек вољно прекрши заповест Божију, одмах и добија од Бога казну духовну: он остаје без благодати Божије, слаби у хтењу и избору онога што је боље, које (тј. хтење) не тежи добру, разум му се мути и, постајући роб страсти, већ противно својој вољи иде за њима и добија од њих, уместо задовољства, казну.

Питање које сте поставили превазилази моју мудрост: како се излечити од тога што ми, оптерећујући ум, остављамо занемарене душу и духовни живот? Због скудоумља мога, чини ми се, потребне су и неопходне и науке које Промисао Божија поставља на ону тачку са које се могу одбијати стреле ђаволје, које се пуштају на Цркву Православну, да би се сачувало у целини и у чистоти свето учење, на коме се заснива и наше спасење, али приличи и ово чинити и оно не остављати (Мт. 23,23), то јест старај се о души и духовном животу, чији почетак није у умном сагледавању, него од вршења заповести Божијих почиње и догађа се; а умна сагледавања или визије

се подарују према очишћењу од страсти и задобијању смирености.

Кроз наше спољашње деловање сазнаје се и унутарње настројење

Поменули сте да се од вас тражи спољашње поправљање, а не унутарње; преко спољашњости се сазнаје и наше унутарње настројење; када се старате да унутарњу добру нарав имате, онда се и спољашње поправља; а када је корен свет, онда су и гране свете; а ви показујете ваше рђаво настројење, узнемирујући се због прекора; зато ви само умишљате да се бавите оним што је унутарње, а када вам је послано искушење, онда и видите да сте од њега веома удаљени; него будите свесни своје слабости и смирујте се...

Ви се плашите када помислите на тесни пут: бојите се лажног срама љубитеља света, подсмеха, прогона и погрда: али све то настаје због самољубља, гордости и неверовања; у складу са вашом вером и смиреношћу и страх ће овај нестати. Када верујете да без воље Божије и длака са наше главе не пада, па колико ли тек оно што се тиче осећања срца не може бити без Његове воље, а када се нешто и догоди, онда је то, сигурно, да би нас искушало и ради наше користи, Његовом вољом допуштено; ту су потребни: вера и смиреност, покорност вољи Божијој и молитва за учвршћење.

Само очување девствености неће спасти човека

Пажљиво си слушала у житију св. Апостола Томе о девичанству и целомудрености и „жарко си пожелела да сачуваш своју девственост, да удостојена будеш са премудрим дјевама да наследиш дворе Женика Небеског“. Али није само девственост за то потребна; постојале су, пак, девице, али нису ступиле тамо зато што у посудама својим нису имали јелеја и светил-

ке су се њихове угасиле. Док је тржница и нису затворене двери двора, стичемо овај јелеј творењем заповести Божијих и смирености; а увек постоје прилике за то да своју слабост познамо; а где смо слаби, ту не можемо себе сматрати бољима од других.

Промисао Божији у духовном животу

Четвородневно стање душевно које си описала показује ти промену нашег настројења и догађаје жалосне и утешне; и у томе делује за нас премудра Промисао Божија, у складу са нашим душевним настројењем; и да бисмо ми у јадима и у несносности страсти Њој стремили, молећи за Њену помоћ и заштиту. Никога не криви, него сматрај да си патње заслужила и смируј (се) због страсних мисли или нагона, због којих те и сналазе једи; исто тако и због искушавања твога душевног стања, да би ти сазнала да се у теби скривају најразличитије страсти: гордост, таштина, гнев, јарост, завист, и остале... а пошто сазнаш, да би се старала да их искорениш; а видећи своју слабост, како би се смирила и молила Бога за помоћ; а ако не би било прилика које показују твоје страсти, ти их онда не можеш сазнати, него се заносиш високомерношћу и гордошћу; што је Богу од свега мрскије. А ако ли Богу драго буде да тебе нечим утеша, ти се не заносиш и не умишљај да си, тобоже, тога достојна; и не мисли: ја рекох у добру свом: нећу посрнути (Пс. 29,7); него се сети следећих речи псалма: Ти одврати лице Своје, и ја се сметох (Пс. 29,8). У свему држи средину и настој да се обучиш равнодушности, и према радости, и према патњама. Знај да патње не долазе споља, него настају од нашега душевног настројења.

Свети Макарије Ойћински
Речник спасења

МИЛОСРЂЕ

Питали једног старца о онима који иду унаоколо и траже од других да се за њих моле, а сами не показују много занимања, већ су немарни у свом животу.

Старац одговори: „Молитва праведника, разуме се, има велику моћ и делотворност, али под условом да онај ко тражи молитву суделује и бори се са њим и са много ревности и бола у срцу се чува лукавих помисли и дела. Јер ако живи у равнодушности, неће имати никакве користи чак и да се светитељи моле за њега. Свето Писмо каже: „Ако један гради, а други разграђује, каква им корист, осим труда?“

Испричаћу вам један догађај из мог времена: беше један авва, достигао до светости, духовни отац једног општежића, украшен свим врлинама, а нарочито смиреностима и добротој. Био је имилостив и милосрдан, а у љубави је многе превазилазио. Он је дакле молио Бога овако: „Господе, знам да сам грешан, али уздам се у Твоје милосрђе и Твоју милостивост да ћу се спасти. Молим Твоју доброту, Владико, да се не одвајам од своје монашке обитељи ни у будућем животу. Али заједно са мношвом и њих удостоји Царства Својега, Своје доброте ради.“ Пошто се све време и непрекидно тако молио, човекољубиви Бог му даде откривење на следећи начин: у неком другом манастиру, који није био далеко од њих, требало је да се празнује празник светих. А он, ако беше одлучио да не иде, зачује у сну један глас: „Иди. Пошаљи претходно своје ученике и ти после иди сам.“

И тада Христос, Који је осиромашао нас ради и постаде свакоме све, како би све спасао, узео на себе обличје сиротог и болесног и леже на сред пута. Када тамо стигосе ученици и затекоше га жалосног, питаше га за разлог. А он им рече: „Болестан сам; јахао сам на једној мазги, али ме је збацила и отишла. И ето сада немам никога да се стара о мени“. Монаси му рекоше: „Како да ти помогнемо, старче? И ми идемо пешке.“ Оставивше га и одоше. Убрзо стиже онамо и њихов авва и затече га како лежи и стење. Чим сазнаде за разлог, упита га: „Зар нису мало пре овде били монаси и зар те нису видели у овом стању?“ „Били су“, рече болесник, „али када су сазнали разлог, рекоше: И ми идемо пешке, како да ти помогнемо?, и одоше“.

„Можеш ли“, упита га авва, „бар мало да ходаш, па да идемо заједно?“ „Не могу“, рече. „Дођи онда“, рече му тада, „ја ћу те понети, помоћи ће Бог, па ћемо стићи.“ Он је настојао: „Како да ме носиш тако далеко? Иди и моли се за мене.“ Али авва му рече: „Нећу да те оставим: ево овде једне стене, ставићу те на њу, сагнућу се пред тобом и понећу те на раменима“, и тако и би. У почетку авва је осећао на себи тежину једног човека, али што је дуже ишао, сиромашају је постајао све лакши и лакши, а потом, када је постао исувише лаган, поче да се чуди. И изненада несташе човека са његових рамена.

„И“, настави старац, „поново се зачу Његов глас: Пошто си увек молио да твоји ученици буду удостојени заједно са тобом Царства Небескога, ето, дакле, докле си се ти узвисио, а докле они. Принуди их да се узвисе до твог духовног делања, па ћеш добити оно што тражиш. Је судим праведно и награђујем свакога према његовим делима.“

Из Великог
Сћаречника

**Једнодушно борите се за
вјеру Јеванђеља,
заповеда апостол вере
(Флп. 1,27)**

Кад се један брат твој бори за веру Јеванђеља, било унутра у себи или око себе, било са својим страстима или са демонима или са људима безверним, кривоверним и маловерним, ти не смеш мировати, него мораш му притећи у помоћ. Уз тебе и све остале хиљаде и милиони православних. Борбу једнога примају сви, и од борбе свију не сме ниједан изостати. Апостол вере наређује свима а не једноме: Једнодушно борите се - сви.

У старија времена, када су групе хришћанских мученика страдали за веру јеванђелску, сви остали хришћани притицали су им у помоћ. Једни су их обилазили по тамницама, други им слали дарове, трећи се бринули о деци њиховој или о старим родитељима, четврти су се молили Богу за њих.

И ти тако чини! Кад се неки брат твој бори за веру јеванђелску, веру свету православну, притеци му у помоћ и пружи му помоћ, да лакше буде. Помози му или руком, или језиком, или молитвом и добром жељом пред Богом. И сви тако нека чине. Јер његова борба, твоја је борба, и његова победа биће твоја победа.

Борба за веру борба је за душу; борба за душу борба за прави живот; борба за прави живот борба је за једну вредност већу и вишу од свега света и свега у свету. Јер Христова су уста изрекла ону велику реч: шта користи човјеку да цео свет задобије а душу своју из-

БОРБА ЗА ВЕРУ

губи? Заиста велика и света реч, изречена од најсветијих уста.

Шта ће користити цео свет рецимо завојевачу света кад легне на самртни одар? Хоће ли мислити у том часу растанка о ономе што оставља или о ономе што носи собом у вечност? О како ће му луда и смешна изгледати сва бор-

ба његова за оно што мора оставити а не за оно што мора понети! Цела борба промашена; цео век промашен! Јер се борио за туђе а не за своје. Добитак оставља у туђим рукама, а губитак узима собом и носи из овог света. Туђе отимао, своје изгубио. Удаљује се од гнева људског, а иде у сусрет гневу Божјем.

Зато ти и говорим, Србине брате: борба за веру то је борба за душу, а борба за душу то је борба за

главну имовину своју и за вечни живот. Не говорим ти у име моје, него у име свих предака својих, светих и витешких, који се Бога бојаше, за душу бринуше, и за веру борбу, и борбу, и борбу водише. Па чак и кад битке на светском попришћу изгубише, душе своје спасоше и у царство Христово се услишише.

„Ова је земља бедем хришћанства“. Тако писаше праћедови твоји из Милошевог Устанка православном цару руском када искаше од њега помоћ.

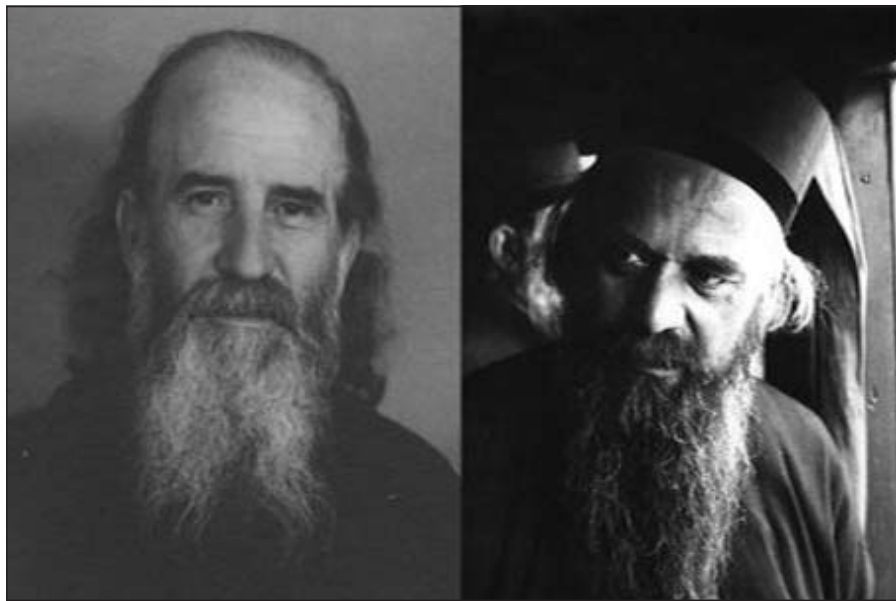
Тако Срби, праћедови твоји, схватише и назваше ову Божју земљу, ову твоју очевину и дедовину, Србине брате.

Преко хиљаду година ова земља је била бедем Хришћанства. Преко хиљаду година на њој је крст Христов час уздизан, час обаран. Но и кад је обаран од кривовераца, крст Христов скриван је у срце народно и тамо се сијао и блистао. У љутим временима робовања Срби су га скривали тамо где лопов не краде нити разбојник отима, скривали су га често али никада издали.

Оно што је од Бога намењено, не може се слабом руком људском обрнути. Јачи је Бог од човека, јачи од свега света. А Он, Свемоћни и Свезнајући наменио је овој земљи да буде бедем Хришћанства. Како велика и величанствена предодредба Божја за твоју земљу, Србине брате! Бог је одредио твоју земљу да буде бедем не чега маленог и малозначајног, или уског и пролазног, него да буде бедем вечног Хришћанства.

На Суду Страшном питаће Господ народ српски, како се борио на овом бедему? И како су дубоке ране његове за веру праву? И колико су дубока и широка гробља мученика српских за истину Христову? У Дан Свеопште Расплате јавиће се све сузе народа твог, избројати све ране, измерити сва крв, срачунати све жртве. И све ће се стоструко и хиљадструко платити онима који се нађу достојни и дароваће им се живот вечни. И срце ће се твоје радовати кад види и чује небесну славу твог народа.

Због тога ти говорим: бори се и не клони! Тајанствени сат времена, навијен руком Створитеља,

сваки минут избија и откуцава земни рок земнородним. На сваки откуцај анђели изводе из овог живота чете Божје, и пресељавају их у други свет. Кад избије твој минут, ти ћеш морати оставити све и поћи једино са душом својом. Бори се за душу, да би имао с чим поћи у онај свет. А борба за душу,

борба је за веру. Јер је речено и потврђено, да само душа са вером има намену и сврху. Душа без вере нема ни намене ни сврхе. Тако је речено и тако потврђено.

Пази, шта мрзиш а шта волиш. Кад се бориш за веру своју, љуби веру своју свим срцем својим, јер ти је она дарована од Онога који тебе љуби. Вера је дар љубави, та твоја вера, Права Вера Православна., Србине брате! Кад љубиш веру своју, љубиш Дародавца вере своје.

Страсти помрачују ум, и гасе кандило вере. Кад се бориш са страстима својим, мрзи страсти своје свим срцем својим.

Безверство пустоши душу, чупајући све божанско семе из душе. Безверство је жива смрт, гора од сваке смрти. Кад се бориш с безверницима, мрзи безверство свом душом својом, али не мрзи човека на кога је пала губа безверства. Кад не мрзиш вола свога, на коме је куга; и кад не мрзиш

овцу своју, на којој је метиљ - како би мрзео човека, брата свога, на коме је губа безверства? Претешко је бreme безверства и само собом: немој товарити на брата твога још бreme мржње твоје.

Кривоверство је вера искривљена, скршена и смањена, као дрво буром искривљено и градом скршено. Кад се бориш с кривоверцима, мрзи кривоверство, у виду јереси и секта, свом душом својом, али не мрзи човека са вером искривљеном и осакаћеном. Кад не мрзиш дрво градом изломљено и осакаћено, како би мрзео човека, брата свога, у кога је вера искривљена и душа осакаћена?

МалOVERство је вера без плодова. Кад се бориш с малOVERницима, мрзи малOVERство свом душом својом, али не мрзи човека, брата свога, јер на њему је та болест и он је страдалник.

Кад не мрзиш пшеницу израслу и изђикалу, али без влата и зрна, не него бринеш како да јој помогнеш да би влатала, - како да мрзиш човека, брата свога, кога је снашла невоља, да има веру али бесплодну, и да му кандило вере буде не без уља али без пламена?

Бог ће ти помоћи, и ти ћеш победити.

Бог ће те благословити, и ти ћеш одржати веру своју, највеће благо своје, Србине брате мој!

Кад очуваш веру своју, очувао си душу своју. Кад очуваш душу своју, лако ћеш се растати са овим светом, и лако ћеш ући у живот вечни, који обећа Створитељ благословеним Србима Својим.

Ејиској Николај

ЕПИСКОП РАДНИК

Од отаца чусмо о неком епископу, који је напустио своју епископију и отишао у Теуполис где је живео радећи и помажући зидаре. У то време управник читаве источне области био је Ефремије, муж милостив и добродушан. Он је после земљотреса, који је уништио скоро сав град, обнављао јавне зграде. Једне ноћи Ефремије је спазио како је на главу радника који је спавао силазио огњени стуб. Исто ово је видео не само једном, два или више пута, већ веома често и будући зачуђен, размишљао је шта би то требало да значи. Ефремије није знао да је овај радник био епископ. Како је могао да зна кад је пред собом гледао човека рашчупане косе, прљавог одела, сиромашка измученог од заморног и исцрпљујућег посла? Једног дана је Ефремије позвао тог радника желећи да од њега самог сазна ко је он, и почео је да га испитује одакле је и како се зове.

„Ја припадам сиротињи овога града и немајући чиме да се издржавам, радим као радник и тако ме Бог храни преко мојих трудова.“

Подстакнут вољом Божијом, Ефремије на то рече:

„Уверавам те да те нећу оставити на миру све док ми не испричаш све о свом животу.“

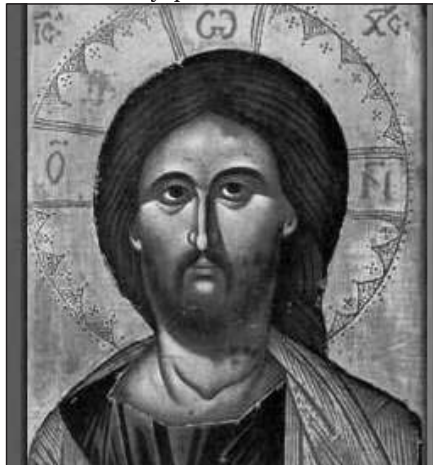
Епископ је увидео да више не може прикривати истину о себи.

„Дај ми реч да никоме нећеш открити причу о мом животу, а ја ћу ти рећи све о себи, сем имена мога и града из којег сам.“

Тада му се Ефремије закле: „О теби и твоје животу нећу говорити ништа све док Бог не буде желео да те узме са земље.“

Овај му тада рече:

„Ја сам епископ и, Бога ради, оставио сам своју епископију и дошао у ове непознате крајеве мучећи се и живећи као радник. Од рада мога обезбеђујем свој свакидањи хлеб. Што се тебе тиче, повећај милостињу колико год можеш јер ће те Бог ових дана

уздићи на апостолски трон Цркве у Теуполису да напасаш народ Божији, о којем се до саме своје крви трудио Господ Исус Христос, истинити Бог наш. Као што ти већ рекох, труди се око милостиње и Православља „јер се таквим жртвама угађа Богу“.

Када је Ефремије ово чуо прославио је Бога рекавши:

„Колико тајних слугу својих има Бог који су само Њему познати!“

Кроз неколико дана све се овако догодило.

ПАПА И ИСЛАМ: СУДАР СЕКУЛАРИЗАЦИЈА

*И Свјетлости свијетли у
тима, и тама је не обузе*

(Јован 1:5)

Када у четрнаестом веку православни хришћански император Константинопоља, који је изгубио највећи део својих територија и људи у разарању изазваном од стране муслиманских освајача, не види ништа добро у Мухамеду, можемо да га разумемо. Међутим, када га римски папа из двадесетпрвог века цитира, можемо разумети зашто муслимани протестују због његовог навођења цитата у савременом контексту.

Савремени контекст је тај, да су муслиманске земље окупиране од стране Западних сила. Уопштено, муслимани више нису нападачи, већ нападнути и понашају се као што се увређене жртве по целом свету увек понашају, уз суrove одмазде.

Бомбардовани у Гази и Либану, где су живели у избегличким камповима скоро шездесет година, окупирани у Ираку и Авганистану, увређени од стране бившег лидера Италије, који је инвазију Запада назвао „крсташким ратом“, муслимани имају право да се осећају оштећенима. Међутим,

муслимани који су запалили лик папе Бенедикта XVI, који угрожавају цркве и свештенике у својим земљама, претећи им смрћу, подсећају нас на муслиманске фанатике, који су недавно протествовали у Лондону, са слоганом: „Смрт онима који говоре да је ислам насилан“.

Заиста је необично да римски папа, наводно непогрешив, може да учини овако погрешан корак. (Наравно, рећи ће се да његове опасности нису „ex-cathedra“ - његова непогрешивост има ослобађајућу клаузулу). Институционализовани римокатолицизам има дугу историју насиља. Уствари, он је обележен насиљем још од свог почетка у једанаестом веку. Тако, било на Сицилији, на Британским острвима, Иберијском полуострву, Светој Земљи, Кипру, средњој и источној Европи, или југоистоку Француске, крсташки походи су били само римокатолички цихади, који су вероватно, побили више православних хришћана и Јевреја него муслимана и сигурно уништили, иначе прилично срдачне односе, између муслиманских досељеника у Светој Земљи и хришћанских православних житеља.

Неко би такође, могао поменути инквизицију („Побијте их све, Бог ће препознати своје!“), „ратове религија“ у шеснаестом веку, угњетавање православних од стране империјалистичке Пољске у седамнаестом веку, коме су уследиле унијатске духовне преваре; или покољ православних у Хрватској и у Босни у двадесетом веку (одговорнима за геноцид је 1945. године, пружено уточиште у

Ватикану, одакле су их потом тихо пребацивали у католичку Аргентину и фашистичку Шпанију, где су помрли од старости). Чињеница да је злогласни мрзитељ Јевреја, Пол Тувије, био скриван скоро педесет година у римокатоличким манастирима у Француској и потом откривен тек деведесетих година, такође није за углед Ватикану.

На жалост, насиље и угњетавање од стране Ватикана се наставило до данас, уз угњетавање православних од стране римокатолика у Пољској, Словачкој, Украјини, Хрватској (опет) и сада на Косову. Зато, када се римски папа жали на религијско насиље, то није ништа друго него лицемерје. Заиста, то није ништа више „рационално“ од логике муслиманских цихадиста. Мада се у погледу личности папе мора рећи да је он само талац, заробљеник институције и Западног рационализма који он представља.

А ни ругање протестантског света није ни од какве користи. Институционални католицизам има своје злочине, од Латинске Америке до Индокине, али и протестантизам такође има своје злочине. Тако су у деветнаестом веку Британска влада и трговачки интереси успоставили светско царство, под изговором евангелизације домородаца. То царство је искоришћавало, осиромашило и огорчило, њему потчињене народе широм целог света. Скоро једино у Африци су „урођеници“ примили Јеванђеље, једино могуће оправдање за то царство. Чак и ту, међутим, Африканци до данас морају да одвајају Јеванђеље од замки Западне културе. У двадесетом веку Британско царство је пало, само да би било замењено једним другим протестантским царством, америчким. И овде је, као оправдање, била мисија „цивиловања“, у којој се иронично користе речи „слобода“ и „демократија“, са циљем оправдања угњетавања.

Уствари, „демократија“ једва да постоји у Западним државама, у којима њихове мањинске владе делају без обзира на мишљења својих народа. Културно, чак се и угледна Западна демократија не извози без индивидуалистичког протестантског менталитета (то објашњава зашто су најдемократскије земље на свету Скандинавија и Швајцарска - управо из разлога што су оне, по својој културној традицији, „најчистије“ протестантске земље).

Приметно је да половина хришћанских мисионара, који су данас Американци, такође, виде

своје успехе ограничене на земље подвргнуте „американизацији“ у последњих педесет година: Латинска Америка, Јужна Кореја, Филипини, итд. Њихово „јеванђеље“ такође, још увек је део компромитоване и дубоко секуларне Западне културе.

Данашњи, протестантски усмерени „крсташи“ у Ираку и Авганистану, до сада би требали да знају да је напасти нечију туђу земљу најлакши начин да се створи „побуна“. Немци су ово схватили. Пошто су напали Француску 1940. године. Ниоткуда, створио се Покрет отпора у Француској. За савезнике, француски припадници Покрета отпора су били борци за слободу и хероји; за нацистичке освајаче, они су били оно што данашње владе Запада називају „терористичким побуњеницима“. Нападни нечију земљу и твоји бивши пријатељи тамо ће ускоро постати твоји непријатељи. Није тешко. Зар не можемо да учимо од историје?

Чињеница је да институционални католицизам, „Ватикан“, већ скоро хиљаду година носи злочине на својим раменима. Међутим, ако би се политика уклонила из католичког веровања, институционализована религија уклонила из вере, Рим уклонио од католицизма, имали би веома другачији поглед. Католицизам без идеологије, без папизма, без Ватикана, без угњетавања, изгледа нам као концепт за поштовање. Уствари, то је оно у шта већина обичних католика верује. Али, онда то не би више био католицизам - већ нешто друго - сродно Хришћанству. Римокатолицизам

као институција и његова државом изманипулисана протестантска деца, образују не толико цивилизацију, колико секуларизацију. Институционално Западно хришћанство у савезништву са овим светом нераздвојно је секуларно.

Проџа Андреј Филијс

Чињеница је да институционални ислам такође, носи на својим раменима злочине од преко хиљаду година. Међутим, ако би политика била уклоњена из муслиманског веровања, институционална религија уклоњена од вере, цихад уклоњен од ислама, имали би прилично другачији поглед. Ислам без идеологије, без „исламизма“, без фанатизма, без угњетавања, изгледа нам као концепт за поштовање. Уствари, то је оно у шта обични муслимани верују.

Али, тада више не би било ислама - већ нечег другог - сродног хришћанству. Ислам као институција, и његова државом изманипулисана шиитска деца, образују не толико цивилизацију, колико секуларизацију. Институционални ислам је у савезу са овим светом нераздвојно секуларан.

У протеклим годинама, нарочито од 11. септембра 2001. године, много се говорило о „судару цивилизација“, у вези са такозваним „хришћанским“ (т.ј. у ствари секуларним, Западним) светом и светом ислама. Међутим, истинске цивилизације се не сударају, већ сарађују.

Данашњи муслиманско-западни сукоб није судар цивилизација, већ судар два различита секуларна система, заинтересованих за моћ, територију и природна богатства (нарочито нафту, али такође и воду, све више).

Демони, који живе у празном дому ових секуларних цивилизација, не могу се истерати политичком, војном, економском, или институционалном религијом, било којом од ових, већ духовном. Сваки покушај да се свет организује без духовне визије осуђен је на пропаст, јер не узима у обзир утемељену духовну природу и судбину човечанства. Само онда, када људи почну да говоре о духовном, непомешаним са нечијом од осталог, почећемо да видимо мир и склад у овом ожалашћеном и помраченом свету, који сада безобзирно жури према свом крају.

Ошаци АНДРЕЈ Филијс

ОДГОВОР ЉУДИМА КОЈИ СУ БЛАГОНАКЛОНИ ПРЕМА ЛАТИНСКОЈ ЦРКВИ

(О нејраведном величању њајисѣа умишљеним достѣјансѣвом њихове цркве)

Узалуд се неки од православних задивљују постојећом пропагандом римске цркве, умишљеном самоодрицању и делатношћу њених мисионара и усрђу латинских сестара милосрђа и неправилно приписују латинској цркви ту важност, као да тобож, након њеног отпадања од Православне Цркве, ова последња није остала иста, већ има неопходност да се сједини са њом. Након строгог истраживања ово мишљење се показује као лажно; а енергична латинска делатност не само да не изазива задивљеност, већ напротив, побуђује велико сажалење у срцима људи који добро мисле и разумеју истину.

Православна Источна Црква, од апостолских времена па до сада чува неизмењено и неповређено од новачења, како учење Јеванђелско и Апостолско, тако и Предање Светих Отаца и одлука Васељенских Сабора, на којима су богоносни мужеви, скупљајући се из целе Васељене, саборно саставили божанствени Символ Православне Вере и, објавивши га јавно целој Васељени, на сваки начин савршеним и потпуним, запретили страшним претњама свако додавање Символу, или изостављање, или измену или промену макар једног слова у њему. Римска црква је давно отпала у јерес и новачења. Још је Василије Велики изобличавао у томе неке епископе Рима, у својој посланици Јевсевију Самосатском. „Истину они не знају, и не желе да је знају; са онима који им истину објављују, они се расправљају, а сами јерес утврђују“. (Окруж. посл. Бр. 7).

Апостол Павле заповеда да се удаљујемо од људи које је јерес повредила, и не тражити сједињење са њима, говорећи: „Човјека јеретика по првоме и другоме савјетовању клони се, знајући да се такав изопачио, и

гријеши; самога себе је осудио.“ (Тит. 3, 10-11). Саборна Православна Црква није пар пута, већ много пута покушала да уразуми римску цркву; али ова је, без обзира на сва праведна убеђивања прве, упорно остала у свом погрешном начину мишљења и деловања.

Још у седмом веку у западним црквама родило се лажно мудровање, да Дух Свети исходи и од Сина. У почетку, против овог новог умовања устајале су и неке папе, називајући га

јеретичким. Папа Дамас тако о њему говори у одлуци Сабора: „Ко о Оцу и Сину мисли исправно, а о Духу Светом лажно, тај је јеретик“ (Окруж. посл., М 5). То исто потврђивале су и друге папе, Лав III и Јован VIII. Али, велики део њихових наследника, заневши се правом владавине, и нашавши у томе, за себе мноштво светских

користи, дрзнули су се да измене Православни догмат о исхођењу Светог Духа, упркос одлукама седам Васељенских Сабора, а такође и упркос јасним речима Самог Господа у Јеванђељу: „Који од Оца исходи“. (Јн. 15, 26)

Али, пошто једна заблуда, коју не сматрају заблудом, за собом увек вуче другу, и једно зло рађа друго, тако се и догодило са римском црквом. Тек што је успело да се јави тако лажно мудровање, да Дух Свети исходи и од Сина, тако је одмах родило и сличне њему изданке и са собом увело мало-помало друге новотарије, које великим делом противрече у Јеванђељу јасно осликаним заповестима Спаситеља нашега, као: кропљење уместе погружења у Тајни Крштења, одузимање Божанске Чаше од мирјана и употреба бесквасног хлеба уместо квасног, искључивање из Литургије божанског призивања Свесветог и Животворног Духа. То је такође увело и новине, које нарушавају древне апостолске обреде Саборне Цркве, као: уклањање крштене деце од Миропомазања и примања Пречистих Тајни, уклањање ожењених од свештенства, признавање папе за непогрешиво лице и за Христовог заменика и друго. На тај начин, разрушила је целокупни древни апостолски чин савршавања скоро свих Тајни и свих црквених одлука – чин, који је одржала најдревнија и света и Православна Црква Рима, која је тада била најчаснији део Свете, Саборне и Апостолске Цркве. (Окруж. посл. М 5, тачка 12).

Али, главна јерес римске цркве, не по суштини, већ по деловању, јесте измишљени догмат првенства, или тачније, гордо тражење власти епископа Рима над друга четири Источна патријарха. Ради ове власти, следбеници римске цркве су свог папу по-

ставили више правила и одлука Васељенских Сабора, верујући у његову непогрешивост. Али каква је та папска непогрешивост, сведочи историја која не лаже. О папи Јовану XXIII, у одлуци Констанцког сабора, говори се: „Доказано је да господин Јован папа јесте грешник окорели и непоправљиви, био је и јесте безаконик, праведно окривљен за човекоубиство, за тровања и друга тешка злодела, који је често и упорно пред различитим великашима потврђивао и доказивао, да душа људска умире и гаси се заједно са људским телом, слично душама животиња и скотова, и да умрли никако неће васкрснути у последњи дан“. Безакоња папе Александра VI и његових синова су били толико монструозна да се, по мишљењу савременика, папа бринуо о успостављању на земљи царства сатаниног а не Царства Божијег. Папа Јулије II се постојано појио крвљу хришћана, ради својих циљева, наоружавајући један народ против другог. (Духовн. Беседа 1858. г. I, 41). Постоји и много других примера о великим забудама папе; али сада није време да говоримо о њима. При таквим историјским сведочанствима и повређеношћу јеретичким учењем и папиним заблудама, да ли се паписти праведно надимају умишљеним достојанством римске цркве? Да ли праведно понижавају Православну Цркву, која своју непогрешивост заснива не на неком лицу, већ на учењу Јеванђелском и Апостолском, на правилима и одлукама седам Васељенских Сабора и девет Помесних Сабора? На овим Саборима су присуствовали богонадахнути и свети мужеви из целе васељене, и установили све оно што се тиче духовних потреба Цркве, сагласно са Светим Писмом. Да ли онда правилно поступају паписти, који ради световних циљева постављају личност свога папе изнад правила Васељенских Сабора, сматрајући свог папу непогрешивим?

Због свих наведених разлога, Саборна Источна Црква је прекинула општење са римском црквом, као црквом која је отпала од истине и од правила Саборне Православне Цркве. Римски епископи, како су запо-

чели гордошћу, њоме и завршавају. Они се напрежу да докажу да је тобож Православна Саборна Црква отпала од њихове помесне цркве. То је неистина, па чак и бесмислица. Истина сведочи да је римска црква отпала од Православне Цркве. Иако паписти ради умишљене истине, истичу да је њихова патријаршија у време јединства са Саборном Православном Црквом, међу пет била прва и најстарија; али то само због царског Рима, а не по некаквом духовном достојанству или власти над другим патријаршијама. Неправедно су они своју цркву назвали Католичанском тј. Саборном. Део се никада не може називати целином; римска црква је до свог отпадања од Православља састављала само петину јединствене Саборне Цркве. Посебно се римска црква не треба називати саборном, из разлога што је одбацила одлуке Васељенских Сабора, следујући својим лажним умовањима.

Некима се у очи баца бројност и свуда присутност следбеника латинске цркве, и зато они који нетачно мисле, сматрају: зар латинска црква због тога није дужна да се назива Васељенском или Саборном? То мишљење је веома погрешно, јер се нигде у Светом Писму посебно духовно право не приписује мноштву и многобројности. Господ је јасно показао да се признак Истинске Саборне Цркве не закључује у мноштву и бројности, када у Јеванђељу говори: „Не бој се, мало стадо, јер би воља Оца вашег да вам даде Царство.“ (Лк. 12, 32). Постоји и примеру Светом Писму који не иде у корист мноштву. Након Соломонове смрти, за време његовог сина, Царство Израљево се поделило; Свето Писмо десет колена представља као отпале, а два колена, који су остали верна свом дугу, као колена која нису отпала. Зато се узалуд латинска црква труди да докаже исправност своју мноштвом, бројношћу и свуда присутношћу. Признак Васељенске Цркве на Васељенским Саборима означен је сасвим другачије од стране Светих Отаца, тј. саборно је утврђено: веровати у Једну, Свету, Саборну

и Апостолску Цркву, а не просто у васељенску или свуда раширену цркву. Римска црква иако и свуда по васељени има своје следбенике, пошто не чува свето саборно и апостолске одлуке, већ се уклонила у новотарије и лажна мудровања, никако не припада Једној, Светој и Апостолској Цркви.

Такође, веома погрешно расуђују Латинима благонаклони, који, прво, мисле да након отпадања западних од Православља, у Саборној Цркви нешто недостаје. Штета је одавно отклоњена премудрим Промислом – оснивањем Православне Руске Цркве на северу. Друго, као да ради пређашњег старешинства и ради бројности римске цркве, Православна Црква има потребу за сједињењем са њом. Ипак, једно је суд човечији, а друго суд Божији. Апостол Павле јасно говори: „Какву заједницу има свјетлост с тамом?“ (2. Кор. 6,14) – тј. да се светлост истине Христове никада не може помешати са тамом јереси. Латини не желе да оставе своју јерес, и упорни су, како о њима сведоче, у стварности већ вековима испуњене речи Василија Великог: „истину они не знају и не желе да знају; са онима који им истину јављају, споре и сами утврђују јерес“, како је речено горе.

Благонаклони према Латинима уместо тога требало би да боље расуђују о реченом у псалмима: „Ненавидим цркву лукавих“ (Пс. 25,5) и да жале о људима, који су ради власти и среброљубља, и других светских циљева и удобности, узмутили скоро целу васељену уз помоћ инквизиције и лукавих језуитских сплетки, а и до сада смућују и жалосте Православне у Турској преко својих мисионара. Латински мисионари се не брину да у хришћанску веру обраћају Турке староседеоце, већ се старају да са истинитог пута уклоне православне Грке и Бугаре, употребљавајући за то свако злонамерно средство и превару. Зар то није лукавство, и зар није злобно лукавство? Зар је мудро тражити јединство са таквим људима? Да ли због тога треба да се дивимо умишљеној ревности и умишље-

ном самоодрицању тих делатника, тј. латинских мисионара и сестара милосрђа? То су без сумње жалосни подвижници. Они се старају да обраћају и приводе људе не Христу, већ свом папи.

Шта још рећи на питања: да ли се латинска црква и друга исповедања могу називати Новим Израиљем и ковчегом спасења? И како разумети евхаристију садашње римске цркве? Новим Израиљем се може називати само Црква Правоверујућа, а црква повређена јеретичким мудровањем не може. Свети Апостол Јован Богослов говори: „Од нас изиђоше, али не бијаху од нас; јер да бијаху од нас, остали би с нама; али да се покажу да нису сви од нас“. (1 Јн. 2, 19). А Свети Апостол Павле говори: „један Господ, једна вера“ (Еф. 4,5) тј. само је једна вера истинита, а није свако веровање добро, како неразумно мисле они који су се одвојили од једине истините Цркве, о којима Свети Апостол Јуда пише: „да ће се у последње вријеме појавити ругачи који ће ходити по својим безбожним жељама. Ово су они који стварају раздоре, чулни су и Духа немају“ (ст. 18, 19). Ако су туђи Духу истине, како се називају Новим Израиљем? Или како некоме могу да буду спасавајуће пристаниште, када и једно и друго не може бити без благодати Светога Духа. У Православној Цркви се верује да се хлеб и вино у Тајни Евхаристије претварају призивањем и силаском Светог Духа. А латини, како је горе речено, сматрали су непотребним овај призив, и то искључили из своје литургије. И тако, онај ко разуме – нека тако мисли о евхаристији латинској.

И питање: ако је, како је речено, осим Једне, Свете, Саборне и Апостолске Цркве каквом се назива и каква јесте Црква Православна, тако сумњиво спасење других вероисповести: зашто се у Русији отворено не проповеда ова истина? На то је одговор веома једоставан и јасан.

У Русији је допуштена толеранција вера и иноверни једнако као и православни заузимају важне дужности: начелници образовних установа су у

највећем делу иноверни; начелници губернија и градова често су иноверни: команданти пукова и батаљона – неретко су иноверни. Чим духовно лице почне да отворено проповеда да ван Православне Цркве нема спасења, иноверни на положају се вређају. Због таквог положаја, руско духовништво као да је и задобило навику и укорењену особину да говори о том предмету увијено. А може бити, неки су, из тог истог разлога, и од свагдашњег обраћања иновернима, а још више од читања њихових дела, почели да снисходљиво мисле у вези са надом спасења и других вероисповедања.

Упркос духу кротости и мирољубивости и трпљења Православне Цркве и њених пастира и следбеника, на Западу се у протеклим вековима следбеницима различитих хришћанских вероучења, а и сада веома издаје толико мноштво књига против учења Источне Цркве, да би их тешко било прочитати, а камоли оценити њихову вредност.

И иако су такве књиге уопште испуњене клеветама, баснама, преко-

рима, очигледним измишљотинама и лажима, посебно интелектуалним отровним лукавим сплеткама, са очигледним циљем да се у Европи образује дух, непријатељски према Источној Цркви, посебно према нашој отаџбини, да се поколеба вероучење наше Православне Цркве, да се уклоне са пута истине њени следбеници: оне се издају под примамљивим називима, у пријатним облицима, са таквом типографском лепотом, да и невољно привлаче радозналост читалаца; тада ће се наравно и у нашој отаџбини, где ова издања пролазе мрачним путевима, наћи не мало оних, који имајући површна схватања и предметима хришћанског учења, не могу, а да се не занесе мислима противним Истини. Посебно су се сада против Православних наоружали писци латинске цркве, објављујући власт свога папе и своје римске цркве над свим владама и помесним Црквама и народима света; претежно су тиме сада заузеле језуите у Француској, који се, користећи се распрострањеношћу француског језика, напрежу да са некаквом грозничавом делатношћу, помоћу дела на том језику, насаде свуда свој начин мишљења, противан вероучењу и јерархијском устројству Источне Цркве – не штедећи ради тог циља и најчудовишније измишљотине, очигледне лажи и несавесна изопачавања историјских истина. Многи од образованих православних људи, читајући та дела на француском језику, а не читајући своје на руском о вероучењу, лако могу да поверују лукаво измишљеној лажи уместо Истини, коју они не познају добро.

Ономе ко жели да детаљно зна разлоге због кога су паписти тако далеко одступили од Православља, корисно је да прочита недавно изашло издање о односима римске цркве са другим црквама – Авдија Востокова. У тој књизи у другом делу, посебно су значајна места о заклетви латинских бискупа своме папи и о клеветама паписта за Православне, стр. 49, 60 и 137.

Свети Амвросије Ойћински

ЈЕДНА ПРЕПОРУКА ЗА ВЕЧНОСТ

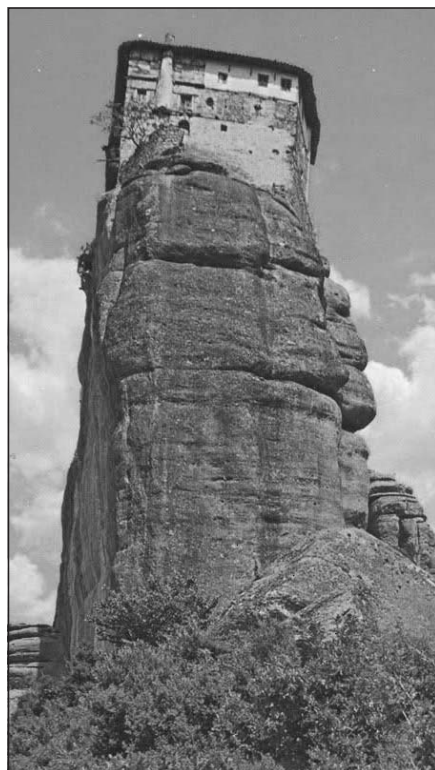

Сваки млади човек, када започиње професионалну каријеру, пожељно је да има писмене препоруке од угледних личности којима ће посведочити своје способности. Познато је да добра препорука увек отвара пут ка успеху. Шта рећи у случају када једну такву препоруку даје велики Апостол незнабожаца - Свети Павле, наводећи карактеристично: „Препоручујем вам пак Фиву сестру нашу, која је слушкиња код Цркве у Кенхреји.“ Овакву препоруку од Апостола Павла успела је да добије ђакониса Фива, једна скромна хришћанка коју ће ова препорука одвести у незаборав, а нас подсетити на њен велики допринос Цркви (установљава ђакониса је постојала у првој хришћанској Цркви. Ђаконисе нису имале никакву везу са вршењем Светих Тајни. Једноставно, помагале су у подучавању и крштавању жена. У случају преке потребе доносиле су Свето Причешће у куће жена да се не би дало повода оговарању и осуђивању свештеника и ђакона. У првој црквеној заједници имале су одговорну улогу у делима милосрђа и бриге о болесним и сиромашним).

Ову равну апостолима Светитељку којом се поносе Кенхреје код Коринта и коју заборав времена није успео да избрише, представљамо у овом тексту као пример хришћанке која је посветила цело своје биће служби ближњима и ширењу имена Господњег.

У житијима светих њено име се не помиње. Једини и веродостојан из-

вор података о Светој Фиви даје нам Апостол Павле у посланици Римљанима (16, 1-2). Ову посланицу Апостол Павле је написао у Коринту у који је преко мале луке Кенхреје на домак овог града стигао у зиму 58. године. Ослањајући се на препоруке помесне Цркве у Кенхрејама, налази верног сарадника у лику Фиве, хришћанке која се ревностно залагала за ширење Христовог дела на земљи. Пожртвовано, са храброшћу, љубављу, савесно и изнад свега преданошћу Христу, па онда великом Апостолу Павлу, Фива се прихватила службе у овој црквеној заједници.

Старала се о болеснима и нејаким, а привела је крштењу многе жене, надгледала је ред у храму и припремала тзв. „трпезе љубави“ за убоге и сиромашне. Све ово радила је са жарком ревносту која се не може поредити. Како дакле да на основу свега овога не задобије похвале и поверење првог међу апостолима: „Препоручу-

јем вам пак Фиву сестру нашу, која је слушкиња код Цркве у Кенхреји, да је примите у Господу као што приликује светима, и да јој будете у помоћи у свакој ствари коју од вас затреба, јер је она многим помогла, и саме мени“ (Рим. 16, 1-2). Овако пише Римљанима велики Апостол незнабожаца Павле за Фиву којој поверава ову посланицу да је она уручи хришћанима у Рим.

Павлова посланица Римљанима је по теолошком садржају једна од најзначајнијих и прва је у низу апостолских посланица у кодексу књига Новог Завета. Павле је наиме сматрао за дужност да пише хришћанима у Риму како би их учврстио у вери и припремио за његов скорашњи долазак. До тада, ниједан од Апостола није ишао у Рим и Црква као установа још увек није била учвршћена. Павле је стога имао јаку жељу да посети Рим и да он званично оснује прву Цркву у овом граду. Боравећи у Коринту, користи као прилику скорашњи полазак Фиве за Рим, те њој поверава да она уручи ову значајну посланицу верницима у Риму.

Као ауторитативна личност и увек исповедајући истину, Павле није уобичавао да додељује похвале и титуле особама које то не заслужују. Из тог разлога све што наводи за Свету Фиву вредно је нашег дивљења и пажње. Павле Фиву оловљава сестром и сврстава је у ред светих, истиче да је Фива била заштитница многих људи али и њега самог и без двоумљења је препоручује хришћанима у Риму. Из његових посланица сазнајемо такође да су се Трифена, Еводија, Апфија, Јунија, Хлои и друге хришћанске „трудиле у Христу“ за наставак његовог дела на земљи. Способна и динамична трговкиња порфиром, Лидија, постаје прва особа која прима хришћанско крштење и њена кућа прва Црква. Између свих њих ипак само Фиву оловљава сестром и својом заштитницом, чи-

њеница која ће остати запажена од стране великог црквеног оца Светог Јована Златоустог да карактеристично напише: „Погледај колико је велича Апостол, јер пре свих других њу помиње и назива је сестром. Није ситна ствар то да се назове сестром Павла... Како да није блажена ова која ужива толико сведочанство од Павла и којој је дато да помогне њега, проповедника целе васељене“.

На основу свега реченог, јасно нам је да је Фива превазишла слабу женску природу и да је са храброшћу и одважношћу успела да изведе до краја значајну мисију уручења Павлове посланице Римљанима. Била је особа у коју је Павле имао пуно поверење и ословљавање „сестра“ овде нема опште значење на основу којег смо сви браћа и сестре у Христу, него наглашава пре свега особину сараднице и равне апостолима Светитељке. Препоручује такође да је прихвати Римљани онако како то приличи светима, тј. особама које неуморно раде на сопственом усавршавању и обожењу. На крају исповеда да је Фива заштитила мноштво хришћана али и истог овог Апостола, примењујући тако потпуно у пракси закон љубави којем нас учи Господ. Храбра у одлуци и непоколебљива у вери Света Фива нам пружа светли пример хришћанке која је жртвовала своје постојање ради високог циља који јој је поверен.

Данас у Кенхрејама, малој луци код Коринта постоји храм посвећен Светој Фиви, подигнут залагањем и трудом сестринства манастира Светог Патапија. Сваке године мноштво мештана се окупи у храму на свечано богослужење изражавајући тако захвалност својој Светитељки и заштитници. Света Фива слави се 3. септембра.

*Пријрема и слободни љревод:
Монахиња Алексија*

ИЗМЕЂУ НЕБА И ЗЕМЉЕ

Рече старац: Од неких светих људи, који у себи имају Христа, чули смо како говоре о договору који су склопила четворица светих свештеника (старешина), показујући поверење владичанском гласу који рече: „Ако се двојица од вас сложе на земљи у било којој ствари за коју се узмоле, даће им Отац мој који је на небесима“ (Мт. 18, 19). Сложише се да на овоме свету живе као једна душа, да им живот једнако траје и да се опет заједно нађу на небесима.

Тројица од њих са много трпљења живљаху у подвигу као безмолвници у пустињи. Четврти их је служио у њиховим свакодневним потребама. Двојица од њих се упокојише у Христу и одоше из живота и беху одведени на исто место упокојења. Друга двојица, онај који их је служио и један од безмолвника, остадоше на земљи.

Служитељ паде у телесни грех лукавим дејством демона. Једном од Светих Отаца би откривено да су двојица упокојених стараца молила Бога за служитеља говорећи: „Предај брата да га растргне лав или нека друга звер, како би се опрао од греха и дошао овамо где смо и ми, само да се не прекрши наш договор.“

Брат пође, као и обично, у послушање. Када се враћао безмол-

внику, пресрете га лав и хтеде да га усмрти. Безмолвник дознаде за то из откривења. Устаде на молитву и почне молити Бога за тога брата. Лав сместа застаде. Али двојица стараца, који се већ беху упокојили, замолише Бога: „Владико, молимо Те, допусти да буде растргнут, како би дошао овамо и боравио у овом блаженству заједно са нама. Немој, свети Боже, да услишиш молитву другог брата који се за њега моли на земљи.“

С друге стране, старац се у својој келији дуго и са сузама молио и усрдно молио Бога да буде милостив према брату и избави га од лава. Бог услиши старчев вапај и рече оцима на небесима: „Праведно је да услишим онога. Ви сте овде слободни, ослобођени свих напора и животних тегоба, а он је уморан од животног напора и подноси борбе које су на њега подигли нечисти духови. Праведно је, дакле, да њему учиним љубав, а не вама.“

Лав одмах оде од брата. Он се врати у келију и затекне старца како лије сузе због њега. Исприповеди му шта му се догодило и исповеди му свој грех. Сазнао је да се Бог сажалио на њега и покаја се. И после кратког времена доспе до оног ступња духовности на коме је претходно био.

Куцну и његов час, па се и ова двојица упокојише у Христу. Прозорљивом светом старцу, кога смо мало пре споменули, би откривено да се сва четворица налазе на истом месту, баш онако како обећа Господ наш Исус Христос „Који не обмањује“ (Тит. 1, 2).

Из Великог Сѣаречника

Ако ћемо се хвалити, киме ћемо се хвалити? Пазите, браћо, како ја постављам питање: не кажем чиме ћемо се хвалити, него киме ћемо се хвалити. Ако се неко хвали стварима, хвали се нечим; ако ли се хвали људима, хвали се неким. Скупљи су људи од ствари, и хваљење људима боље је од хваљења ствари. Неко се хвали својим заслужним претцима, неко васпитаном децом, неко верним пријатељима, неко својим херојским народом. Такви су људи племенитији и виши од оних који се хвале чопорима свиња или дијамантима или бисером или сребром или златом или прстењем и минђушама и скупим хаљинама, или колима и коњима и другим сујетним бременима, којим товаре лађу свога живота да би потонула пред капијом Раја.

Ми, Срби, као народ имали би се и киме и чиме по хвалити. Али, ако ћемо се уздићи изнад себе и изнад своје имовине, и похвалити се неким који је најсјајнији украс наше историје и највећа вредност нашега живота, онда ћемо се хвалити Спаситељем света, Господом Исусом Христом.

Дакле, три су ступња хвале којом се људи и народи могу хвалити. Најнижи је ступањ кад се неко хвали ствари ма, тј. нечим. Виши је ступањ кад се неко хвали људима, тј. неким. А највиши је кад се неко хвали Богом створитељем својим.

Хоћемо ли се ми, Срби, хвалити културом својом? Шта је култура? То су рукотворине људске, дела руку људских. То су ствари. Ако се будемо хвалили културом, онда ћемо се хвалити нечим, а не неким; хвалићемо се мртвим стварима, а не разумним бићима. Бићемо дакле на најнижем ступњу хвалисања. А могли би се хвалити својом културом; ваистину могли би; јер смо је имали и јер је имамо.

СРБИ И ЕВРОПА

Ваистину могли би пре многих других, кад то не би било испод стида и достојанства. Европа се хвали културом; Срби никад у историји својој нису се хвалили културом.

Ако се дакле почнемо хвалити културом, скренућемо са свога пута и ударити туђим путем. То смо били и учинили, скренули смо са свога пута и ударили туђим путем, због чега смо и пострадали као никад и нико...

Ако се Европа хвали културом, она се хвали не неким, него нечим. Јер, и други народи имају своју културу, те им европска није потребна. Неки пак народи, као Индијани и Кинези имају културу много лепшу, разрађенију и утанчанију, од европске културе, због чега они и мрзе и презиру европску културу. Зато кажемо: ако се Европа хвали културом, она се хвали ничим.

Да је Европа остала хришћанска, она би се хвалила Христом, а не културом. И велики народи Азије и Африке, иако некрште-ни, но духовно настројени, то би разумели и ценили. Јер, и ти народи хвале се сваки својом вером, својим божанствима, својим верским књигама: неко кораном, неко Ведама, или другим. Не хвале се они, дакле, делима руку својих, својом културом, него нечим што сматрају вишим од себе, управо највишим у свету. Само се европски народи не хвале ни Христом, ни Христовим Јеванђељем, него се хвале својим опасним машинама и јефтиним фабрикатама, тј. културом својом. Последица тога

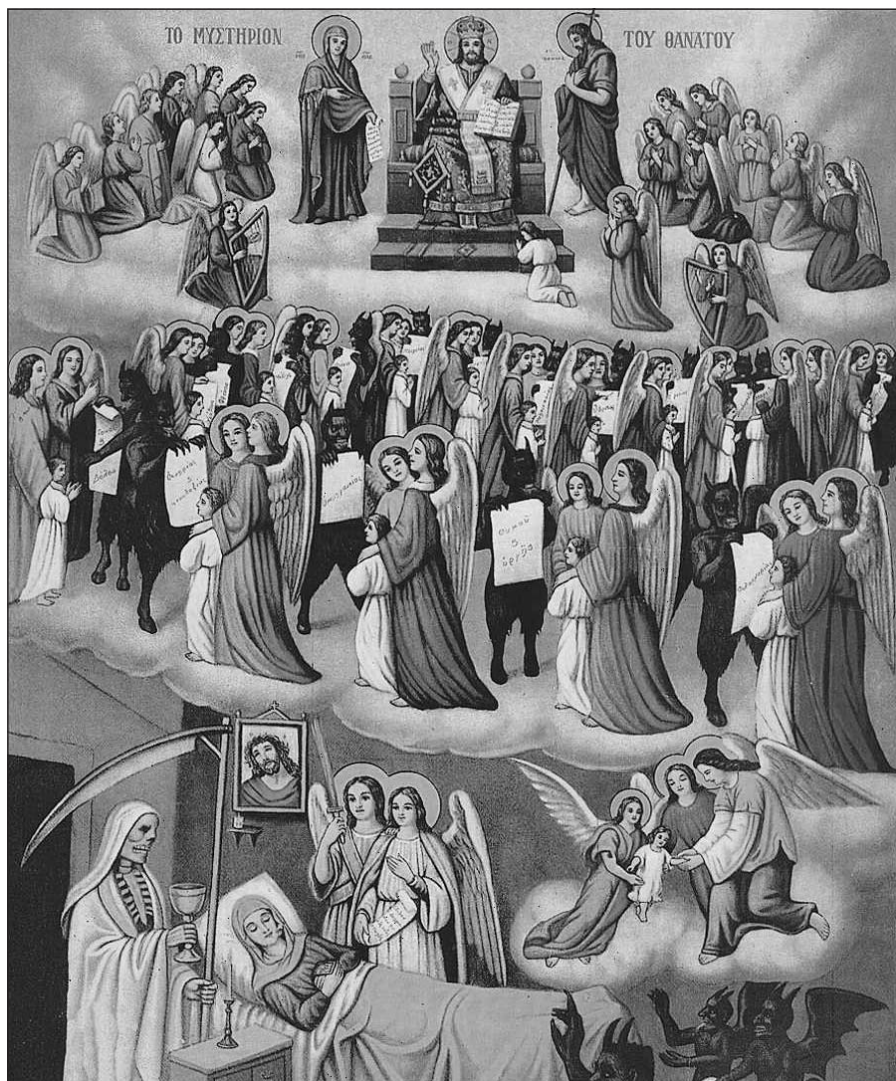
европског самохвалисања намећљивом културом, јесте то што су сви нехришћански народи омрзли Христа и хришћанство. Омрзнувши оно што је мало омрзли су и оно што је највеће. Омрзнувши европске производе и људе, омрзли су и европскога Бога. Но, авај, Европу то и не боли. Она је пре свију омрзла и одбацила свога Бога. До тога незавидног положаја довео је европско човечанство његов погрешан развој под утицајем једне погрешне цркве кроз последњих девет стотина година. Нису зато криви европски народи; криви су духовни вођи народни. Није криво стадо; криви су пастири.

Да је среће Европа би се хвалила хришћанством као својим најдрагоценијим наслеђем и највећим достојанством. То би требало да буде, и то је било првих векова после Христа, тј. да је Европа била тезоименита хришћанству, да се истоветовала са хришћанством. Слављење Христа и проповедање Христа свима континентима и свима народима, то је била Богом одређена мисија европског континента. Ван хришћанства Европа нема ничим да се похвали. Без Христа Европа је најсиромашнији просјак и најбезочнији пљачкаш овога света.

Србија је сусед Европе, али Србија није Европа. Нека помогне Европи, ако хоће и може, али нека се не улева у Европу и не губи у Европи. Речју: нека буде с Христом, нека се хвали Христом и ничим више, па ће се небесна светлост просути пред њом на путу. И знаће куда иде. Ви деће свој прави пут. Нека прославља Христа од сад као и до сад, и неће се постидети. Нека је од Христа Србији милост, а Христу од Србије слава и похвала на век века. Амин.

Свјетли Владика Николај

РАЗЛУЧЕЊЕ ДУШЕ ОД ТЕЛА

Постави брат старцу овакво питање: „Да ли спасаење доноси име које неко стекне, или његово дело?“ А ево старчевог одговора: „Знам једнога брата коме су једном, док се молио, дошле помисли да би хтео да види душу једног грешника и душу једног праведника у тренутку када се растаје од тела.

Бог није хтео да га ражалости због те његове жеље. И тако, док је седео у келији, уђе један вук.

Зубуима га ухвати за одећу и почне га вући напоље. Он устаде и пође за њим, све док га не доведе до неког града. Вук га онде остави и оде.

А остаде изван града у манастиру где је живео човек надалеко чувен као велики отшелник, који је сада био болестан и чекао да му дође крај. Брат виде за њега припремљене многобројне свеће и кандила. Цео град је плакао, мислећи како им је Бог молитвама

великог отшелника даривао хлеб и воду. Уопште, говорили су да је цео град Бог спасао његовим молитвама, па, према томе, ако се њему нешто догоди, сви су пропали.

Дође и онај неизбежни час, када угледа брат анђела смрти из ада са огњеним трозупцем. А зачује и глас, који рече: „Како ми ни једнога часа душа његова није пружила спокојство, тако ни ти немој имати милости док му будеш узимао душу, а ни он неће имати вечнога покоја.“ Потом анђео смрти сјури огњени трозубац у његово срце и, дуго га мучећи, извади његову душу.

После тога брат уђе у град, седе на неко место и заплака. На тргу угледа неког непознатог брата, болесног, одбаченог, без икога да се о њему стара. Остаде уз њега један дан. У часу када је он умирао, брат угледа арханђеле Михаила и Гаврила како долазе по његову душу. Један стаде са десне, а други са леве стране и тако су чекали, тешећи му душу и тражећи да је преузму.

Душа, међутим, није хтела да напусти тело. И Михаилу рече Гаврилу: „Одвој је, па да идемо.“ А Гаврило му одговори: „Добили смо заповест од Владике да је узмемо тако да је не заболи. Зато не можемо да је присиљавамо“. Тада арханђел Михаило јаким гласом повика: „Господе, каква је Твоја воља за ову душу, јер она не жели да напусти тело?“ Потом зачу глас који рече: „Шаљем сада Давида са китаром и све псалмопојце, како би чула њихово појање и са радошћу изашла. Зато не примењујте силу.“

Сиђу сви и стану око душе. А она, док су они појали химне, скочи право у руке арханђела Михаила. И тако, пуна радости, оде на небеса.“

Из Великог Сјаречника

ВЈЕЧНАЈА ПАМЈАТ

Ана Ђуреиновић

У недељу, 10. марта ове године, пред почетак свете Литургије, после краће болести, уснула је у Господу, кога је неизмјерно вољела, у Источно Сарајеву протиница Ана Ђуреиновић. Опијело је служено 11. марта у цркви Светог Петра Зимоњића у Војковићима, а служило је 53 свештеника и три ђаконa. Овом опростажном чину присуствовао је велики број пријатеља и поштовалаца лика драге нам покојнице.

Општајући се од протинице, протојереј-ставрофор Ранко Билинац је у својој бесједи описао њено име које ће остати упамћено као образац свих врлина којима може бити украшена душа једног смртника у овом земаљском животу, јер је она, чистим и поштенним животом и радом, достојно испунила дужност праве хришћанке.

Свјетлост дана, Ана је угледала у Пелагићеву, у честитој и благородној породици Славка и Љепосаве Бабић, на Ђурђевдан 1965. године. Рођена је као пето дијете и расла је уз три сестре и два брата. Васпитавања је била од дјетињства у православној црквености и искреној побожности, тако да је од своје ране младости завољела Цркву и њено благољепије. По завршеној средњој школи упознала се са младим богословом Чедом Ђуреиновићем из Жепча и, 12. октобра 1985. године склопили су брак. Било је то вријеме када су се многи стидили да кажу да имају свештеника у породици. Бити свештеник значило је бити жртва, и само личности пуне вјере и љубави према Богу и животном сапутнику, прихватале су да буду попадије.

Прво мјесто њиховог службовања било је Сарајево, Стара црква, па Калиновик и Војковићи – Источно Сарајево.

Ана је из своје куће, из мајчиног крила и нарамка, понијела оно најљепше, понијела је лијепо васпитање и здрав и исправан однос према породици и свакоме. Да је тако, Ана је то цијелог свог живота свједочила. Живот у Калиновику, па опслуживање Обља, Улога, Миљевине, поготово у вријеме ратних збивања, није им био нимало лако. Претрпили су са тим народом свашта, али остали су, и свијетла образа дошли у Војковиће. Откако су прешли у Војковиће, провиђела дана од посла, скоро да нису имали. Градња храмова, парохиског дома, спомен капеле, фрескописање храма. Много бриге и труда су уложили око организовања Сабора Српског народног пјевања у Војковићима да би постао традиционални сабор. И да су имали довољно новца за радове, а нису, требало је све то стићи. Колико ли је само радника нахранила и напојила, колико састанака одворила у дому, а само с намјером да се више и боље уради. Све јој је ово било на првом мјесту, а она и њено здравље иза свега. Иако је имала тешку операцију срца прије пет година, занемарила је себе и, увијек је говорила: само да овај храм буде живи храм, да ово мјесто буде право српско мјесто, да је народ задовољан и да се имају гдје састајати и ради молитве и ради весеља.

Ана је била десна рука и вјерни друг своме Чеду. Била је узоран родитељ и узор свештеничке супруге. О другим људима говорила је само лијепо. Ако то нису заслуживали, онда није говорила ништа. Бог је обдарио разумијевањем и мудрошћу, способношћу да стимулише и себе и друге људе на рад. Била је критична и самокритична, имала је истанчан осјећај за добро. Њу су увијек красиле урођена висprenост и интелигенција, префињеност понашања према свима, уз достојанствено држање, без било какве примјесе поданштва, у свим животним приликама, према свима људима, без разлике на вјеру, пол и узраст. Њено господство и отменост украшавале су њу и њен дом и ријетке су особе такве стамености, такве непоколебљивости, такве духовне и моралне снаге каква је била Ана.

Тешко је у овом моменту набројати све врлине и красоте које су прожимале духовно биће Анино. Из ње је увијек зрачила права хришћанска доброта,

скромност, благод, истинско разумијевање и љубав према свима. Знала је да живот наш овдје, на земљи, има смисла само онда када је оплемењен вјером у Васкрслога Христа. Она је кроз овај живот, и као супруга, и као мајка и Српкиња, ишла храбро и достојанствено само зато што јој је савјест истински била измирена и са Богом и са људима. Вјеровати у Бога чврсто и одлучно као протиница Ана, значи пребацити мост са земаљске на небеску обалу, гдје бесмртност почиње и тоне у благу вјечност.

Цијелу себе је уградила у свој дом, своју породицу и српство. Трудил се да њен дом буде и остане прави домаћински дом. У њему је као права домаћица са својим Чедом подизала и школовала дјecu, дочекивала и сиромаше и богате, и стидне и страшне, али се никад није никог застидила, није ни пред киме врата свога дома затворила.

Од ње смо се учили свему: љубави, поштовању, праштању, дружељубљу и братољубљу. Имала је велико срце, срце у коме су многи нашли мјесто.

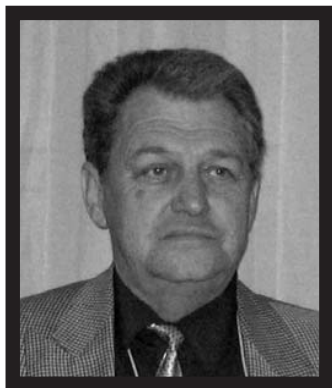
И поред великих обавеза налазила је времена, али опет, имала је времена зато што је умјела са својим Чедом да усклади све, и да редовно буде у храму, да обилази светиње, да посјећује родбину и пријатеље, да се нађу и у радости и у жалости, и због тога је била изузетно поштована и уважавана.

Протиница Ана је напустила овај свијет скромно, тихо и мирно, јер је такав био цијелокупан њен живот. Њена душа је на путу ка Царству Божијем, и зато нека јој је блажен пут у Господу. Молимо се Васкрсломе Христу да помилује протиницу Ану и уврсти је међу спасене у Царству своме, гдје нема туге, бола и уздисаја, већ гдје су радост и мир у Духу Светоме. Господ који је позвао протиницу у Царство своје, нека подари проти Чеду, сину, ђакону Немањи, кћеркама Милице и Николини, снахи Снежани, сестрама и браћи небеску заштиту и утјеху у превеликом болу, јер је Он „Отац милосрђа и Бог сваке утјехе“.

Дјеца драге нам протинице, могу бити поносни на своју мајку која им је уз проту Чеда усадила побожност, доброту, племенитост и честитост, а поштовање и сјећање на њу спојити са молитвама које ће узносити за спас душе њене. Са светима упокој Господе душу уснуле протинице Ане, и учини јој међу нама вјечни помен. Амин.

*протојереј-ставрофор
Ранко Билинац*

ВЈЕЧНАЈА ПАМЈАТ

Златко Далфого

У среду, 13. новембра 2013. пресџало је да куца љлемениџо срце нашеџ драџџ љриџаџеља и сарадника Злаџка. На оџиџелу, од њеџа се оџпросџио љроџџоје-реџ-сџаврофор Боџдан Сџанишиџ следеџим риџечима:

Поштована браћо и сестре, ожалошћена родбино,

Са великом невјерицом примио сам тужну вијест о упокојењу нашег Златка. Тог момента налазио сам се у Вишеградској Бањи код цркве Светог Јована - тамо гдје је покојник, заједно са својом супругом, више година не радио, већ помагао свим својим бићем, уљепшавајући свети храм и околину и примајући госте са свих страна. Ако случајно нису били ту чуло би се питање: „А гдје су онај господин и госпођа што овдје раде?“ Сви смо негдје журили, а он је увијек имао смисла и стрпљења са гостима. Ту, и са њима, сви су били задовољни: и дјеца за коју су биле спремне играчке, а и

старији који су могли попиту кафу и чашицу пића, што је била новина у нашем крају. Само је једно правило било, да се прије посужења и неких других активности уђе у свети храм и Богу се помоли.

Није сувишно рећи да се сав његов живот по доласку из Сарајева одвија у, и око цркве. На одласку са овог свијета опет је био под сводовима светог манастира. Тамо гдје је поред стотина имена, погинулих у прошлом рату, исписано и име његовог сина. Попут послушног монаха ту се нашао, и опет, пошао је из манастира, да би, и поред одговарања због здравственог стања, помагао. Посебно се његова помоћ истицала манастиру у Варадишту, гдје се заиста није штедио. Његов живот се састојао у помоћи свима и свему. То је био његов живот, па све до последњег даха. Знао је да је вјера без добрих дијела мртва.

Златко је са својом супругом дошао у Вишеград по Дејтону и, са многим породицама, населио се у Незуке. Као што знате било је ту стотину и више породица. На изненађење многих, брзо су се организовали, а ја као њихов парох био сам свједок свега. Све су материјално изгубили, што се у догледном периоду може надокнадити, али животи најмилијих не могу. И поред свега нису се предавали, што говори и ново насеље у Гарчи. Опет је у најужим рукаводствима градње и изградње био Златко.

Добро срце нашег Златка престало је куцати тамо гдје се редовно поје света Литургија и гдје ће се за његов покој молити свештенмонаси. Престало је куцати на половини пута између Сарајева и Вишеграда, јер је он подједнако припадао и једном и другом граду. Једнако је био вољен и поштован и овдје и тамо.

Поштовани сродници, Господу је једино зано, што нас наш покојник напушта сада, а не касније. Молим се, да вам уручи сваку милост и утјеху, посебно супрузи Стојанки, сину Дубравку и унуци Ани, како би што лакше поднијели овај изненадни губитак.

Драги Златко, ово пар ријечи, које си ти без сумње заслужио, нека ти буду помоћ на путу према твојим већ преминулим сродницима. Нека ти Господ опрости животна сагрјешења и прими у Царство Своје, тамо гдје нема патње, бола и уздисаја. Са свима вама заједно, браћо и сестре, молим се да чује позив: „Добри и вјерни слуго, у малом си ми био вјеран, над многим ћу те поставити; уђи у радост Господара свога.“

Бог душу да ти прости и помиљује, а све присутне награди обиљем свог милосрђа. АМИН.

*Проџојереџ-сџаврофор
Боџдан Сџанишиџ*

ПОСЛЕДЊИ ПОЗДРАВ

ЗЛАТКУ

Сви ми осећамо данас, бол, тугу, и свима нам је потребна утеха. Потребно је нешто да нам бол ублажи, да бисмо ово лакше издржали, треба нешто да нас оснажи... ЗНАШ ДОБРО ДА СИ ТО УВЕК ЧИНИО.

ЗНАШ, НЕДОСТАЈЕШ свима, а ја желим загрљај, смајлић преко Скајпа, цветић, позитивну енергију.

Добро, ево признаћу пред свима да сам твоја размажена такозвана кћер. Коју си размазио и још нечем научио ... да верујем.

И ја заиста верујем, да те Бог наградио врлинама које мало ко од нас искрено може рећи да поседује.

Цитираћу молитву Филарета Московског:

„Господе, дај да будем оруђе твог мира: тамо где је мржња да сејем љубав, где је врећање - праштање, где је раздор - слогу, где је тама - светлост, где је жалост - радост.“

Ти имаш све те особине.

Знамо сви присутни твоје присуство је увек доносило мир, љубав, веру и наду, светло на крају тунела, а пре свега осмех.

Ето такав је био чика Злаја за живота, такав ће остати у нашим сећањима.

Сада када је његово срце, изненада престало да куца, остају нама свима само сећања и успомене.

Неком на заједнички рад, неком на дружење, приче и шале.

Остају нам успомене на једног великог човека добре и племените душе, човека великог срца, доброг комшије и великог пријатеља. Сви ми са великом тугом доживљавамо овај догађај и саосећамо бол у срцима његових најближих, који су остали без њега, изненада, остали без његове љубави и топлине. Остали без њега а да нису испунили све заједничке планове, да нису остварили сва надања, да нису одсањали све снове.

Од свега остаје само туга, остаје бол у души, бол у срцу, остају сузе, остају успомене на неизмерну доброту, несебичност, на његову племениту душу, велику љубав, правичност, скромност, смерност, дружељубивост, чистоћу морала, човекољубље, уздржаност, трпељивост, на његову ревност у поштењу и правди, на његову духовитост...

Не говорим све ово зато што је обичај да се о мртвима говори само оно што је добро и само оно што их краси. Говорим оно што мислим, чега се сећам и што ми је на души.

Чика Злаја је заиста био изузетан, одан својој породици, и веран животни сапутник својој супрузи, истинољубив и праведан човек, са много врлина, човек достојан поштовања и дивљења.

Његови најближи могу бити поносни, што су имали супруга, оца деду, брата, зета, течу, ујака. Ми остали можемо бити поносни

што смо имали доброг и оданог верника, саговорника, суграђанина, пријатеља, комшију, познаника....

И ја заиста верујем да постоји вечни живот и да је драги Бог мог чика Злају за сва добра што је међу нама учнио уделио награду вечног живота и подарио спокој међу својим светима.

Опет на „задатку“. Знам моли се за нас грешне.

Знам како ћу да се оснажим.

Молићу се сваки дан, а ти ћеш ми помоћи.

Знам.

Молићеш да услиши моју молитву.

Мили Анђеле

*У својој добротџи Боџ ми
Те је дао да ме водиш,
Чуваш и њосветљујеш,
И враћаш ме на њрави њуџ
кад залућам*

*Охрабри ме када сам
малодушна,
Ућеши када сам њужна
И њоучи када џрешим.*

*Помози ми да њосћанем
Бољи човек
И да ме једноџ дана њриме
У своје друшћиво
Анђели и свеџи небески.*

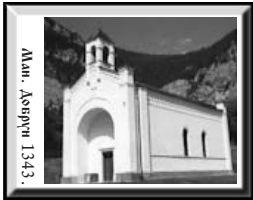
Амин.

Покој вечни дај му Господе.

С поштовањем, неизмерном захвалношћу, безграничном љубављу.

Волим те највољеније.

Твоја њакозвана кћер

Ман. Аврчи 1343.

Ман. Бача 1341.

ДАБРОВ ИНФОРМАТОР

Број 47

У СОКОЦУ СЛУЖЕНА СВЕТА АРХИЈЕРЕЈСКА ЛИТУРГИЈА ПОВОДОМ ЈУБИЛЕЈА МИТРОПОЛИТА НИКОЛАЈА

У храму Светог пророка Илије у Сокоцу у суботу, 14. септембра, служена је Света архијерејска литургија поводом 60 година свештеномонашког и 40 година архијерејског служења у Српској православној цркви /СПЦ/ Његовог високопреосвештенства митрополита дабробосанског господина Николаја.

Литургију су служила њихова преосвештенства сремски Василије, банатски Никанор, осјечкопољски и барањски Лукијан и умировљени зворничко-тузлански Василије.

Епископ сремски Василије је у пригодној бесједи говорио о животном путу митрополита Николаја и његовом монашком и архијерејском служењу.

Владика Василије навео је да је митрополит Николај често говорио да два манастира сматра као највећу школу живота – Девич и манастир Светог архангела Михаила у Крки.

„Манастир Девич на том светом распетом Космету, јер свакодневна чуда која је чинио Свети Јоаникије Девички снажила

су његову вјеру и љубав према монаштву док манастир Светог архангела Михаила у Крки, који је стар 663 године, има пребогату ризницу духовног и културног блага" - рекао је епископ сремски Василије.

Преосвећени Василије је истакао да је митрополит Николај уложио велики труд и напор у обнови манастира Крке, у зидање нове зграде Богословије, подизање манастира Светог Саве у Аустралији, као и подизање

многобројних цркава, парохијских домова и црквених сала.

Владика Василије је напоменуо да је највећи подухват високопреосвећеног Николаја васпостављање старе сарајевске Богословије и Богословског факултета у Фочи, препознатљивих у цијелом православљу.

„Вазнесењем Дабробосанске митрополије, чије су светиње у вихору рата уништене и оштећене, подигнуте су нове и обновљене девастиране, а круна свега је обновљени манастир Добрун. Изграђено је 26 нових цркава, а 17 обновљено" - истакао је епископ Василије.

Он је подсетио да је Митрополија дабробосанска подмлађена, јер је у њој рукоположен 61 свештеник и 13 ђакона.

На Литургији су додијељена признања свештеницима Митрополије дабробосанске којима их је одликовао митрополит Николај.

Златним орденом Светог Петра Дабробосанског одликован је протојереј-ставрофор Милорад Љубинац са Сокоца, а чином архимандрита протосинђел Симеон Перенчевић, настојатељ манастира Светог Саве у Горњој Лијесци код Вишеграда.

Правом ношења напрсног крста одликован је протојереј Борис Бандука, парох у Сокоцу, а правом ношења црвеног појаса Александар Секулић, ђакон храма Светог Илије на Сокоцу.

Чином протојереја одликовани су свештеници Живко Васић, Новица Ђебић, Александар Видковић, Ненад Тупеша, Владимир Ступар и Златко Богдановић.

ПАТРИЈАРХ ИРИНЕЈ СТИГАО У МИТРОПОЛИЈУ ДАБРОБОСАНСКУ

Његова светост патријарх српски господин Иринеј дошао је у суботу, 14. септембра, у дводневну посјету Митрополији дабробосанској гдје ће у недјељу, 15. септембра, у 9.00 часова у Саборном храму Рођења Пресвете Богородице у Сарајеву служити Свету архијерејску литургију поводом 60 година свештеномонашког и 40 година архијерејског служења у Српској православној цркви /СПЦ/ Његовог високопреосвештенства митрополита дабробосанског господина Николаја.

Дочек патријарху Иринеју приређен је у Саборном храму, гдје је у његову част служена доксологија којој су присуствовали митрополит Николај, епископ осјечкопољски и барањски господин Лукијан, свештеници и

монаси Митрополије дабробосанске, те вјерници из Сарајева, Источног Сарајева, Пала, Сокоца и других мјеста из Републике Српске, БиХ, и Србије.

Ријечи добродошлице патријарху Иринеју упутио је његов домаћин високопреосвећени Николај изразивши радост што је дошао да заједно са њим и свештенством прослави 40 година архипастирског служења митрополита Николаја.

Подсјетивши да је хиротонисан у септембру 1973. године, владика Николај је истакао да се трудио да што боље ради на проповједи и ширењу Јеванђеља Христовог.

„Ако је нешто у нашем раду добро и вриједно, ако је јеванђелско и православно, то поред нас припада и људима с којима

смо радили и онима од којих смо учили вјечне Истине Божије" – рекао је митрополит Николај.

Захваливши митрополиту Николају, свештенству и вјерујућем народу на дивном дочеку, патријарх Иринеј је истакао да, иако долази директно из САД гдје је

ПАТРИЈАРХ ИРИНЕЈ СЛУЖИО У САБОРНОМ ХРАМУ У САРАЈЕВУ

Његова светост патријарх српски господин Иринеј служио је у недјељу, 15. септембра, Свету архијерејску литургију у Саборном храму Рођења Пресвете Богородице у Сарајеву, поводом 60 година свештеномонашког и 40 година архијерејског служења у Српској православној цркви /СПЦ/ Његовог високопреосвештенства митрополита дабробосанског господина Николаја.

Патријарху Иринеју саслуживали су преосвећени епископи: бачки Иринеј, осјечкопољски и барањски Лукијан, шумадијски Јован, захумско-херцеговачки Григорије, крушевачки Давид, умировљени захумско-херцеговачки Атанасије и моравички Антоније.

Његова светост додијелио је митрополиту Николају орден Светог краља Милутина, највећег градитеља цркава, што је и чинио и високопреосвећени Николај.

У обраћању великом броју вјерника патријарх Иринеј је запитао да ли има ишта љепше него служити

имао обавеза још неки дан, није могао да пропусти прилику да не буде на обиљежавању јубилеја митрополита Николаја – узвишене и предане архијерејске службе Богу и нашем народу.

„Није мали период 40 година и Ви сте у том периоду цијелог себе дали Цркви Христовој, Цркви Светосавској. Од првих дана Ваше службе, Ваше пастирске мисије обављали сте одговорну службу и дужност у нашој Цркви. Све сте то спроводили на најбољи начин, онако како то Господ жели и како је то Црква очекивала од Вас као од једног од најугледнијих архијереја СПЦ“ – истакао је патријарх Иринеј.

Његова светост је нагласио да јубилеј који слави митрополит Николај није само његов него и Митрополије дабробосанске и цијеле СПЦ.

„Чинили сте све на најбољи начин и сада заиста можете да кажете: жХвала ти Господе на подршци Твојој на овој светој и апостолској мисији Богу и нашем вјерујућем народу православномж. Нека Господ за тај велики труд који сте уложили Цркви својој и народу своме да оно што даје онима који му вјерно служе – да нам још дуго поживите, да дјелу-

јете према моћи и снази коју вам је Господ дао, на славу Божију, а на радост и добро Цркве наше и нашег благочестивог народа“ – рекао је патријарх Иринеј.

Констатујући да је „овај благочестиви народ, заједно са нашим народом у осталим крајевима, доживио велику трагедију и страдање“, патријарх Иринеј је нагласио да дјецу која су се данас окупила у великом броју у храму види као наду не само својих родитеља него и Цркве и наше будућности.

„Видим овдје нашу будућност, нашу младост, оно што је Цркви данас и свагда најпотребније“ – истакао је патријарх Иринеј.

Његова светост истакао је да је Црква дом Божији и да је Црква као њежна мајка која је увијек била са нама у времену добрих дана и радости, али и у времену страдања, туге и невоље.

„Поред страшне голготе коју сте претрпјели, дјелимично и сада трпите, Господ је тај који ће нам дати снагу да издржимо и да останемо вјерни, својој вјери, Цркви, историји, традицији и култури. Не малаксавајте у вјери својој, нади и ревности за име Божије, за правду његову“ – поручио је патријарх Иринеј.

спод не оцјењује вриједност једног народа по његовом броју, него по ономе што даје, како служи Богу и своме народу. Ви који сте преживјели многе трагедије, за које смо и ми чули, останите вјерни Господу своме, Цркви и вјери својој" – поручио је патријарх Иринеј и поручио присутнима али и свим православним вјерницима да чувају вјеру и Цркву своју, јер за то вриједи живјети и жртвовати живот свој.

Патријарх српски истакао је да с крстом који носимо потврђујемо чији смо, кога слиједимо. „Ми смо онога који је крст на рамену носио и на њему разапет био, њему слиједимо и зато страдање не схватамо као проклетство него као дар Божији" – рекао је патријарх Иринеј.

Његова светост је истакао да се „ми не молимо Богу само за свој народ, него за све људе, свих народа, свих култура и боја, јер смо сви дјеца Божија".

Ректор Богословије у Нишу протојереј-ставрофор Милутин Тимотијевић, школски друг митрополита Николаја, у бесједи по благослову патријарха Иринеја, рекао је да ништа не смије да нас веже за овај свијет и ништа не смије да буде важније од љубави наше према Богу, јер је Бог највећа истина, и у исто вријеме љубав.

„Пошто је он први показао љубав према нама, ми смо дужни да пођемо ка њему и да га славио због живота вјечнога. Нико нам у овом свијету не може дати као што он може да да, а то је живот вјечни. Христос је та истина и тај живот којем тежимо. Никаква друга љубав нас не може спасити, па чак ни врлине, ако немамо љубави према Христу према једином Спаситељу и пријатељу нашем" – рекао је отац Милутин.

Прота Тимотијевић рекао је да многи не знају да је Христос једина светиња у свим нашим животима, јер све друге вриједности бивају и пропадају, а само та вриједност остаје у вјечности.

Током литургије патријарх Иринеј уручио је одликовања свештеници-

Богу и народу, као што је то чинио митрополит Николај у протеклих 60 година.

Истичући да је то света апостолска служба коју Господ награђује и у овом и у оном животу, патријарх Иринеј је рекао да је бити свештеник и епископ у овом времену у нашем поднебљу заиста велики подвиг и велика жртва, „подвиг који је народ наш подносио заједно са својом светом Црквом".

„Епископ нема свога живота, јер он живи животом своје Цркве, свог вјерујућег народа. Митрополит Николај је својој Цркви послужио на најбољи начин и то на мјестима и у приликама које нису биле нимало лаке, али чинио је оно што је Богу

живот и сво своје биће дао својој Цркви и своме народу" – нагласио је патријарх Иринеј.

Његова светост је истакао да је Црква митрополиту Николају на томе веома захвална, али да су ријечи захвалности слабе да изразе оно што владика Николај заслужује.

„Зато ће наше недостатке допунити Онај који награђује свако добро дјело, сваки труд и подвиг. Благодаримо Господу на свему што је дао митрополиту Николају" – истакао је патријарх Иринеј.

Његова светост рекао је да је Литургија служена у Сарајеву - некад великом и славном српском граду, а данас граду остатака Срба православних.

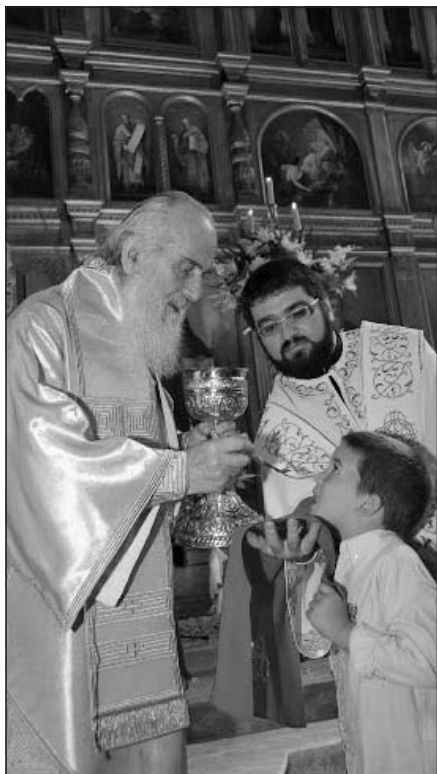
најмилије, а његовом народу и Цркви најпотребније и никада у томе није изневијерио. То је наш понос и радост цијеле Цркве - што смо имали таквог човјека који је сав свој

„Не тако давно у Сарајеву је живјело више од 150 хиљада Срба, а данас их је мали број. Али Господ је посијао сјеме, а оно има моћ да се оплођава, расте и умножава. Го-

ма којима их је одликовао митрополит Николај. Чином протојереја одликовани су парох которачки протонамјесник Милорад Вујић, парох сарајевски јереј Вања Јовановић и старјешина Саборног храма у Сарајеву јереј Борислав Ливопољац.

Достојанством синђела одликовани су сабрат манастира Добрун јеромонах Михаило Боровић и настојатељ манастира Светог Георгија на Равној Романији јеромонах Андреј Ковачевић.

Достојанством протонамјесника одликовани су парох мокрањски јереј Драган Матић и парох вишеградски јереј Александар Топаловић, а протођакон Митар Танасић из Сарајева одликован је Златном плакетом Светог свештеномученика Петра Дабробосанског.

На крају Литургије, мноштво вјерника, међу којима је био и велики број дјеце, приступило је Светим даровима Тијела и Крви Христове којима их је причестио Патријарх Иринеј.

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ УПРИЛИЧИО ТРПЕЗУ ЉУБАВИ ЗА БРОЈНЕ ЗВАНИЦЕ

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај уприличио је у недјељу, 15. септембра, у Источном Сарајеву, поводом обиљежавања јубилеја 60 година монашког и 40 година архијерејског служења у Српској православној цркви /СПЦ/, трпезу љу-

јарх Иринеј је истакао да је преуређан што је имао прилику да присуствује овој свечаности владике Николаја.

Његова светост, коме је митрополит Николај у знак захвалности за долазак на прославу поклатио архијерејску одежду, рекао је да му је драго што вла-

бави за Његову светост патријарха српског господина Иринеја, архијереје СПЦ, свештенство и монаштво Митрополије дабробосанске, представнике Римокатоличке цркве и Јеврејске заједнице у БиХ, те политичког и јавног живота из Републике Српске.

Трпези љубави присуствовали су епископи бачки Иринеј, осјечкопољски и барањски Лукијан, шумадијски Јован, захумско-херцеговачки Григорије, кручевачки Давид, умировљени захумско-херцеговачки Атанасије и викарни моравички Антоније.

Честитајући митрополиту Николају велике јубилеје, патри-

јарх Николај прославља ове јубилеје, јер су пријатељи и познају се из младих дана када су заједно изучавали школе.

Патријарх Иринеј поздравио је присуство свечаности представника Католичке цркве и Јеврејске заједнице, изразивши жаљење што нема и представника Исламске заједнице у БиХ, „који су наша браћа“.

„Доста је било рата и мржње. Вријеме је да се окренемо миру и љубави“ – истакао је патријарх Иринеј, додајући да је митрополит Николај доста учинио на помирењу у БиХ.

Митрополит Николају велике јубилеје честитао је и директор

Секретаријата за вјере Републике Српске Јово Турањанин, изасланик председника Републике Српске Милорада Додика

ствени су само великим и даровитим људима који својим способностима и духовношћу свуда стварају атмосферу оптимизма

и председника Владе Републике Српске Жељке Цвијановић.

„Поносан сам да сам имао Вашу подршку за посао којим сам се бавио“ – истакао је Турањанин који је митрополиту Николају поклатио позлаћено Јеванђеље.

Директор Канцеларије за вјере Владе Србије Милета Радојевић захвалио је митрополиту Николају за све жртве које је поднио заједно са својим народом „у овом тешком и смутном времену“.

„И он и његово свештенство преживјели су тешко вријеме“ – рекао је Радојевић који је митрополиту Николају такође уручио пригодан поклон.

У име свештенства и монаштва Митрополије дабробосанске митрополиту Николају јубилеје је честитао протојереј ставрофор Ранко Билинац.

„Од Вас смо научили како се приступа послу, како се човјек цијелим својим бићем ставља у службу Цркве и свога народа, јер Ваш рад и Ваша мисија свој-

и повјерења у стварне вриједности живота“ – истакао је Билинац.

Прота је навео да се митрополит Николај прихватио свете и апостолске службе у тешком времену када је у Митрополији

дабробосанској и цијелој нашој помјесној Цркви постојала велика духовна опустошеност, проблемима и изазовима.

„Требало је у том времену, не само настављати оно што су други прије Вас радили или бар започели, него, врло често, ако не и најчешће, почињати од нуле“ – нагласио је Билинац.

Прота је истакао да је Божјим промислом у најсудбоноснијем тренутку по српски народ, Цркву и свештенство 1992. године, у страшном вихору рата, када се зло помијешало са човјековом душом и кад је српском народу преко Дрине запријетила опасност од потпуног уништења, митрополит Николај преузео кормило Епархије дабробосанске са сједиштем у Сарајеву.

„Те и наредних година ни Сарајево, ни више од половине своје епархије нисте могли ни видјети ни обићи. Без свога дома, без крова над главом, чинили сте невјероватне напоре обилазећи своју паству, пробијајући се понекад и кроз куршуме и гранате, да би окупили, подарили благослов, храбрили своје

свештенство да преживи и да буду достојни свога светог позвања, како би подијелили судбину свога народа. Дијелили сте

ПАТРИЈАРХ ИРИНЕЈ ПОЗВАО САРАЈЕВСКЕ СРБЕ ДА САЧУВАЈУ СВОЈУ ВЈЕРУ, КУЛТУРУ И ЈЕЗИК

Његова светост патријарх српски господин Иринеј посјетио је у недјељу, 15. септембра, зграду Административног центра Града Источно Сарајево, гдје је разговарао са руководством Града, градских општина, те представницима Републике Српске у институцијама БиХ.

Патријарх српски је том приликом поручио да је најбитније да Срби, у времену велике духовне, моралне и материјалне кризе, опстану као народ, да сачувају своју вјеру, културу и језик, јер имају вјеру, културу и историју коју не смију да изневјере.

Патријарх Иринеј је нагласио да је Србима, и овдје и на Косову, најпотребније да се ослободе политичких партија и да треба да постоји једна јединствена партија српског народа, те да не чине ништа на сопствену штету, а у корист својих непријатеља.

„Морамо бити јединствени, јер то нам је нада за опстанак. Нису случајна она четири „С“. У Источно Сарајеву је та свијест о јединству присутна и надам се да ће та свијест остати” - рекао је патријарх Иринеј.

Његова светост поручио је да Административни центар града Источно Сарајево треба да буде мјесто окупљања народа, а народ треба да има повјерења у ову институцију и људе који раде у њој.

Патријарх српски Иринеј рекао је из Источног Сарајева одлази са најљепшим утисцима.

и добро и зло са својим народом” - навео је Билинац.

Прота је рекао да је митрополит Николај увијек, па и у посљедњем рату, на сваку мржњу одговарао љубављу, па и кад нам је било најтеже.

„Та Ваша огромна животна енергија, жртва, о којој смо ми свештеници често међу собом разговарали и дивили се, давала је и нама велику моралну обавезу да не клонемо духом и да издржимо у свим ратним тешкоћама” - истакао је Билинац.

Милован Бјелица, начелник општине Соколац, гдје је у ратном периоду измјештено сједиште Митрополије дабробосанске, истакао је да митрополит Николај већ више од пола вијека са својим народом и Православном црквом служи Господу, обнавља порушене цркве, подиже и освећује нове богомоље, подиже ниво толеранције и разумије-

вања међу народима – живи у духу Божанских закона.

„Само је Божије провиђење могло да доведе великог духовника, човјека који је својом благошћу и смиреношћу, даноноћним радом препородио ове крајеве. Градио је нове богомоље, подизао цркве изнова из пепела, учио младе како се постаје добар човјек, враћао заблудјеле својој вјери и православлу” - навео је Бјелица.

Према његовим ријечима Град Источно Сарајево и његове општине морају да буду неизмјерно захвални за оно што је на духовном плану урадио митрополит Николај.

„Митрополит Николај је у ратном времену више од било ког духовника урадио на помирењу народа у БиХ. Добро је позната његова улога у Међурелигијског вијећа БиХ” - рекао је Бјелица.

„Одлазим задовољан оним што се данас десило у српском Сарајеву и задовољан српским народом који овдје живи и лијепом, драгом и благословеном омладином" - поручио је патријарх Иринеј којег су поздравили бројни грађани који су се окупили испред новоизграђеног Административног центра града Источно Сарајево.

Градоначелник Источног Сарајева Ненад Самарџија истакао је да су поруке које је послао патријарх Иринеј биле јакe и да су изазвале јакe емоције код свих присутних.

„Патријарх је апеловао да српски народ буде јединствен и слојан, јер једино тако можемо да успијемо. Сви који су били тамо исправно су разумјели његове поруке и надам се да ће у својим пословима и радним задацима које обављају то и примјењивати", рекао је Самарџија.

Према његовим ријечима, патријарх Иринеј дао је свим учесницима сусрета храбрости и снаге да наставе да раде послове за народ за које су и бирани.

„Ова посјета пада у дане када обиљежавамо 20 година од оснивања града Источно Сарајево и крсну славу светог Петра Зимоњића Сарајевског. У овом граду је рођена Република Српска и установљене су многе институције Српске" - подсјетио је Самарџија.

Посјетом Источном Сарајеву, патријарх Иринеј је окончао дводневни боравак у Митрополији дабробосанској у оквиру које је у недјељу, 15. септембра, служио Свету архијерејску литургију у Саборном храму Рођења Пресвете Богородице у Сарајеву поводом 40 година архијерејске службе митрополита дабробосанског Николаја.

НЕЗАУСТАВЉИВ ТРИЈУМФ БОЖЈЕ ИСТИНЕ (Украјина слави 1025. годишњицу крштења)

*Пише: Олександр Левченко,
амбасадор Украјине
за Босну и Херцеговину*

Мени се чини да кад и једна људска душа открива Бога и налази пут према свјетлости истинске вјере то је велика радост за цијели свијет, још једна значајна пobjеда добра и љубави у космичкој борби са злом.

А шта онда значи кад пут према Господу нађе цијели народ, једна велика земља? Управо ових дана

ци Кијева ушли су у притоку Дњепра, Почајну, и у њеним водама заједно примили Свето крштење.

Међутим, тај велики чин збио се на добро припремљеном тлу. Хришћанство у Кијевској Руси већ тада имало је дубоке коријене.

Најстарији Кијевски љетопис „Повијест минулих љета" пише да је још у првом вијеку на мјесто гдје ће 300 година касније настати Кијев

украјински народ заједно с Русима и Бјелорусима слави 1025. годишњицу крштења Кијевске Руси, огромне државе свих источних Словена, чија је престоница био Кијев, данашњи главни град Украјине.

Првог августа 998. године Кијевски кнез Владимир, који је у народном епосу тога доба величан као Красно Сунашце, а којег су захвални потомци назвали Велики, збацио је с Кијевског брда у ријеку Дњепар идоле Перуна и других паганских божанстава и прогласио хришћанство јединственом вјером своје државе и свога народа. Сви становни-

дошао апостол Андреј и, поставивши крст на брду изнад Дњепра, про-рекао: „На овим ће брдима засјати благодат Божија, биће град велики, и црква много ће подићи Бог".

Чак и ако је то само легенда, она изузетно много значи за Украјинце, а посебно за Кијевљане, јер успоставља нашу духовну везу са самим почецима хришћанства и предодређује свевишњом вољом ту улогу коју је Кијев одиграо у историји.

Други велики проповједник хришћанства у нашим земљама био је ученик Апостола Петра, Папа Климент I (88-97. године) којег је тада

Кијево-Печерска лавра - Кијев - панорама

још пагански Рим прогнао у град Херсон на Криму.

Југ садашње Украјине посјетили су и Свети Ђирило и Методије који су нам дали азбуку и захваљујући којима је Господ проговорио са Словенима на њиховом матерњем језику.

Године 874, кијевски кнез Асколд, за вријеме војног похода на Константинопољ, прима хришћанство и то не византијског, него римског обреда. Посебно је занимљиво то што га крсте свештеници подређени хрватској бискупији из града Нина.

Године 955, послје посјете Константинопољу, хришћанком постаје и велика кијевска кнегиња, Света Олга, бака кнеза Владимира који је тридесетак година касније покрстио цијелу земљу Рус.

Дан крштења 988. године, можда је најзначајнији у цијелокупној повјести Руси-Украјине. То је дан прекретнице, дан основ свега што је било потом и што ће бити даље, дан почетка истинског живота наше нације и земље.

Немогуће је процијенити духовни, историјски, цивилизацијски, културни значај тог догађаја.

Један велики народ заувјек је изашао из таме својих прастарих шума, напустио мрак паганства и ушао у свјетлост Христове вјере, прихватио његово Слово и Закон, доживио духовни и морални препород.

Придруживање хришћанком свијету у исто вријеме је значило и при-

друживање европској цивилизацији. Вјера је ујединила источнословенска племена, појачала ауторитет и владу Кијева и кијевског кнеза, тако да је за неких 50 година, за вријеме владавине Владимировог сина кнеза Јарослава Мудрог, Кијевска Рус постала не само територијално највећа европска држава, него и једна од најмоћнијих земаља у политичком, привредном, војном и културном плану. То је била земља у којој су ницали нови градови, градили су се величанствени храмови, отварале се школе, бурно се

**Лични и пословни профил
Њ.Е. Олександра Левченка,
амбасадора Украјине у РХ и БиХ**

Рођен је 03.11.1963. године у Кијеву, Украјинац.

1985. – Дипломирао с одликовањем на Историјском факултета Кијевског државног универзитета „Тарас Шевченко“.

1984-1985. – Студирао на Филозофском факултету Универзитета у Београду.

1990-1993. – Постдипломски студиј на Институту социјално-привредне проблематике страних држава Академије наука Украјине.

1999. – Магистрирао с одликовањем на Дипломатској академији Украјине (магистар спољне политике).

2003. – Магистрирао на Украјинској академији спољне трговине (магистар управљања спољно-трговинске дјелатности).

Страни језици – српски, хрватски, енглески и руски.

Ожењен, има кћер.

1985-1992. – Просвјетна и административна дјелатност у установама јавног образовања у Кијеву.

Од марта 1992. – На дипломатској служби Министарства спољних послова Украјине.

1992-1993. – Трећи секретар Управе билатералних односа МСП Украјине.

1993-1997. – Вице-конзул Генералног конзулата Украјине у Београду, први секретар Амбасаде Украјине у СР Југославији.

1997-1999. – Студије на Дипломатској Академији МСП Украјине.

1999-2002. – Начелник Одјељења информативно-аналитичке дјелатности Управе за информацију, в.д. замјеника директора Управе политичке анализе МСП Украјине.

2002-2006. – Савјетник Амбасаде Украјине у Републици Хрватској, замјеник Шефа дипломатске мисије.

2006-2007. – Замјеник Сталног представника предсједника Украјине у Аутономној Републици Крим.

2007-2010. – Замјеник директора, в.д. директора Четврте територијалне управе МСП Украјине

Од октобра 2010. амбасадор Украјине у Хрватској. У августу 2011. одлуком Предсједника, именован је Изванредним и Опуномоћеним амбасадором Украјине за Босну и Херцеговину са сједиштем у Загребу.

развијала просвјета и умјетност. Ако је данас стратешки спољнополитички циљ Украјине интеграција у Европску унију, онда је први корак био направљен управо тада, на дан крштења. Тај корак је једном и заувјек одредио европску суштину и европску судбину Украјине.

Дубоко сам увјерен да је чин кнеза Владимира значајан не само за нашу земљу, него и за цијели свијет. Након крштења Кијева, Христова вјера почела се ширити на остала источнословенска племена, на сјевер и исток Кијевске Русије гдје су кроз неколико вијекова настале садашња Bjелорусија и Русија. Тај процес није био лак и трајао је више десетина година, ако не и вијекова, али је био незауостављив, као што је незауостављив тријумф Божје истине, правде и љубави.

На крају крајева то је резултирало тиме што су се хришћанска религија и хришћанске духовне вриједности, а заједно с њима и европска цивилизација прошириле на огромну територију од Карпата све до Камчатке. А без тога слика данашњег свијета била би сасвим другачија.

Као Кијевљанин хтио бих на крају посебно рећи и о Кијеву. Као град из којег је хришћанство кренуло да освоји бескрајне просторе и стотине милиона душа, Кијев има право сматрати се једним од најзначајнијих духовних изворишта наше вјере поредећи се с Јерусалимом, Римом и Константинопољем. Сада је то велика савремена метропола с више од три милиона становника и с развијеном индустријом. Али аура створена прије 1025 година великим хришћанским чином светога Владимира Крститеља не јењава ни данас. Многи гости Кијева признају да осјећају у њему неку посебну атмосферу мира, благодати и светости.

НА ВИДОВДАН СЛУЖЕНА ПРВА ЛИТУРГИЈА У АНДРИЋГРАДУ

Његово преосвештенство епископ захумско-херцеговачки и замјеник митрополита дабробосанског господин Григорије је на празник Видовдан, у петак, 28. јуна, служио прву Свету архијерејску литургију у новоизграђеном храму посвећеном Светом мученику кнезу Лазару косовском и светим српским мученицима, који је по идеји прослављеног српског режисера Емира Кустурице изграђен у Андрићграду.

Преосвећеном владици саслуживало је десет свештеника вишеградске и околних парохија Митрополије дабробосанске, као и тројица ђакона.

Владика Григорије је у бесједи истакао да ће овај храм бити „саборна црква овог дивног града и свједочанство да овдје има Лазаревих Срба и хришћана“. Он је храм, који је изграђен за само два мјесеца, назвао вишеградским Дечанима.

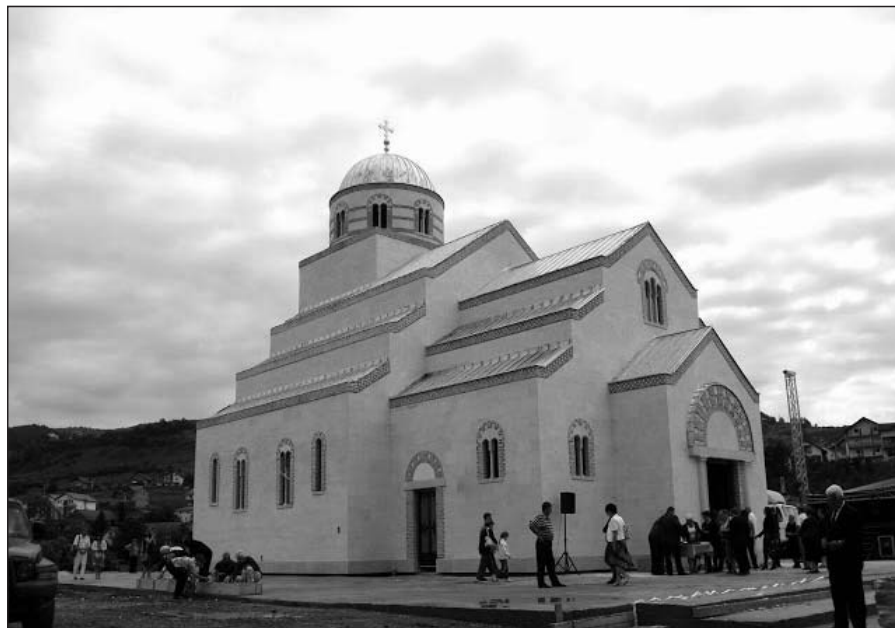
Владика Григорије нагласио је да је Видовдан празник за оне који ви-

де и препознају Христа и Лазареве ратнике, који су се увијек борили за парче слободе, неба и земље. „Слобода је икона Божија у човјеку, то је највећа светиња и без ње је немогућ живот и самим тим и љубав“, нагласио је владика Григорије.

Према његовим ријечима, слобода је за Србе или видовданска или је нема, а до ње се долази само Лазаревим косовским путем. „Славити Видовдан је могуће само истински слободним људима, јер једино они имају праву љубав према Богу и човјеку“, рекао је владика Григорије.

Он је поручио да је Видовдан огледало које не лаже и у коме се свако лице открива у цијелости, у коме се разоткрива издаја, раздваја чистота од нечистоте, а човјек слика бојама истине.

У храму је за вријеме Свете архијерејске литургије изложена и Порт Артурска икона Богородице, коју су у Вишеград из Русије донијели чланови породица погинулих руских добровољаца.

Храм у Андрићграду висок је, са куполом и крстом, 26 метара и доминира над другим објектима у граду од камена. Смјештен је на новоизграђеном Тргу Његоша на ушћу Рзава у ријеку Дрину.

Епископ Григорије је на Видовдан поподне, приликом полагања ктиторске повеље у темеље ново-подигнутог храма, рекао да су свјетлост и доброта данас облили Андрићград у којем је за нешто мало више од два мјесеца изграђена црква, толико лијепа као да је грађена читаву вјечност и истакао да би највише волио да ову цркву зову вишеградским Дечанима.

„Пут од уласка у Андрићград води у овај храм. Чему би био град, ако не води у храм и чему би био храм, ако не крунише град и чему би сви били овде ако не бисмо славили Христа Бога, Светог цара Лазара и косовске јунаке“, рекао је владика Григорије у обраћању.

Он је подсетио да су у Андрићград, чији је идејни творац Емир Кустурица, много уложили и Република Српска и њен предсједник Милорад Додик.

„Позивамо све људе овдје у Вишеграду и свуда да дођу и виде, а кад виде обрадоваће се, биће им лијепо, схватиће да нема ништа теже на овој земљи него борити се против лијепога. То је увијек борба против доброга“, рекао је владика Григорије.

Владика Григорије је нагласио да се на Видовдан све види, јер овај празник служи као огледало. „Не можемо славити Видовдан, браћо и сестре, а да у нашим очима, у нашем слуху и срцу, не одјекује прича о вјери и вечери Нека је благословен Видовдан, наш Крст и наш Васкрс“, рекао је владика Григорије.

У Андрићграду данас су поводом двије године од почетка његове изградње отворени Андрићев институт и пословна зграда предузећа „Хидроелектране на Дрини“.

У СОКОЦУ ОДРЖАН ТРАДИЦИОНАЛНИ ВИДОВДАНСКИ САБОР

У Сокоцу је у недељу, 30. јуна, код храма Светог пророка Илије – Романијске Лазарице, одржан 21. традиционални Видовдански сабор, који се на овом мјесту организује сваке године у недељу по Видовдану.

Тим поводом, Његово високопресвештенство митрополит дабробосански господин Николај служио

је Свету архијерејску литургију, уз саслужење једанаест свештеника и два ђакона Митрополије дабробосанске.

Прије Литургије у храму је служен парастос свим српским војсковођама и војницима који су страдали бранећи отаџбину и вјеру православу. Локални свештеници су на Војничком гробљу „Мали Зејтинлик“ у Сокоцу служили помен погинулим српским борцима у посљедњем одбрамбено-отаџбинском рату.

Након литургије обављена је литија око храма и славски обред, а потом је у порти Романијске Лазарице одржана Видовданска духовна академија.

Свечану видовданску бесједу одржао је протојереј-ставрофор др Ранко Билинац, који је истакао да је Видовдан синтеза историје и вјере српског народа, јер се душа његова издигла изнад ништавила овога свијета и показала колико је јака идеја бесмртности.

„Видовдан је био први велики испит вјери Србиновој. Тада су Срби показали да ли се оно што је Свети Сава посијао заиста и примило.

Свети Сава је код Срба учврстио вјеру у Васкрслог Христа, а Свети кнез Лазар и Видовдански мученици су је на дјелу показали, јер жезмаљско је за малена царство, а небеско увијек и довијекаж. Да није било овога, тешко да бисмо издржали сва искушења историје и очували наш хришћанско-православни и национални идентитет," рекао је Билинац.

Он је додао да Србима Видовдан непрестано траје, те да није прошао ниједан вијек, а да Срби у њему бар неколико пута нису били на испиту којем ће привољети царству.

"Сад нам се нуди блаостање, сва могућа и немогућа „људска права" – само се одреците Косова. Када ће свијет схватити, а ми се сјетити, да Косово за Србина није само дио територије већ првенствено дио или чак и цијела душа народа; да је оно идеја водиља која је провела народ кроз вијековно ропство; идеја која је ослободила и ујединила народ и земљу," запитао је отац Ранко и додао да је Видовдан наше примијењено Јеванђеље Христово – Јеванђеље Србиново, а ако то изгубимо, изгубићемо убрзо и себе и престаћемо да будемо народ.

Након свечане бесједе услиједио је богат културно-умјетнички програм у коме су, поред гостију из Аустралије – Културно-умјетничког друштва „Растко" из Сиднеја, учествовала и домаћа друштва и изворне групе из Сокоца, Рогатице, Чајнича и Војковиће, те умјетници који чувају српску православну традицију.

КОД МАНАСТИРА СВЕТОГ ГЕОРГИЈА ОДРЖАН ТРАДИЦИОНАЛНИ РОМАНИЈСКИ САБОР

На Равној Романији је у недељу, 11. августа, одржан традиционални Романијски сабор под називом „Теби, горо Романијо" и обиљежен Дан манастира Светог великомученика Георгија, односно 11. годишњица од његовог освећења.

Тим поводом је, по благослову Његовог високопреосвештенства митрополита дабробосанског господина Николаја, Свету литургију служио протојереј-ставрофор Миломир Ковач, уз саслужење свештенства Митрополије дабробосанске.

Пригодну бесједу у храму изговорио је јереј др Владимир Ступар из Фоче који је, тумачећи прочитано Јеванђеље о чудесном Христовом исцјељењу слијепих и блесомучника, између осталог рекао да су истински боговици они који Бога носе у срцу и који имају чисто срце.

„Зато наша православна црква учи да је видјети и познати Бога могуће само у свјетлости лица Његовог, што је могуће и нама оствари-

љиво кроз Свету литургију гдје, причешћујући се Тијелом и Крвљу Христовом, бивамо причасници божанске свјетлости и божанских енергија. Стога је и наш народ, кроз своју црквеност и кроз богослужење Цркве одувјек био небески народ," нагласио је отац Владимир.

Он је додао да ми у Литургији добијамо цијелога Христа и тиме имамо предокус царства Божијег и рајскога живота и живимо као они који носе Бога у себи.

„Због тога је позив на преображај и виђење Бога, као и на виђење ближњег као Бога, могућ у оквиру Литургије, јер је људска љубав недовољна да обухвати све, а божанска Христова љубав обухвата све и она нас оспособљава да истински волимо једни друге и да искусимо рај," закључио је Ступар.

Послије литургије одслужен је помен за око 4 000 погинулих бораца и цивила у посљедњем одбрамбено-отаџбинском рату са простора Сарајевско-романијске регије, чија

су имена, умјесто фресака, исписана на зидовима у овом храму, а потом је обављена трократна литија око храма.

Након Литургије је у порти манастира одржана духовна академија, чији је покровитељ била општина Соколац, а организатори су соколичка Установа за културу „Перо Косорић“ и продукција „Слај“ са Пала.

Настојатељ манастира јеромонах Андреј Ковачевић уручио је начелнику општине Соколац и куму манастира Миловану Бјелици, копију чудотворне иконе Мајке Божије и Господа Христа за његове заслуге у подизању и бризи о овоме манастиру.

Бјелица је подсетио да је ово 12. саборавање у порти манастира, гдје се прислужују свијеће воштанице за душе оних који су најзаслужнији да се овдје данас слави име Божије.

„Овдје се састајемо да покажемо колико православље живи у духу братства међу људима. Пружамо руку непријатељима да се уразуме, јер само тако живот овоземаљски може да испуни Божији закон“, истакао је Бјелица.

Према његовим ријечима, вијековима је Романија „истурала груди освајачима и свакој несрећи, била усправна у времену ропства, а у данима слободе није се узнијела у побједама“.

„Ми који живимо у слободи, коју су нам борци донијели својом жртвом, морамо се запитати да ли смо се њима адекватно одужили, а сигурно је да нисмо, јер има много тога што би требало урадити да би њихови потомци и сви боље живјели“, рекао је Бјелица.

Бјелица је истакао да се у општини Соколац чини све да се помогне онима који су изгубили најдраже у одбрамбено-отаџбинском рату.

У културно умјетничком дијелу програма учествовали су Омладинско позориште са Пала, Дејана Хршум, Славиша Гуја и његова кћерка Зорана, Културно-умјетничко друштво „Романијска луча“, гуслар Жељко Тодоровић из Сокоца, „Гаци бенд“ и други.

У ЦРКВИНИ КОД СОКОЦА ПРОНАЂЕНИ ОСТАЦИ СРЕДЊОВЈЕКОВНЕ ЦРКВЕ

На локалитету Црквина, у Гласиначком пољу код Сокоца, од 1. до 31. јула вршена су археолошка истраживања током којих је потврђено народно предање да је на овом мјесту била средњовјековна црква, изграђена прије отоманског освајања, те откривено више детаља о њеном постојању.

Истраживања је финансирала општина Соколац, с циљем да се остаци темеља цркве заштите, као и да се сачува некропола стећака поред некадашње цркве.

Истраживања су вршили кустос археолог Музеја у Добоју Александар Јашаревић и Сњежана Антић, археолог Музеја Семберије, уз консултације са проф. др Ђорђем Јанковићем из Београда.

Током истраживања откривени су темељи цркве која је, према процјенама, грађена крајем 14. и почетком 15. вијека, а интересантно је да су пронађени и уломци фресака, што значи да је црква била фрескописана.

„Црква је грађена од седре и камена, а имала је дрвени кров. Око цркве су гробнице, које су уклесаване у „живу стијену“, а покојници

су полагани у дрвене сандуке. Од прилога нашли смо сребрни дубровачки новац, а у једној гробници и остатке златовеза и тканине, као и дијелове сребрне ношње и појасних копчи,“ нагласио је Јашаревић.

Начелник општине Соколац Милован Бјелица рекао је да је Општина, упркос скромним могућностима, донијела одлуку о финансирању истраживања, како би се заштитио овај вриједан археолошки локалитет и додао да је циљ да се у овој години конзервирају темељи цркве, а потом би се приступило изради пројекта за њену евентуалну обнову.

„Вјерујем да ће ово бити значајна туристичка дестинација у општини Соколац. Наравно, у реализацији тог пројекта очекујем подршку људи добре воље и Републичког завода за заштиту културно-историјског наслеђа, као и помоћ међународних организација. Желим да се захвалим младим археолозима који врше ово истраживање, као и заводу који је дао сагласност за ове радове,“ рекао је Бјелица.

Надлежни парох јереј Златко Богдановић подсетио је да у сјећању српског народа посебно мјесто

заузимају цркве и манастири који су порушени и нестали.

„Народ се са пијететом окупљао на црквиштима, палио свијеће на тим мјестима, чувајући своју духовност. На неким од тих мјеста су, чак, служена и богослужења. Дошло је вријеме да се те светиње обнављају. Народ је знао за постојање и ове цркве, долазио овдје и Богу се молио, гајећи наду да ће она бити обновљена и да ће са овог узвишења у Гласиначком пољу да шаље благослов према гласиначким селима и путницима који буду овуда пролазили, вршећи тако своју духовну мисију,” истакао је свештеник Богдановић.

Отац Златко је истакао да је овим истраживањем потврђено да је ово била православна црква, да су стећци око цркве надгробни споменици православних Срба, што потврђује и положај стећака и орнаментика на њима, те да и материјални остаци у гробовима говоре да су овдје сахрањивани православни хришћани.

Археолози, који су завршили свој дио посла, истакли су да је даљи рад на локалитету у надлежности Републичког завода за заштиту културно-историјског и природног наслијеђа Републике Српске, који треба да пропише услове за конзервацију и рестаурацију објекта.

Они подсећају и на чињеницу да је читав Гласинац велико археолошко налазиште, гдје су смјештени многи стари споменици, али су најинтересантније су некрополе стећака, од којих је највећа управо она која се налази поред остатака средњовјековне цркве на Црквини, са око 350 стећака.

Занимљиво је народно предање које поријекло имена Гласинац веже за постојање средњовјековне цркве. Наиме, у једном дубровачком спису је наведено да је неки дубровачки трговац требало да пребаци робу „до цркве на гласу”, гдје се наплаћивала путарина. Према том тумачењу, по „цркви на гласу”, ова висораван добила име Гласинац.

ПРОСЛАВЉЕНА ХРАМОВНА СЛАВА У ВОЈКОВИЋИМА

Храм Светог свештеномученика Петра Дабробосанског у Војковићима, општина Источна Илиџа, прославио је у уторак, 17. септембра, своју крсну славу.

Светом литургијом начелствовао је протојереј-ставрофор Ранко Билинац, уз саслужење протојереја-ставрофора Миломира Ковача, протојереја Борислава Ливопољца, те јереј Чедомира Ђелма, Вихора Клопановића и Младена Видаковића.

Након литургије обављен је славски обред и трократна литија око храма.

О животу и страдању Светог Петра митрополита дабробосанског бесједио је парох војковички Вихор Клопановић, који је, честитајући присутним вјерницима славу храма и Града Источног Сарајева, истакао да је Свети митрополит Петар свијетли примјер у новијој историји, за све нас, како се воли и ради и живи за свој народ и своју Цркву.

„Сав његов живот и рад био је жртва и непрекидно служење Богу и роду. Његова посљедња жртва је његова мученичка смрт, али смрт која није крај живота већ прелазак

у Царство Небеско, у Царство Бога Човјекољупца, у живот вјечни. Због његове љубави према роду своме, и ближњему своме ма које вјере био, Господ га је наградио ореолом светитељства,” нагласио је отац Вихор.

Јереј Клопановић је додао да саврани на овој храмовној слави, посредством Светог свештеномученика Петра, Господу Христу вапијемо за мир и радост сваком човјеку, „за здравље, спасење, обожење и просвјетљење свих људи читавога свијета, за сву дјecu Божију, и цјелокупну творевину Божију”.

КРСНА СЛАВА БОГОСЛОВИЈЕ У ФОЧИ

Богословија „Свети Петар Дабробосански“ у Фочи прославила је у уторак, 17. септембра свога заштитника - Светог свештеномученика Петра митрополита дабробосанског.

Овим поводом, у храму посвећеном Светом Василију Острошком и Светом Петру Дабробосанском, који се налази у кругу комплекса богословских училишта у Фочи, служена је Света архијерејска литургија, којом је началствовао Његово

шњег постојања свјесни су сви у Републици Српској због чега дајемо подршку опстанку и раду“, рекао је владика Григорије.

Преосвећени Григорије је додао да ова школа постоји у Републици Српској захваљујући упорности и здушном залагању митрополита дабробосанског Николаја, те да даље треба наставити унапређивати рад школе, што ће бити велика корист за Српску православну цркву и народ.

прва година да школа самостално од Богословског факултета прославља крсну славу свога патрона Светог Петра Дабробосанског.

„До сада смо скупа са Факултетом на празник Светог Острошког Василија у мају прослављали крсну славу. Богу хвала од ове године са гостима смо на радост прославили овај дан. Ученике овдје не учимо само јеванђељској науци, него и да што боље изградимо њихову личност и карактер, да их васпитамо како би одавде што спремнији након петогодишњег интернатског живота отишли на даље школовање и мисију коју им повјери наша црква“, рекао је отац Лазар.

Након славског обреда уприличена је и свечана академија на којој је приказан и кратки филм ученика и професора о историјату школе од почетака сарајевске богословије до ове у Фочи.

Слављу у Богословији присуствовали су начелник општине Радисав Машић, римокатолички свештеник дон Анте Лубурић, директор Канцеларије за вјере у Влади Србије Милета Радојевић, делегација оружаних снага БиХ, те бројне званице из јавног живота Фоче.

Пет разреда богословије данас похађа 107 ђака, а са њеним професорима и васпитачима постала је препознатљива не само по одличним оцјенама, него и успјесима хора, етно-групе, рецитаторске и драмске секције.

преосвештенство епископ захумско-херцеговачки и замјеник митрополита дабробосанског господин Григорије, уз саслужење бројног свештенства.

У својој бесједи владика Григорије позвао је ученике Богословије да буду вриједни и марљиви и да учењем и добрим залагањем постижу што боље резултате.

„Добро је да је ова богословија у Фочи на раскрсници Херцеговине, Босне, Црне Горе. Њеног дугогоди-

Владика Григорије је током бесједе посебно поздравио римокатоличког свештеника дон Анта Лубурића и истакао да дон Анте са великом пажњом води бригу о малобројној римокатоличкој заједници у Фочи и позвао је православне вјернике да и они пазе своје комшије римокатолике, јер се „величина једног народа огледа у његовом односу према мањинама са којима живи“.

Ректор Богословије архимандрит Лазар Лазаревић рекао је да је ово

МАЛА ГОСПОЈИНА ПРОСЛАВЉЕНА У МИТРОПОЛИЈИ ДАБРОБОСАНСКОЈ

У свим храмовима Митрополије дабробосанске, у суботу, 21. септембра, прослављен је велики православни празник: Рођење Пресвете Богородице – Мала Госпојина, а посебно свечано било је у црквама посвећеним овом Богородичином празнику.

Сарајево – У Саборном храму служена је Света литургија којом је начелствовао архијерејски намјесник сарајевски протојереј-ставрофор Миомир Зекић, уз саслужење

свештеника: Милорада Вујића, Вање Јовановића, Борислава Ливољца, Предрага Масала, Вихора Клопановића и Митра Млађеновића, те ђаконa Митра Танасића и Владислава Ковача. О празнику је бесједио протојереј Милорад Вујић, а након Литургије обављен је славски обред. На литургији је одговарао хор „Слога“ под диригентским вођством Стефана Мојсиловића.

Хаџићи – Свету литургију служили су протојереји-ставрофори Ми-

ломир Ковач и Борис Бандука, а домаћини овогодишње Крсне славе били су Слободан и Вељко Бандука, који су овом приликом хаџићкој цркви поклонили Поклонили Цркви икону Сабора преподобних отаца печерских. Славу је увеличало око стотињак вјерника, некадашњих житеља овог краја, који су аутобусима пристигли из Братунца. Након славског обреда и трократне литије, за све присутне уприличена је трпеза љубави у црквеној порти.

Вишеград – Крсна слава храма на Мегдану свечано је прослављена у присуству великог броја вјерника. Светом литургијом начелствовао је протојереј-ставрофор Милорад Новаковић из Рогатице уз саслужење свештеника: Милосава Видаковића, Сава Брадоњића, Милутина Андрића, Богдана Станиши-

ћа, Драгана Вукотића, Средоја Андрића, те јерођаконa Гаврила Ђурића. Домаћин славе био је Благоје Андрић са породицом који је за све присутне припремио послужење у порти храма. Након литије око храма, свечана литијска поворка упутила се до зграде општине Вишеград, а одатле до градског трга где је преломљен славски колач Општине и уприличено послужење за све присутне, а потом је услиједило народно весеље уз богат културно-умјетнички програм.

ЕПАРХИЈСКЕ ВЈЕСТИ

ОБИЉЕЖАВАЊЕ ЈУБИЛЕЈА МИЛАНСКОГ ЕДИКТА НА ПАЛАМА

У дому културе на Палама, 7 јуна је организовано обиљежавање 1.700 година Миланског едикта. Покровитељ ове манифестације, у оквиру пројекта „Духовни одгој дјеце“, била је хришћанска хуманитарна организација Ворлд Вижн (World Vision).

Обиљежавање овог важног догађаја, када су Римски цареви Константин и Лициније 313. године донијели проглас о престанку прогона хришћана и слободи вјероисповиједања за све римске поданике, уприличено је током Седмице мира и вјерске толеранције, а циљ му је био подсећање на овај документ, његов историјски значај, као и значај изградње мира и истинског суживота на овим просторима.

Присутним гостима на почетку приредбе обратио се директор Ворлд Вижна у БиХ Ханс Бедерски, нагласивши значај слободе избора и исповиједања вјере, као и међусобног разумијевања који је неодвојиви дио демократског друштва.

Предавање о Миланском едикту одржао је протојереј-ставрофор Момир Васиљевић, након чега су гости имали при-

ДАБАР инфо
ИНФОРМАТИВНА СЛУЖБА
МИТРОПОЛИЈЕ ДАБРОБОСАНСКЕ

лику послушати наступ браће Теофиловић, који су, обухвативши репертоаром духовно наслијеђе свих народа са ових простора, још једном подсјетили присутне да језик љубави сви разумију.

Манифестацији је претходило такмичење ученика основних школа из Пала, Сокоца и Хан Пијеска, на тему „Константин Велики и Милански едикт“, те су побједницима у Дому културе подијелене награде.

Поред награђених ученика, њихових вјероучитеља, наставника и родитеља, приредби су присуствовали представници цркава и вјерских заједница, те студенти православног и католичког богословског факултета.

КОНЦЕРТ ХОРА „СЛОГА“ У САБОРНОЈ ЦРКВИ

Српско пјевачко друштво „Слога“ из Сарајева одржало је у суботу, 22. јуна, у Саборној цркви Рођења Пресвете Богородице у Сарајеву, концерт православне духовне музике.

Под вођством младог хоровађе Стефана Мојсиловића, хор „Слога“ је слушаоцима представио богат програм православне духовне музике, од старих једногласних византијских, српских, руских и бугарских напјева, преко српских и руских „класика“ духовне музике: Захарија Орфелина, Корнелија Станковића, Мокрањца, Коваљевског, Епископа Јонатана, до дјела савремених копитора (Самарина, Јовице Гавриловића и Живка Фирфова).

Уз солисте: сопрана Вању Делић, тенора Мирсада Чичеклића, баса Владимира Чергића и самог диригента баритона Стефана Мојсиловића, хор „Слога“ је од сарајевске публике, као и увиди до сада измаио бројне аплаузе.

СЛАВА МАНАСТИРА СВЕТЕ ТРОЈИЦЕ У ОЗЕРКОВИЋИМА

Манастир Свете Тројице у Озерковићима прославио је у недјељу, 23. јуна, манастирску славу – празник Силаска Светог Духа на Апостоле.

Свету Литургију у манастирском храму служио је протојереј-ставрофор Милорад Новаковић из Рогатице, уз саслужење јереја Немање Манџића из Пала и протођакона Митра Танасића из Сарајева.

Након одслужене Литургије освештано је славско жито и преломљен славски колач, а потом је обављена трократна литија око храма.

Прота Милорад је у својој бесједи подсетио окупљене вјернике на спасоносне догађаје силаска Духа Светога у виду огњених језика на Апостоле, нагласивши да се овај празник због свога значаја назива Вијенцем свих хришћанских празника и рођенданом Христове Цркве.

„И сви ми који смо крштени у Цркви, примили смо и печат дара Духа Светога у Светој тајни Миропомазања, односно исте оне духовне дарове које су и Апостоли примили у дан Педесетнице. Да ли ће ови дарови Духа Светога остати на нама или се од нас удаљити, зависи само од нас и од наших дјела у овоземаљском животу,“ рекао је отац Милорад.

Он је игуманији Јустини и сестри Ангелини честитао славу манастира, а присутним вјерницима велики Празник, те свима захвалио што су доласком увеличали славу ове светиње.

Посебну захвалност упутио је овогдишњим кумовима славе Миладину и Радинки Пандуревић из Рогатице, који су овим поводом приредили богату славску трпезу.

СЛАВА ХРАМА СВЕТЕ ТРОЈИЦЕ НА ОСИЈАМА

У недјељу, 23. јуна, на празник Силаска Светог Духа на Апостоле, прослављена је храмовна слава на Осијама код Миљевине.

Благословом Његовог високопреосвештенства митрополита дабробосанског господина Николаја Свету Литургију служио је архијерејски намјесник србињски протојереј-ставрофор Данило Црногорац, уз саслужење свештеника Мирослава Вујичића из Устиколине и Николе Ковача из Тјентишта.

Прослави на Осијама присуствовао је велики број вјерника, који су, вођени љубављу према овом светом храму и овом мјесту, дошли из разних крајева Републике Српске, Србије и Црне Горе. Светој Литургији присуствовала је и начелница Општине Калиновик Милева Комленовић.

Пригодну бесједу о празнику Силаска Светог Духа на Апостоле и практичном значају живота у заједници Духа Светога одржао је протојереј-ставрофор Данило Црногорац.

Након Свете Литургије и вечерњег богослужења извршена је трократна литија око храма, а потом и резање славског колача и освешћење жита.

У своме поздраву након славског обреда, надлежни парох јереј Душко Ла-

ловић подсјетио је присутне да су, као и претходних година, чланови породице Драшковић учествовали у припремању славе, а домаћин у име свих породица ове године био је Милован Драшковић.

Током славске трпезе љубави окупљенима се обратио и предсједник грађевинског одбора храма Свете Тројице, Данислав Драшковић, и упознао присутне да ће се у наредном периоду ријешити питање струје у светом храму, те да ће се изградити регулациони план за Осија. Планирано је да се у порти храма изгради и један конак који ће се користити за вјерске и туристичке услуге.

Храм на Осијама освешћен је 2009. године. Задужбина је породице Драшковић и представља остварење давнашње намјере житеља овог краја, а подиже се у спомен свих преминулих чланова породице, чији се остаци налазе сахрањени на гробљу поред храма. Становници села Осија веома су пострадали и у Другом свјетском рату, али и у посљедњем грађанском рату у Босни и Херцеговини, када је убијен 21 његов становник.

ОДРЖАН РЕДОВНИ ГОДИШЊИ БРАТСКИ САСТАНАК СВЕШТЕНСТВА МИТРОПОЛИЈЕ ДАБРОБОСАНСКЕ

У Војковићима је у четвртак, 4. јула, у парохijsком дому код храма Светог свештеномученика Петра Дабробосанског одржан редовни годишњи братски састанак свештенства Митрополије дабробосанске.

Прије састанка, у храму је служена Света литургија којом је, по благослову Његовог високопреосвештенства митрополита дабробосанског господина Николаја, началствовао протојереј-ставрофор Војислав Чаркић, уз саслужење шест свештеника и девет ђакон Митрополије дабробосанске.

Током Литургије сви свештеници Митрополије дабробосанске су се причестили, а претходно их је исповједио игуман манастира Завала архимандрит Василије, духовник свештенства Митрополије дабробосанске.

Током састанка одржана су два пригодна предавања. Парох паљански јереј Немања Манџић говорио је о пастирском служењу и мисији свештеника, а

сабрат манастира Светог Николаја у Добрунској Ријеци јеромонах Серафим (Глигић) одржао је предавање о монаштву у служби Цркве.

На састанку је било ријечи о актуелностима у Митрополији дабробосанској, те размотрени извјештаји и друга питања из живота Цркве, као и тешкоће с којима се свештеници сусрећу у практичном раду на парохии.

Оформљен је одбор за прославу јубилеја 40 година архијерејског служења Митрополита дабробосанског Николаја, која ће се одржати у Сарајеву или Сокоцу 15. септембра ове године.

Састанку су присуствовала 83 од укупно 86 активних и пензионисаних свештенослужитеља Митрополије дабробосанске.

ПРЕДСЈЕДНИК РС ПОСЈЕТИО САБОРНИ ХРАМ У ФОЧИ

Предсједник Републике Српске Милорад Додик посјетио је у петак, 5. јула, саборни храм Светог Саве у Фочи, чија изградња траје од 2006. године.

У пратњи предсједника РС били су министри у Влади РС: просвјете и културе Горан Мутаџија, те индустрије, енергетике и рударства Жељко Ковачевић, као и начелник Општине Фоча Радисав Машић.

Високу делегацију РС дочекало је братство храма Светог Саве са члановима Црквеноопштинског управног одбора и Одбора за изградњу храма Светог Саве, у чије се име гостима обратио старјешина храма и предсједник грађевинског одбора јереј Ненад Тупеша, истакавши да улога коју има овај храм није само богослужбена већ и просвјетна, јер се у њему на пољу практичног богословља усавршавају и студенти Православног богословског факултета у Фочи.

Говорећи о степену изведених радова отац Ненад је нагласио да су средства која је обезбиједила Влада РС у износу од 1.400.000 КМ била пресудна за завршетак грубих грађевинских радова.

Изражавајући своје задовољство изведеним радовима, предсједник Додик подсјетио је на улогу и значај коју има овај храм за цијели српски народ, јер је он свједок времена у коме живимо, те да управо наша генерација треба бити поносна што је успјела да сагради највећи православни храм у БиХ и шире.

Предсједник РС обећао је да ће Влада РС и даље помагати изградњу храма до његовог потпуног завршетка и најавио да ће до јесени ове године бити обезбијеђена средства за набавку столарије како би се у зимском периоду могло несметано вршити свакодневно богослужење.

Ово је била пета посјета предсједника Додика храму Светог Саве у Фочи, што говори о значају ове новоизграђене светиње за цијелу Републику Српску.

ИВАЊДАН ПРОСЛАВЉЕН У БИЈЕШЕВУ КОД КАКЊА

У недјељу, 7. јула, у Биљешеву је прослављена слава храма Рођења Светог Јована Претече – Ивањдан.

У биљешевском храму је овим поводом служена Света литургија којом је началствовао парох зенички протона-

мјесник Бојан Глишић, а саслуживао надлежни парох какањски јереј Марко Малеш.

Након Литургије обављена је трократна литија око храма, а потом преломљен славски колач и освештано славско жито.

Отац Марко је у празничној бесједи окупљеним вјерницима честитао храмовну славу и захвалио свима који су издалека дошли у свој родни крај, из ког су током рата изгнани, како би прославили славу ове светиње.

Овогодишњој слави у Биљешеву присуствовало је око двије стотине вјерника, а кум храмовне славе био је Велимир Купусовић са породицом, родом из Биљешева, а данас настањен у Румунији, који је за све присутне припремио и послужење.

Биљешевски храм освештан је 1908. године. Парохија биљешевска, прије посљедњег рата у БиХ, бројала је око 450 домаћинстава, да би током рата црква била спаљена, а скоро сви парохијани су избјегли. Храм је обновљен 2003. године. Парохија данас има девет домаћинстава.

У СОКОЦУ ПРОСЛАВЉЕН ПРАЗНИК ИКОНЕ БОГОРОДИЦЕ ТРОЈЕРУЧИЦЕ

Празник Иконе Пресвете Богородице Тројеручице свечано је прослављен у четвртак, 25. јула, у храму Светог пророка Илије – Романијској Лазарици у Сокоцу.

Том приликом служена је Света литургија којом је началствовао јеромонах Андреј Ковачевић, настојатељ манастира Светог великомученика Георгија на Равној Романији.

Отац Андреј је у својој празничној бесједи окупљеним вјерницима говорио о чуду исцјељења пред иконом Тројеру-

чицом које се збило над Светим Јованом Дамаскином, знаменитим сиријским монахом, теологом и црквеним пјесником из 8. вијека.

„У своје вријеме Јован Дамаскин се борио против иконоборачке јереси, због чега је био оклеветан и неправедно кажњен одсијецањем десне руке. Пред иконом Пресвете Богородице примио је чудесно исцјељење руке, те је, у знак благодарности, њеном лику придодao и трећу, сребрну руку, по чему је она добила име Тројеручица," рекао је отац Андреј.

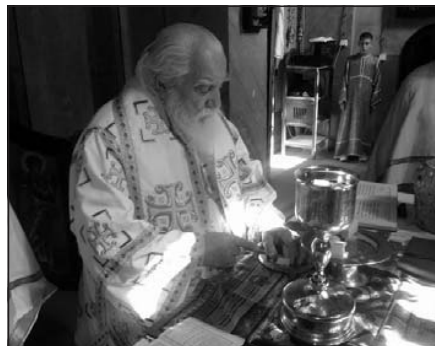
Дјечји хор при соколачком храму, који носи назив „Хор Пресвете Богородице Тројеручице", ове године је по први пут је прославио своју Крсну славу, те је, након Литургије, пред иконом Пресвете Богородице Тројеручице обављен славски обред.

У храму Светог Пророка Илије у Сокоцу чува се копија чудотворне иконе Пресвете Богородице Тројеручице хиландарске пред којом се једном недељно служи акатист.

ИЛИНДАНСКЕ СВЕЧАНОСТИ У СОКОЦУ

Његово високопреосвештенство митрополит добробосански господин Николај служио је на Илиндан, 2. августа,

Свету архијерејску литургију у храму Светог Пророка Илије у Сокоцу, уз саслужење осам свештеника и три ђакона Митрополије добробосанске.

На Литургији је одговарао црквени хор из Рогатице, а након Литургије, у храму је обављен и славски обред.

По благослову митрополита Николаја, празничну бесједу одржао је протојереј-ставрофор Момир Васиљевић, који је напоменуо да и ми требамо имати тврду и непоколебљиву вјеру као што је имао Свети пророк Илија.

У име Црквене општине Соколац и братства храма присутне је поздравио и старјешина храма протојереј Борис Бандука, који је окупљеним вјерницима и представницима општинске власти честитао Крсну славу, са жељом да нас данашњи празник уједини, како би били истинска браћа и сестре у Христу Господу.

У Духовном центру Романијске Лазарице обављен је славски обред поводом Крсне славе Општине Соколац, те уприличен културно-умјетнички програм, а додијељена су и општинска признања, након чега је успједила празнична трпеза љубави.

Златна плакета Општине Соколац уручена је дугогодишњем пароху соколачком, а сада пензионисаном свештенику протојереју-ставрофору Милу Рацковићу.

Уочи Илиндана у соколачком храму служено је празнично бденије, а потом је од храма према центру града кренула свечана литија, гдје је, испред спомен-обилежја погинулим борцима са подручја Сарајевско-романијске регије, одслужен помен.

Исте вечери је у храму у Сокоцу, ломљењем славског колача прослављена и слава Кола српских сестара из Сокоца, Преподобна Евгенија, поводом чега је у Духовном центру била припремљена празнична вечера.

ПРОСЛАВА ИЛИНДАНА НА ВЛАШИЋУ

Храм Светог пророка Илије у Витовљу на Влашићу прославио је у петак, 2. августа, свога заштитника.

Свету литургију служио је надлежни свештеник из Травника, протонамјесник Горан Живковић.

Након Литургије обављена је трократна литија око храма и славски обред, те парастос за житеље Витовља и Мудрика који су на Илиндан 1941. године, са збора испред овог влашичког храма, на превару одведени према Турбету и Травнику и спроведени у Госпић и логор Јадовно.

Заједно са травничким угледним Србима и Јеврејима, на стратиште је одведено око 660 људи и сви су побијени у комплексу логора Госпић - Јадовно - Паг.

Кум овогодишње црквене славе био је Митар Радовановић са породицом, док је за сљедећу годину кумство преузео Симо Костреш, родом из Витовља, а сада настањен у Канади.

По први пут црква у Витовљу угостила је фолклорни ансамбл „Жубор“ из Котор Вароша, који су одговарали на Литургији, као и чланове Светосавске омладинске заједнице из овог града.

Славље је настављено трпезом љубави у порти храма, играма фолклорног ансамбла, те традиционалним надметањем у бацању камена с рамена.

ОБНОВА ПАРОХИЈСКОГ ДОМА У СОКОЦУ

У недељу, 4. августа, на празник Свете равноапостолне Марије Магдалине, у Сокоцу је, поводом завршетка прве фазе обнове старог парохијског дома, братство храма Светога Пророка Илије приредило трпезу љубави.

У храму Светог Пророка Илије служена је Света литургија којом је начелствовао парох рогатички протојереј-ставрофор Рајко Цвјетковић уз саслужење локалних свештеника.

Након Литургије и обиласка радова у црквеној порти уприличена је трпеза љубави којој је присуствовао начелник Општине Соколац Милован Бјелица, чланови Црквеног одбора, те угледни домаћини из Сокоца који су помагали досадашњу обнову дома.

Присутне је поздравио протојереј Борис Бандука који је посебно захвалио Општини Соколац и начелнику Бјелици на подршци у извођењу пројекта обнове дома, као и свима који су својим прилозима и на друге начине учествовали у обнови.

На мјесту постојећег урушеног парохијског дома у сјеверозападном углу црквене порте гради се нови стамбени објект димензија око 19х9,5 метара, који ће се састојати од приземља и поткровља.

Ранији објект, који је био цјеловит, тј. једна стамбена јединица, по вертикали ће бити претворен у двојни стамбени објект тако да ће свака стамбена јединица има приземље и поткровље.

Нови парохијски дом имаће два идентична трособна стана намијењена свештеницима.

На сјеверној страни предвиђена је изградња помоћног објекта димензија око 9,5х6 метара, чији је већи дио резервисан за три гараже.

Главни пројект израдило је предузеће „Грађење“ д.о.о. Источно Сарајево, а радове изводе мајстори из Сокоца предвођени Миланом Крајишником.

За прву фазу радова, која је обухватала рушење дијела старог објекта, рашчишћавање, зидање новог објекта, увођење водоводних и електро инсталација, те покривање објекта, средства су обезбједили Црквена општина Соколац, Општина Соколац, Град Источно Сарајево, те предузетници из Сокоца и других сусједних општина.

Друга фаза радова, која ће обухватати набавку и уградњу вањске столарије, те унутрашње радове, биће настављена по обезбјеђивању новчаних средстава.

ПРАЗНИК СВЕТОГ ПАНТЕЛЕЈМОНА ПРОСЛАВЉЕН НА ВУЧИЈОЈ ЛУЦИ

У храму Светог Пантелејмона на Вучијој Луци, поводом крсне славе храма и општине Источни Стари Град - Светог великомученика Пантелејмона, у петак 9. августа, служена је Света литургија.

На Литургији је начелствовао протојереј-ставрофор Милорад Љубинац, а саслуживало свештенство Митрополије дабробосанске.

Након Свете Литургије обављена је литија око храма, славски обред храма и Општине, те уприличен пригодан кул-

турно-забавни програм, а у парохијском дому приређена трпеза љубави.

Прота Љубинац је у својој бесједи пожелио вјерницима да Божији благослов буде увијек присутан на овим просторима, истичући да је, иако је ријеч о малој парохији и заједници, веома позитивно то што у овим временима народ из овог краја посјећује своју цркву.

Он је похвалио рад надлежног свештеника јереја Миљана Рађеновића, и истакао да ће сви вјерници који дођу у овај храм током празновања имати прилику да се поклоне и цијеливају изложене мошти Светог великомученика Пантелејмона, чији је један дио, за ову прилику, донесен из Старе православне цркве у Сарајеву, а други са Кипра.

Претходне вечери у храму на Вучијој Луци уприличен дочек моштију овог светитеља те вечерње богослужење, а служен је парастос за 98 погинулих бораца Војске Републике Српске са подручја општине Источни Стари Град.

ОБИЉЕЖЕНА СЛАВА МАНАСТИРА УДРИМ

На празник Светог великомученика Пантелејмона, у петак 9. августа, обиљежена је слава манастира Удрим у Гостовићу, општина Завидовићи.

Славски обред на рушевинама манастирског храма ове средњовјековне светиње служио је парох завидовићки протонамјесник Зоран Живковић, у присуству двадесетак вјерника.

Славски колач и жито ове је године припремио кум славе Чедо Недић из Каменице, док се за наредну годину кумства прихватио Бранислав Ристић, који живи поред самог некадашњег манастира.

Народно предање манастир Удрим или манастир Гостовић, како се још назива, веже за династију Немањића и краља Драгутина, али поузданих података о његовом настанку нема.

Први помен овог манастира имамо у Беочинском поменику из 17. вијека, као и у једном запису на Службенику, штампаном 1518. године у штампарији Божицара Вуковића у Млецима. Ове књиге су се налазиле у манастиру Возући. На другом листу Службеника записано је да се зна да је књига „прилог светом Гостовићу храму“.

Један анонимни аустријски извјештај из 1716-1717. године, помиње, између осталог, и брдо Гостовић и на њему манастир Гостовић. На основу тога може се закључити да је манастир до тада постојао.

Убрзо послје тога манастир је порушен и док су други манастири обнављани, углавном током 19. вијека, манастир Удрим-Гостовић остао је у рушевинама.

Иако Удрим није више обнављан, народ из његове околине се окупљао око манастира, а саборовање на дан Светог Пантелејмона постала је традиција Гостовићана, која се одржала и до данас, иако је скоро сав српски живаљ овога краја, ратне 1992. године, напустио своја вјековна огњишта.

СВЕТА АНГЕЛИНА ПРОСЛАВЉЕНА У ТИЛАВИ

У понедељак, 12. августа 2013. године, на празник Преподобне мати Ангелине српске, у Тилави је Светом литургијом и славским обредом обиљежена слава храма у изградњи, који ће бити посвећен овој српској светитељки.

На Светој литургији, која је служена на темељима храма, начелствовао је протојереј-ставрофор Војислав Чаркић уз саслужење свештенства Митрополије дабробосанске и у присуству већег броја вјерника.

Пригодном бесједом окупљенима се обратио јереј Борислав Ливопољцац, који истакао да је храм мјесто сједињења

са Богом и мјесто нашег спасења, гдје сви треба да се изграђујемо узајамном љубављу и хришћанском пожртвованости, слиједећи примјер Свете мати Ангелине, која се цијелог свог живота жртвовала за друге и тако стекла светост и овјенчана непролазном славом Божијом.

Након Свете литургије и славског обреда приређена је трпеза љубави.

Изградња храма свете Ангелине започета је 2011. године, благословом Његовог високопреосвештенства митрополита дабробосанског господина Николаја. Ово ће бити трећи храм у општини Источно Ново Сарајево, поред храма светог Ђорђа на Врацама и храма светог Варнаве Хвостанског на Врањешу. Тренутно се на храму изводе зидарски радови, а њихов завршетак се очекује до краје ове године.

ЗАПОЧЕТО ЖИВОПИСАЊЕ ХРАМА У ДОБРУНСКОЈ РИЈЕЦИ

У манастиру Светог Николаја у Добрунској Ријеци код Вишеграда започети су радови на живописању олтарског простора манастирског храма.

Фреске живопишу академски сликари Драго Вучић из Билеће и Бранислав Ковачевић из Пала, а живописање олтарског дијела цркве требало би бити завршено до 20. септембра, како би овај манастирски храм на дан освећења, 29. септембра, добио нови унутрашњи изглед.

По ријечима настојатеља манастира архимандрита Јована Гардовића, изразу живописа олтара манастирске цркве у Добрунској ријеци својим прилозима помогли су протојереј Драган Станишић из Београда и професор др Станка Стјепановић из Београда.

Крајем прошле године завршени су и радови на постављању камене фасаде

цркве, а ових дана врши се попличавање дијела манастирске порте и уређење просторија народног дома.

НА ЛУЉУ ПРОСЛАВЉЕНА ХРАМОВНА СЛАВА

На празник Успења Пресвете Богородице, у сриједу 28. августа, прослављена је слава храма на Луђу, наомак Тјентишта.

Том приликом у цркви на Луђу служена је Света литургија на којој је начелствовао јереј Мирослав Вујић из Устиколине.

Он је у празничној бесједи окупљеним вјерницима честитао храмовну славу, а потом говорио о значају успења Пресвете Богородице за наш хришћански род.

Након Свете Литургије обављена је трократна литија око храма, те освештано славско жито и преломљен славски колач, а славље је потом настављено народним весељем у ком је учешћа узео велики број мјештана Тјентишта и околине, гостију из сусједних градова и дијаспоре.

Прослава храмовне славе почела је 27. августа, празничним вечерњим богослужењем које је служио протојереј-ставрофор Данило Црногорац из Фоче.

ОСВЕШТАНО ЗВОНО ЦРКВЕ БРВНАРЕ У БИЈЕЛОЈ КОД ВИШЕГРАДА

У суботу, 31. августа, у Бијелој код Вишеграда, служена је Света Литургија и освештано звоно за новосаграђени храм Нерукотвореног образа Господа Исуса Христа, те, већ пету годину заредом, одржан сабор породице Тасић и других породица које живе или воде поријекло из овог мјеста.

Свету Литургију служио је архимандрит Јован Гардовић, настојатељ манастира Светог Николаја у Добрунској Ријеци, а саслуживао протојереј-ставрофор Богдан Станишић, парох вишеградски и архијерејски намјесник горашко-вишеградски.

Ново црквено звоно дар је љекара из Ужица Александра Мољевића.

У пригодној бесједи архимандрит Јован је рекао да ће ово звоно вјерне људе позивати на сабрање, у радости, али и у тузи.

„Дочекасмо да на овај лијепо у вашем завичају чујемо звук звона са ове цркве, која вас још више окупља и зближава. Хвала брату Ацу Мољевићу на овом дару, на звону које ће звонити за његове и ваше покојне, али и за све нас, подсећајући да смо сви ми овдје на земљи само гости,“ рекао је отац Јован.

Он је подсетио да је урађен иконостас у храму, али да су неопходни дародавци како би се урадиле оригиналне иконе и замијениле садашње репродукције.

Прота Богдан Станишић је окупљене на овом сабору савјетовао да се што више породица удружи, како би се уз мање издатке уписали у дародавце за израду икона.

По ријечима Радоја Тасића, старјешине братства фамилије Тасић, преостало је да се унутрашњост овог јединственог храма обложи даском и поста-

ви патос, те ријешити прикључак електричне енергије.

Он је са овог сабора позвао све који могу, да дају допринос за завршетак преосталих радова на цркви брвнари у Бијелој и да се прикључе бројним дародавцима, наглашавајући да је ова црква већ сада, својом необичном и оригиналном архитектуром постала вјерско, али и туристичко окупљалиште.

Храм у Бијелој чланови фамилије Тасић већ три године граде од брвана својих старих напуштених кућа из Бијеле и околних села.

У СОКОЦУ СЛУЖЕН МОЛЕБАН ЗА ПОЧЕТАК ШКОЛСКЕ ГОДИНЕ

У недељу, 1. септембра, у сокољачком храму Светог Пророка Илије – Романијској Лазарици служен је призив Светог Духа за почетак нове школске године.

Молебан су служили сокољачки свештеници уз присуство великог броја дјеце, њихових родитеља и наставника.

Послије одслуженог молебана вјернике је поздравио јереј Златко Богдановић, који је нагласио да нас Господ у нашем животу благосиља, а да тај благослов осјећамо и у нашем образовању, које није ништа друго него успостављање лика Божијег у човјеку.

„То успостављање подразумијева да ми живећи у овом животу узрастамо у вјери и да се трудимо да стекнемо потребно знање из разних области које ће нам бити од користи у нашем даљем животу. Образовани можемо рећи да смо ученици Христови, ученици наше школе и ученици наших наставника. Сви требамо да се радујемо животу јер је Христос наш живот. Зато требамо да живимо живот који је проткан Јеванђељем и да се учимо моралном закону,“ рекао је отац Златко.

ПОСЈЕТА ФЕДЕРАЛНИХ ЗВАНИЧНИКА ЦРКВИ У ТРАВНИКУ

Храм Успења Пресвете Богородице у Травнику посјетили су у сриједу, 4. септембра, министар расељених особа и избјеглица Федерације БиХ Адил Османовић и начелник општине Травник Адмир Хаџиемрић, гдје су разговарали са парохом травничким протонамјесником Гораном Живковићем.

Овом приликом договорено је финансирање израде главног пројекта конструктивне санације и рестаурације цркве у износу од 29 000 КМ.

Федерално министарство расељених особа и избјеглица ће за ову намјену издвојити 20 000 КМ, Министарство културе и спорта Средњобосанског кантона 5 000, док ће општина Травник обезбиједити преосталих 4 000 КМ.

Завод за заштиту споменика ФБиХ израдио је прелиминарну техничку процјену за обнову травничког храма, као и за ургентну санацију и рестаурацију, по којој је за цјелокупну обнову цркве потребно прикупити око 550 000 КМ.

Министар Османовић је нагласио да жели да помогне реконструкцију цркве у Травнику, у чију реализацију се, како је рекао, морају укључити озбиљније пројектне куће да би и након рестаурације црква задржала аутентични изглед.

Протонамјесник Живковић захвалио је Османовићу на дугогодишњој подршци, коју је показао и док је био на дужности потпредсједника Републике Српске, обезбјеђујући донације за покривање травничког храма, парохског дома и црквене сале, као и начелнику Хаџиемрићу, за којег је рекао да је један од ријетких политичара у овом ентитету који помаже Српској православној цркви.

Црква у Травнику подигнута је 1854. године и представља прву саграђену православну цркву у градској зони Травника. У њој је у цијелости сачуван раскошни иконостас, са тридесет осам икона уграђених у њега, који уједно представља изузетан дуборезачки рад.

У цркви се чувају вриједне иконе и рукописне књиге из 17. и 18. вијека, а дио унутрашњости храма, као и три иконе на иконостасу, тридесетих година XX вијека осликао је чувени сликар Роман Петровић.

Због великог историјског значаја, градитељска цјелина – Црква Успења пресвете Богородице са покретном имовином у Травнику проглашена је 2010. године националним спомеником БиХ.

САБОР ХАЦИЈА У ОЗЕРКОВИЋИМА

У недјељу, 20. октобра, у манастиру Свете Тројице у Озерковићима, код Сокоца, служена је Света литургија поводом празновања Иконе Пресвете Богородице Јерусалимске, чија се копија чува у манастирском храму.

Већ по традицији, хације из Републике Српске и Србије и ове године окупиле су се у великом броју да се поклоне пред Јерусалимском иконом Мајке Божије, и да прославе њен празник.

На Светој литургији началствовао је протејереј-ставрофор Данило Црногорац из Фоче.

Након Литургије извршен је славски обред и прочитан Акатист пред иконом Богородице, а отац Данило је изговорио лијепо бесједу пред окупљеним народом.

У манастирском конаку вјерници су узели учешћа у трпези љубави, а игуманија овог манастира монахиња Јустина уручила је захвалнице предузећима и

појединцима који су их свесрдно помагали у протеклом периоду.

Манастир Свете Тројице у Озерковићима је женски манастир и налази се на тромеђи општина Пале, Соколац и Рогатица.

Код манастирског храма у Озерковићима се од 2005. године, у недјељу уочи свете Петке, одржава сабор хација из РС и Србије.

У МАНАСТИРУ ДОБРУН ЗАВРШЕНА ИЗРАДА ЖИВОПИСА НА УЛАЗНОМ ДЈЕЛУ ЦРКВЕ

У манастиру Успења Пресвете Богородице у Добруну, код Вишеграда, средином октобра су окончани радови на изради живописа изнад и око улаза у манастирски храм.

Композицију фресака на вањском зиду цркве урадили су иконописци из Санкт Петербурга Ирина Дрјомина и Олга Федотова, у оквиру свога учешћа на 20. међународном ликовном саборувању у Вишеграду.

Изнад улаза у храм урађена је композиција Успења Пресвете Богородице, док су са лијеве и десне стране живописани Свети архангели Михаило и Гаврило.

Припреме за израду живописа отпочеле су средином августа, благословом Његовог високопреосвештенства митрополита дабробосанског господина Николаја, који је и сам често обилазио радове и пратио израду овог дјела.

Самом почетку радова претходиле су темељне припреме, израде скица, припреме зида, набавке боја и осталог материјала. За израду фреске, по договору са иконописцима, набављене су специјалне силикатне боје и пратећи материјали њемачког произвођача „Кемфарбен“.

Фреске су урађене по узору на постојећи сачувани живопис у припрати храма, а по стилу и начину рада Светог Теофана Критског.

Планирано је да се у наредној години настави са живописањем, а у договору са живописцима на вањским зидова манастирске цркве у Добруну наћи ће се ликови Светог Николаја Мирликијског Светог великомученика Георгија, те српских светитеља који долазе на поклоњење Успењу Мајке Божије.

ХРАМ СВЕТЕ ПЕТКЕ НА ВОЈНИЧКОМ ГРОБЉУ У СОКОЦУ ПРОСЛАВИО КРСНУ СЛАВУ

У недјељу, 27. октобра, на православној празник Свете преподобне мајке Параскеве – Свете Петке, прославлена је слава храма на Војничком спомен-гробљу „Мали Зејтинлик“ у Сокоцу.

Светом Литургијом началствовао је протојереј-ставрофор Милорад Љубицац из Сокоца, уз саслужење протојереја-ставрофора Момира Васиљевића из Пала, јереја Предрага Масала из Мокрог, те ђаконa Александра Секулића из Сокоца.

Велики број вјерника из Сокоца али и из других градова Сарајевско-романијске регије, који су се овом приликом окупили у спомен храму да би се помолили за душе упокојених сродника сахрањених на овом мјесту, на Литургији је приступио Светој тајни причешћа.

Протојереј-ставрофор Момир Васиљевић је, говорећи о животу Свете Петке и упућујући молитве овој великој српској светитељки, између осталог рекао да је на данашњи дан посебно велико окупљање побожног православног хришћанског народа у румунском граду Јашију, гдје почивају њене чудотворне мошти.

Након Свете Литургије обављен је славски обред и литија око храма, а испред централног Спомен Крста служен је помен за 956 српских родољуба са подручја Сарајевско-романијске регије, сахрањених на „Малом Зејтинлику“, који су у посљедњем одбрамбено-отаџбинском рату у БиХ дали своје животе бранећи своју вјеру и отаџбину.

Кум храмовне славе ове године био је домаћин из Сокоца Војко Терзић са породицом, који је након одслужене Литургије припремио трпезу љубави за свештенство и госте у Духовном центру, док су се за наредну годину кумства прихватили брат и сестра, Драго и Ивана Топаловић из Сокоца.

СЛАВА ВОЈНИХ СВЕШТЕНИКА У ОРУЖАНИМ СНАГАМА БИХ

У храму Светог Георгија на Врацама (Источно Сарајево), у уторак 12. новембра, војни свештеници у саставу Оружаних снага БиХ прославили су своју крсну славу - Светог свештеномученика и исповједника Варнаву Хвостанског.

Свету архијерејску Литургију, са благословом Високопреосвећеног митрополита дабробосанског г. Николаја, служио је Његово преосвећенство епископ липљански г. Јован, викар Патријарха српског, уз саслужење Епископа бихаћко-петровачког г. Атанасија, војног епископа у БиХ, војних свештеника и многобројних гостију. Литургији је присуствовао и Високопреосвећени Митрополит дабробосански г. Николај, као и представници Министарства одбране и Оружаних снага БиХ.

По одслуженој Литургији, епископ Атанасије је одржао пригодну бесједу у којој је подсетио на значај, лик и дјело Светог Варнаве и позвао све присутне да им Свети Варнава буде надахнуће у духовној истрајности. Обављено је и освећење и ломљење славског колача у славу покровитеља данашњих свечара.

За све госте, уприличена је и трпеза љубави у ресторану „Кула“ на којој се присутнима обратио епископ Јован и настојатељ Канцеларије православног душебрижництва јереј Милорад Милинковић. Владика Јован је пренио поздраве војних свештеника Војске Републике Србије са територије Архиепископије београдско-карловачке рекавши да они као почетници у војној служби могу много тога научити од њихове, по служби, старије браће у ОС БиХ. Владика је такође похвалио снагу и ријешеност народа Републике Српске да се избори са проблемима у којима су се нашли посљедњих деценија.

Извор:

Епархија бихаћко-петровачка

ПОТПРЕДСЈЕДНИК ФБиХ МИРСАД КЕБО ПОСЈЕТИО МИТРОПОЛИТА НИКОЛАЈА

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у четвртак, 14. новембра, у епархијском дому у Сокоцу, примио у посјету потпредседника Федерације БиХ Мирсада Кебу.

Том приликом потпредседник Кебо је високопреосвешћеном митрополиту уручио дарове и пожелио му здравље и опоравак, истовремено се захваливши на интересовању, подршци и молитвеним жељама за брзо оздрављење које му је господин митрополит пружао током његовог лијечења.

Митрополит Николај захвалио је госту на посјети и пригодним поклонима, те рекао да му је велика част што је имао прилику поново срести потпредседника Кебу, изразивши жељу и за будућим пријатељским сусретима.

Саговорници су се присјетили добре и искрене сарадње док је Кебо био министар за људска права и избјеглице БиХ, те се сложили да су та сарадња и пријатељство настављени и до данас.

ХРАМ СВЕТОГ ГЕОРГИЈА У МИЉЕВИЋИМА ПРОСЛА- ВИО КРСНУ СЛАВУ

Храм Светог великомученика Георгија у Миљевићима, општина Источно Ново Сарајево, прославио је у суботу, 16. новембра, крсну славу Ђурђиц.

На Светој литургији, која је тим поводом служена, началствовао је протојереј-ставрофор Војислав Чаркић, уз саслужење осам свештеника и два ђакона Митрополије дабробосанске. Након

литургије обављени су славски обред и литија око храма.

Старјешина храма јереј Бојан Зекић, у својој бесједи, честитао је најприје окупљеним вјерницима славу, а потом, говорећи о значају овог празника за православне хришћане, подсетио да је овај храм посвећен Светом великомученику Георгију, али да као крсну славу обиљежава Ђурђиц, у спомен на Обнављење храма Светог великомученика Георгија и преноса светитељевих моштију из Никомидије у Лиду Палестинску, гдје је пострадао у вријеме римског цара Диоклецијана.

Јереј Зекић је у име Црквене општине додијелио захвалнице овогодишњем куму славе Љубиши Лацкановићу из Источног Сарајева, за исказану хришћанску љубав и помоћ овом храму.

Литургији и славском обреду присуствовали су званичници у институцијама Републике Српске и БиХ са територије Источног Сарајева, те представници локалних власти.

Темеље храма Светог великомученика Георгија у Миљевићима освештао је 2000. године Његово преосвештенство епископ захумско-херцеговачки Григорије.

Храм је модификована копија Старе цркве на Башчаршији у Сарајеву, а осим централног олтар посвећеног светом

Георгију, има два споредна који су посвећени Светом свештеномученику Петру Дабробосанском и Светом мученику Вукашину.

АРАНЂЕЛОВДАН ПРОСЛАВЉЕН У САРАЈЕВУ

Празник Светог Архангела Михаила – Крсна слава Старе православне цркве у Сарајеву – свечано је прослављен у четвртак, 21. новембра, служењем Свете литургије, освешћењем славског жита и помљењем колача, у присуству великог броја вјерника из Сарајева и околине.

Светом Литургијом у најстаријој сарајевској богомољи началствовао је

протојереј-ставрофор Милорад Љубинац, уз саслужење протојереја-ставрофора Миломира Ковача, протојереја Борислава Ливопољца, јереја Миљана Рађеновића и ђакон Владислава Ковача.

За све присутне, након Литургије уприличена је и трпеза љубави у дому Свете Текле.

У ХРАМУ НА ЦРКВИНАМА СЛУЖЕН АКАТИСТ СВЕТОМ НЕКТАРИЈУ ЕГИНСКОМ

У храму светог Јована Крститеља на Црквинама, Црквена општина Борице, служен је, у петак, 22. новембра, акатист светом Нектарију Егинском, који се тога дана прославља.

Акатист је служен пред иконом Светог Нектарија, коју је храму на Црквинама приложила Драгана Павловић, лекар из Рогатице. Она је такође припремила славски колач и жито који су освештани након акатиста.

Акатист су служили парох рогатички протојереј-ставрофор Рајко Цвјетковић, и надлежни парох борички јереј Драгиша Симић, у присуству тридесетак вјерника.

Након богослужења и славског обреда, отац Драгиша је бесједио о животу и чудима Светог Нектарија Егинског, те посебно захвалио докторици Павловић на великом прилогу који ће бити благослов за овај храм и за све вјернике који се ту буду молили.

У даровану икону Светог Нектарија биће уграђена и честица његових моштију, коју је докторица Драгана доби-

ла приликом ходочашћа на острво Егина код Атине.

Храм светог Јована Крститеља на Црквинама гради се од 2008. године када је његове темеље освештао митрополит добробосански Николај.

Храм се гради поред темеља старијег храма који је, по предању, био задужбина краља Драгутина. Темелје ове богомоље су пронашли археолози Републичког завода за заштиту културно-историјског и природног наслеђа РС, приликом ископавања у септембру ове године.

Бригу о изградњи новог храма води Одбор чији је предсједник Зораном Косорићем, а пројекат храма израдио је архитекта Зоран Чаркић из Рогатице.

Тренутно се врши унутрашње уређење и, према планираној динамици, сви радови у храму требали би бити окончани током наредне двије године.

И прије завршетка радова у храму се служи Света литургија, и то сваке последње недеље у мјесецу, изузев зимског периода.

Сви који желе помоћи завршетак ове светиње могу свој прилог уплатити на жиро рачун код Нове банке: Српска православна црквена општина Борице 5514061127386158.

НАСТАВЉЕНА ОБНОВА ПАРОХИЈСКОГ ДОМА У СОКОЦУ

У суботу, 23. новембра, у парохијском дому у Сокоцу, чија је обнова у току, соколачки свештеници су обавили чин малог освећења воде, а у стан се са породицом уселио парох друге парохије јереј Младен Видаковић.

Овим чином, коме су поред свештеника присуствовали и чланови црквеног одбора, симболично је обиљежен

крај планираних радова у овој грађевинској сезони на парохијском дому, чија је обнова почела 9. маја ове године.

На мјесту урушеног парохијског дома у сјеверозападном углу црквене порте изграђен је нови стамбени објекат димензија око 19x9,5 метара, који се састоји од приземља и поткровља.

Ранији објекат, који је био цјеловит, тј. једна стамбена јединица, по вертикали је претворен у двојни стамбени објекат тако да свака стамбена јединица има приземље и поткровље.

Нови парохијски дом има два идентична трособна стана, од којих је један у потпуности уређен и уселин, а на сјеверној страни изграђен је помоћни објекат димензија око 9,5x6 метара, чији је већи дио резервисан за три гараже.

На прољеће наредне године планиран је наставак радова на уређењу другог стана и фасаде парохијског дома, чиме ће радови на обнови бити у цијелости окончани и биће извршено његово освећење.

ПРОСЛАВЉЕНА СЛАВА ИЗДАВАЧКЕ КУЋЕ „ДАБАР“

Издавачка кућа Митрополије дабробосанске „Дабар“ прославила је, у петак 29. новембра, своју крсну славу Светог апостола и јеванђелиста Матеја.

У сали народног дома манастира Светог Николаја у Добрунској Ријеци код Вишеграда славски обред обавио је архимандрит Калистрат Бобушић, уз саслужење протојереја-ставрофора Саве Брадоњића и протојереја-ставрофора Милутина Андрића.

Честитајући братству манастира и уредништву „Дабра“ крсну славу, свештеник Саво Брадоњић подсетио је да је „Бог појединце обдарио

да раде разне послове, а монахе из Добрунске Ријеке да издају књиге и часописе и тако шаљу духовне и људске поруке вјерницима и осталим грађанима“.

Главни и одговорни уредник „Дабра“ архимандрит Јован Гардовић рекао је да Издавачка кућа „Дабар“ прославља ове године и 17 година постојања и успјешног рада. „За ви-

ше од деценију и по успјели смо да припремимо и издамо 46 бројева часописа „Дабар“, рекао је Гардовић.

Он подсјећа да је за то вријеме штампано на десетине књига духовног садржаја, међу којима је и око 60 уджбеника за потребе студената Богословског факултета у Фочи, као и неколико збирки пјесама Друштва љубитеља књиге „Мост“ из Вишеграда.

„Најновији пројекат је штампање фототипског издања Сарајевског преписа „Законоправила“ Светог Саве. Такође, све бројеве „Дабра“ смо прилагодили интернету и могу се наћи на интернет страници Митрополије дабробосанске,“ навео је Гардовић.

**Велики јубилеји Митрополита дабробосанског господина Николаја (Мрђе)
60 година монаштва и 40 година архијерејске службе
прослављени су у Сокоцу и Сарајеву уз присуство Патријарха српског
господина Иринеја, архијереја Српске православне цркве
и великог броја вјерног народа 14. и 15. септембра 2013. године.**

МАЈКА

Исто тако, сећам се једног веома тмурног поднева кад смо из школе пошли кући. Облаци су били црни и очекивало се невреме. Учитељица нас је пустила кући и казала: „Идите брзо да стигнете што пре кући, да вас не би невреме ухватило, а изгледа да ће бити и снега“. Пожурили смо, али нас је на путу заиста ухватило велико невреме тако да сам се са својим другом, сином мог стрица, склонио у једну колибицу. Снег је почео да пада, веја-вица је била јака и велики снег је нападао. Никуда ода-тле нисмо смели кренути, јер бисмо сопствени живот довели у опасност. Сва је срећа што су нас мештани из оближњих кућа видели да смо се ту склонили, па су њих четворица са конопцем у руци пошли по нас да нас доведу до својих кућа. Кренули смо по тој великој ме-ћави држећи се за конопац између нас, а руку којом смо држали конопац увили смо својим шаловима. Тако смо уз њихову помоћ дошли до куће тетке мога друга и спасли се од сигурне смрти. Родитељи су били забринути и питали се шта је са децом? Снег је падао, вејавица је би-

ла врло јака. Снег је нападао око метар и по. Пред поноћ стигла је моја мајка, јер јој је неко рекао да се ми налази-мо у тој и тој кући. Сећам се тога догађаја и жртве моје мајке, а она је имала тих те-

шких догађаја и пожртвова-ња врло много у животу по-ред осморо рођене деце. Тек пред подне, пошто је снег престао да пада и мећава да дува, кренули смо кући и са тешком муком стигли до свог одредишта, јер је снег био веома велики. Мајка би ишла пред нама да нам прти пут кроз снег, правећи мале кораке како бисмо ми, стају-ћи у њене стопе, некако ишли напред...

*Митрополит
Николај (Мрђа)
Аутобиографија*

Билтен излази повремено

**С БЛАГОСЛОВОМ МИТРОПОЛИТА
ДАБРОБОСАНСКОГ НИКОЛАЈА**

Главни и одговорни уредник:
архимандрит Јован (Гардошић)

Технички уредник:
Мирослав Радуловић

Уредник у редакцији:
јрој.-савроф. Богдан Сјанишић

Секретар у Редакцији:
јројођакон Мишар Танасић

Редакција:
*архимандрит Калисир (Бобушић)
јрој.-савроф. Момир Васиљевић
јеромонах Серафим (Глизић)
јерођакон Гаврило (Бурин),
јројојереј Злашко Богдановић,
фото: Младен Томић
Хаџи Бранко Никишовић*

Сарадници:
*јројонамесник Горан Живковић,
јереј Душко Лаловић,
јројојереј Милорад Вујић,
Небојша Ђосовић, Славко Хелеша,
Милица Кусмук*

Уредништво и администрација:
МАНАСТИР СВЕТОГ НИКОЛАЈА
Добрунска Ријека, Република Српска

Адреса редакције:
*Манасијир Свештој Николаја
73247 Добрунска Ријека, РС*

e-mail: dabardobrun@yahoo.com

Телефони:
*(+ 387) (0)58 612-112,
(+387) (0)65 684-040*

Рукописи и фотографије се не враћају

Тираж:
2000 примерака

Штампа:
„Графичар“, Ужице

Припрема штампе:
Издавачка кућа „ДАБАР“

Решењем Министарства информација
Републике Српске, број 01-280/96 од
12.7.1996. године, Билтен Манастира
Успеха Пресвете Богородице
у Добруну под називом „Дабар“ је
уписан у Регистар јавних гласила
под редним бројем 152.

Решењем Министарства науке и културе
Републике Српске, број 04-1202/01 од
25.9.2001. године, Часопис „Дабар“ као
публикација од општег друштвеног
и националног интереса
ослобађа се плаћања пореза на промет.